

S seje konference SZDL Tržič

Zveza mora med ljudi

V Tržiču ocenjujejo, da se je socialistična zveza delovnega ljudstva sicer frontno organizirala, vendar je še premalo vplivna med delovnimi ljudmi in občani ter v družbenih organizacijah in društvih

Tržič — Izredna, vendar ne pretirana kritičnost v oceni dosedanjega organiziranja in delovanja socialistične zveze delovnega ljudstva v tržički občini, vsestranska in iskrena razprava ter pripravljenost za skupno odstranjevanje slabosti in uresničevanje sklepov so glavne značilnosti torkovega zasedanja občinske konference SZDL Tržič. Delegati družbenopolitičnih organizacij, družbenih organizacij in društev ter krajevnih organizacij in konferenc so razpravljali o dosedanjem delovanju in organiziranosti SZDL v tržički občini, ki se je pred osmimi meseci med prvimi v republiki organizirala frontno na osnovi nove ustave in statuta ter pravil SZDL. Sekretar izvršnega odbora občinske konference Jože Klotfar je v uvodnem poročilu dejal, da se je SZDL sicer frontno organizirala, vendar še preveč na ravni forumov. Premalo je čutili med delovnimi ljudmi in njihovimi organizacijami ter dru-

štvi, kar prispeva k podružabljanju politike in učinkovitejšemu delovanju občana. V SZDL kaže še krepkeje povezati družbenopolitične organizacije z ZK kot idejnopolitično silo na čelu in dosledno uresničevati delegatski sistem, katerega nosilec je prav frontna SZDL. Merilo uspešnosti niso napisani stavki ali strani, temveč odziv ljudi na pobude socialistične zveze in njenih organov od krajevnih organizacij, uličnih in hišnih svetov itd. navzgor!

Razprava je uvodne besede sprejela, jim veliko dodala in potrdila, da ni napak tako zgodaj ocenjevati uspešnost neke organizacije. S sprotnim ocenjevanjem so namreč pomanjkljivosti prej odkrite in prej začetna pota odstranjevanja. Vendar pri tem ne kaže biti nestrpen, temveč voljan vsakodnevno sprejemati kritiko in upoštevati pozitivne izkušnje. Delegati konference so menili, da mora vsak del frontne SZDL posebej in skupno oceniti

vlogo v organizaciji. Razširiti kaže delegatsko osnovo za konferenco in se ne omejevati zgolj na izvršilna telesa družbenopolitičnih organizacij. Ker se dosedanje oblike izobraževanja v SZDL niso povsem obnesle (slaba udeležba, nezainteresiranost), kaže le-te približati krajevnim organizacijam, ki so temelj frontnega dela SZDL. Tudi sestanki, ki jih pogosto jemljemo le kot delovne dogovore, sodijo k izobraževalnim oblikam! Govorniki so nadalje opozarjali na boljšo povezavo med občinsko konferenco, krajevnimi organizacijami, družbenimi organizacijami in društvimi, vendar mora biti pri tem odgovornost in zavzetost obojestranska. Z izgovarjanjem drug na drugega in prenašanjem bremen in nalog se daleč ne pride.

K pomembnejšim sklepom torkove konference kaže pridati sodbo, da brez dobrega dela vseh družbenopolitičnih in družbenih organizacij na vseh ravneh tudi SZDL ne bo uspešna. V krajevnih skupnostih, kjer je aktivnost vsestranska, se fronta uresničuje. Kjer pa manjka le en član, so dosežki slabši. Konferenca je opozorila tudi na problem članstva v SZDL in vključevanje delavcev in občanov iz drugih republik vanjo, na trajno in zavzeto kadrovsko politiko (zaradi njene neurejenosti se utegne pojaviti marsikateri problem) in na odgovornost služb in upravnih organov za uspešno delo delegatov in delegacij.

Torkova konferenca je sklenila poslati sklepe zasedanja vsem krajevnim organizacijam, družbenim in družbenopolitičnim organizacijam ter društvom, ki oblikujejo SZDL. J. Košnjek

Franc Šifkovič odhaja na novo dolžnost

Na zadnji seji vseh treh zborov kranjske občinske skupščine, v četrtek, 25. decembra, je predsednik izvršnega sveta občinske skupščine Franc Šifkovič obvestil delegate, da je bil v začetku decembra letos izvoljen za člana predsedstva in izvršnega odbora republiške konference socialistične zveze. Novo dolžnost bo opravljal poklicno. Najbrž bo čez čas moral zaprositi za razrešitev za predsednika izvršnega sveta občinske skupščine Kranj. Do takrat bo v njegovi odsotnosti opravljal dolžnost predsednika izvršnega sveta sedanji podpredsednik Rado Pavlin. A. Z.

Za specialistične ambulante

Svet Splošne bolnice Jesenice se s sklepom z dne 10. 12. 1975 obrača na vse organizacije združenega dela z vljudno prošnjo za pomoč pri izgradnji objekta za specialistične ambulante, laboratorij, lekarno in kuhinjo.

Objekt je v gradnji od pomladi 1974 in je doslej vanj vloženih 20 milijonov din. Preračunano po letošnjih cenah bodo stroški znašali vsega 60 milijonov din. Sredstva so zagotovljena v tej višini šele do leta 1980, kar pomeni, da bodo stroški do takrat še mnogo višji, poleg tega pa nas prostorska stiska že sedaj hudo prizadeva.

Občinska zdravstvena skupnost je vse delovne organizacije oprostil plačevanja prispevka za zenoče pri delu za 1,47 % v decembru in za 0,25 % v času od 1. 1. 1975 do 30. 11. 1975. Ta denar bo ostal v delovni organizaciji, četudi je bil že v kalkularni proizvod, ker so ta sredstva po svojem izvoru namenjena zdravstvenemu varstvu, predlagamo akcijo za namensko nalozbo v objekt za specialistične ambulante. V tem smislu se obračamo na vse organizacije združenega dela v občini Jesenice in Radovljice s prošnjo, da z razumevanjem uresničimo to skupno akcijo.

Zato prosimo vse delovne organizacije združenega dela, da o tem razpravljajo v samoupravnih organih in da ob sprejemanju zaključnega računa namenijo navedena sredstva za ta objekt. L. M.

PRESEDNIK TITO V SLOVENIJI — Predsednik republike Josip Broz-Tito je z ženo Jovanko v petek, 26. decembra, dopotoval v Slovenijo. Na Brdu pri Kranju so ga pozdravili najvišji predstavniki družbenopolitičnega življenja Slovenije: Eduard Kardelj z ženo Pepco, Sergej Kraigher z ženo Lidijo Sentjuro, Stane Dolanc z ženo Danico, France Popit, Mitja Ribičič, Andrej Marinc, Ivan Maček, Janko Rudolf, Ljubo Jasnič, Ivanka Vrhovčak, generalpolkovnik Franc Tavčar in Rudolf Hribernik, Marjan Orožen ter predsednik kranjske občinske skupščine Tone Volčič in sekretar komiteja občinske konference ZK Kranj Henrik Peternej. Dobrodošlico in srečno novo leto pa sta mu zaželela tudi učenci 7. razreda osnovne šole Lucijan Seljak Kranj Daniela Škofic in Bojan Bajželj. — A. Z. — Foto: F. Perdan

V galeriji Prešernove hiše v Kranju so v petek, 26. decembra, ob 18. uri odprli razstavo akademske slikarke Polonce Kosi (na sliki zgoraj). Njeno slikarstvo se kaže kot iskanje novega izhodišča v svetu barvnega opoja in pri virih klasičnega, eruptivnega in po svoje provokativnega ekspresionizma. Razstava bo odprta do 22. januarja. — V galeriji mestne hiše v Kranju pa so prav tako v petek ob 18.30 odprli razstavo o Holandsko-flamski in francoski prevodni grafiki 17. in 18. stoletja (slika spodaj). Razstavo je pripravil narodni muzej iz Ljubljane. — A. Z. — Foto: F. Perdan

Prešernovo gledališče na prelomu leta

Z današnjim dnem se iztekajo otroške, mladinske in lutkovne predstave, ki jih je Prešernovo gledališče namenilo svojim najmlajšim gledalcem ob praznovanju novoletne jelke in obiskih dedka Mraza. Niz novoletnih gledaliških prireditev v domači hiši, na Gorenjskem sejmu in na številnih gostovanjih po okoliških krajih se je v sklenjenem roku raztegnil na celo drugo polovico meseca decembra ter zajel vsega skupaj kakih 15.000 otrok, ne računajoč številne starše, ki so spremljali svoje malčke na novoletne prireditve.

Takoj v prvih januarjskih dneh pa bo Prešernovo gledališče obnovilo svojo redno abonmajsko dejavnost ter nadaljevalo svoj predvideni plan gostovanj: že od 5. januarja dalje bo v Prešernovem gledališču gostovala Drama SNG iz Ljubljane s šestimi ponovitvami Mrožkovih »EMIGRANTOV«. To bo že peta abonmajska predstava PG v tej sezoni, po daljšem času pa bodo gostje spet igralci iz osrednjega slovenskega gledališča, saj je sicer večina predstav ljubljanske Drame tehnično prezahtevni, da bi jih bilo mogoče prenesti na tehnično pomanjkljivo opremljeni kranjski oder. Razveseljivo pri tokratnem gostovanju ljubljanskih gledališčenikov pa je še dvojje: da prihajajo z uprizoritvijo dela znanega poljskega satiričnega gledališkega avtorja, ki je med slovenskim gledališkim občinstvom že znan in zelo priljubljen (spomnimo se uspele uprizoritve njegovega TANGA prav tako iz ljubljanske Drame izpred nekaj let, pa tudi uprizoritve njegovi POLICAJEV v izvedbi kranjskega Prešernovega gledališča, prav tako nekaj let nazaj); in nadalje, da prihaja tokratna uprizoritev EMIGRANTOV Slawomira Mrožka v Kranj še popolnoma svezla, saj bo doživela polumerno v ljubljanski Drami šele jutri, na Silvestrovo in bodo torej predstave v Kranju njene prve ponovitve. V predstavi nastopata Boris Juh in Lojze Rozman, režiral pa jo je Žarko Petan.

Hkrati pa odhaja igralski ansambel Prešernovega gledališča v prvi polovici januarja na Koroško, kjer bo občinstvu v Ravnah, Mežici in Žerjavu predstavil svojo uspešno uprizoritev Hadžičeve komedije HITLER V PARTIZANIH. Predstava je že doslej v Kranju in drugih gorenjskih mestih dosegla štirinajst ponovitev, z omenjenimi štirimi gostovanji, ki so predvidena v januarju, pa se bo to število približalo že številki 20. Dosedanje izkušnje s to komedijo kažejo, da ji je občinstvo vsepovsod zelo naklonjeno, zato slejkoprej krog gostovanj še ne bo tako hitro sklenjen.

V Prešernovem gledališču pa medtem že tečejo priprave za teden slovenske drame 1976, ki bo v prvi polovici februarja, in na katerem bo poleg slovenskih poklicnih gledališč sodeloval tudi razširjen ansambel Prešernovega gledališča z izvorno dramatisacijo romana Ivana Cankarja HISA MARIJE POMOCNICE. A. K.

Varstvo je več kot le prostor

Odrasli običajno delamo po 8 ur na dan, včasih sicer malo več ali tudi malo manj, vendar na splošno kar dobro prenašamo svoj delovnik v enem samem prostoru oziroma v bolj ali manj enakem ne menjajočem se okolju. Vsaj večina ima tak delovnik. Ste že pomislili, da tudi predšolski otrok, ta čas ko so njegovi starši na delu, preživlja prav tako svoj »delovnik«. Neredko je ta čas prebit v vzgojnovarstveni ustanovi daljši od 8 ur, navadno se suče tam okoli 9 ur dnevno. Ni tako malo otrok, ki prebijejo v vzgojnovarstveni ustanovi vso predšolsko dobo do vstopa v šolo.

Morda je prav velika potreba v zadnjem času po varstvu otrok kriva, da v zvezi z otroškim varstvom vidimo in gledamo le prostor, kjer naj bodo otroci varovani, medtem ko njihovi starši delajo. To je po eni strani razumljivo. Vendar pa spet ne bi smeli pozabljati, da nikakor ni vseeno, če mora otrok svojih devet ur v varstvu preživeti v prostoru, ki mu do celotne opreme manjka še marsikaj, če primanjkuje ustreznih igrac in drugega didaktičnega gradiva, potrebnega za pedagoško delo. Posebno oddelki, ki se odpirajo v zadnjem času, to najbolj občutijo. V poročilu za preteklo šolsko leto, ki ga je sestavila pedagoška svetovalka pri Zavodu za šolstvo Ivana Sajovčeva, je navedeno, da imajo v kranjski občini zadovoljivo materialno osnovo le oddelki, ki že dlje časa poslujejo. Novejši pa imajo z opremo, igracami in didaktičnim materialom težave. Marsikateri novo odprti vrtec je sicer zelo srečen, če si najde pokrovitelja, ki velikodušno nameni večji ali manjši znesek za nakup igrac ali glasbil ali česa drugega, vendar pa to ni pravilo. Sami pa vemo, da ne moremo biti zadovoljni, če vemo, da je naš otrok v oddelku, kjer ni ravno vseh potrebnih igrac ali česa drugega.

Rešitev bi bila lahko preprosta: če otrok nima ravno v igralnici na voljo tega ali onega, mu razširimo igralnico navzven, na igrišče. Vendar pa je bilo doslej storjenega še vse premalo, da bi otroška igrišča tudi tam, kjer so, res rabila otrokom kot razširjena igralnica. Ponekod so igrišča prazna in ne nudijo dovolj spodbud za gibanje in ustvarjalno igro; denarja za opremljanje igrišč pa je vedno premalo. To so spoznali tudi v nekaterih krajevnih skupnostih, kjer so skupaj s starši pomagali urediti nekaj igrišč. Razen tega, da so nekatera igrišča še slabo opremljena, se pogosto dogaja, da se igrala uničujejo v popoldanskem in večernem času, ker se otroci in mladostniki zadržujejo na igriščih take vrste, ki so jih že prerasli, pravih pa zanje ni. V krajevnih skupnostih bi torej morali razmišljati o dovolj velikih prostorih, kjer bi se lahko zaželevali v igri mali otroci in tudi taki, ki niso več tako majhni. Le tako igrišča vzgojnovarstvenih ustanov ne bi bila tako hudo obremenjena in izposatvljena neprestanim okvaram na igralih. Letos zbrana in razdeljena dokaj skromna sredstva za ureditev igrišč, zbrala jih je SIS za otroško varstvo, so bila mišljena le kot spodbuda krajevnim skupnostim, da tudi same s pomočjo krajanov urejajo svoja igrišča in druge prostore za otroke; nekatere krajevne skupnosti so se v tej vlogi dokaj dobro znašle, na drugih pa je zdaj, da v plane za prihodnje leto zapišejo tudi takšno nalogo. L. M.

Sindikati v letu 1975

»Nič, kar je pomembnega za delavca, ne more mimo sindikata.« Pod tem geslom je lani potekalo delo kongresa Zveze slovenskih sindikatov v Celju. Na kongresu so se delegati iz slovenskih sindikalnih organizacij dogovorili za novo organiziranost sindikatov, sprejeli statut in program dela. Kongresni dokumenti so postali osnova za delo vseh sindikatov in sindikalnih organizacij.

Sedaj, ko se leto izteka in ko je minilo dobro leto tudi od sindikalnega kongresa, je čas, da potegnemo črto in pogledamo, kaj je bilo od sprejetih nalog uresničenega in narejenega. Katere naloge so bile izpeljane in katere bodo ostale za leto, ki prihaja? Kaj so sindikati v letu 1975 naredili za delavca? Tako se je glasilo tudi vprašanje, na katerega smo v teh dneh želeli dobiti odgovor. Zanj smo pobarali predsednike občinskih svetov Zveze sindikatov na Gorenjskem.

Načrtna gradnja stanovanj

Letos smo na Jesenicah zgradili 270 novih stanovanj, od tega 55 s sredstvi sklada solidarnosti za gradnjo družbenih najemnih stanovanj. Vendar s tem še zdaleč nismo odpravili stanovanjskega primanjulja. V občini je namreč trenutno več kot 1000 prosilcev za primernejša stanovanja, od tega samo v Železarni skoraj 800. Tako velik stanovanjski primanjuljaj bomo lahko rešili samo z združenimi močmi. Zato smo sindikati letos začeli z akcijo, da bi temeljne organizacije združenega dela za stanovanjsko gradnjo združevali namesto 6 kar 8 odstotkov od bruto osebnih dohodkov. Vse organizacije združenega dela so sporazum podpisale. Več delovnih organizacij pa združuje za gradnjo stanovanj tudi večje vsote. Za primer naj navedem Železarno, ki za stanovanja združuje 13 odstotkov od bruto osebnih dohodkov.

Letos smo na Jesenicah zgradili tudi nov samski dom Kovinar. Sindikati smo se za izgradnjo doma zavzemali že več let, ker so samski delavci živeli v resnično nevarnih stanovanjskih razmerah.

S pomočjo sredstev solidarnostnega sklada naše in radovljiske občine bomo skušali rešiti tudi stanovanjske probleme 14 družin, ki žive v soteski med Bledom in Bohinjem v divjem naselju in v improviziranih barakah. Problem bomo reševali skupno zato, ker so hranitelji teh družin zaposleni v naši občini.

»Kako je s planiranjem stanovanjskih potreb in gradnje?«

»Prizadevamo si, da bi vsaka organizacija združenega dela naredila plan stanovanjske gradnje do leta 1980 in da bodo vse sprejele merila za ocenjevanje kritičnosti stanovanjskih razmer in merila za dodeljevanje stanovanj. Planiranje bi radi uredili tako, da bi vsak član delovnega kolektiva vsaj približno vedel, kdaj lahko pričakuje rešitev svojega stanovanjskega problema. Poleg tega pa bomo zahtevali, da bo vsak

Predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Jesenice Anton Grošelj:

načrt za novo naložbo, ki bo predvideval zaposlovanje novih delavcev, imel priložen tudi načrt stanovanjske graditve.

»Kaj pa osebni in družbeni standard?«

»Osebni dohodki so letos v prvih desetih mesecih znašali v povprečju 3428 dinarjev ali 24 odstotkov več kot lani. Poleg splošnega porasta življenjskih stroškov pomenijo precejšnjo obremenitev standarda zaposlenih zvišane stanarine oziroma celotni stroški za stanovanje, ker je močno poskočila cena elektrike in ogrevanja. Na Jesenicah prejema solidarnostno pomoč za kritje stroškov stanarine le 23 delavcev.

Vendar sindikati menimo, da bi bilo treba merila za dodeljevanje pomoči spremeniti oziroma da bi bilo potrebno v merilih upoštevati vse stroške za vzdrževanje stanovanj in ne samo stanarine.

Na letnih konferencah, ki prav sedaj potekajo, pa začnemo akcijo za pripravo referenduma, na katerem se bodo delovni ljudje in občani odločali za prispevek, s pomočjo katerega bi zgradili nov šolski center na Plavžu. Gradnja novih šol je nujno potrebna, saj nekaterim osnovnim šolam grozi že tretja izmena.

Pri vseh teh nalogah pa nismo pozabili na organizacijo rekreacije in letnih dopustov. Trim steza v Završnici vsako leto obišče tudi po 5000 občanov, v načrtu pa imamo izgradnjo planinske trim steze na Plavžu. Posamezni odbori sindikata pa vsako leto organizirajo sindikalne igre za svoje člane.

Da bi lahko večina delavcev letovala zunaj domačega kraja, pa si sindikati prizadevamo za združevanje sredstev za gradnjo počitniških domov oziroma za sodelovanje med delovnimi kolektivi, ki domove že imajo, in tistimi, ki jih nimajo.

Večja vloga sindikata

»Vloga sindikatov je v novih ustavnih razmerah neprimerno večja kot je bila do sedaj. Nova ustava daje delavcem združenim v sindikate veliko pomembnejše mesto kot oblikovalcem samoupravnih in družbenoekonomskih odnosov v združenem delu. Za nekatera področja urejanja odnosov je sindikat prvi odgovoren, da se izvaja v skladu z ustavo. Takšno je področje nagrajevanja, ki je eno od najbolj pomembnih. Priznati je treba, da je pri tem sindikat veliko prispeval k izboljšanju odnosov med delavci.

Sindikati šele z novo ustavo vzpostavljajo pogoje, da delavci in delavski razred dejansko odločajo o pogojih, sredstvih in rezultatih dela, to je, da ima odločujoč vpliv na razširjen in celovito družbeno reprodukcijo. Prek SZDL delavski razred uveljavlja tudi odločilno vlogo v drugih družbenopolitičnih in družbenih organizacijah pri razvijanju socialističnega samoupravnega sistema naše družbe.

Sindikati postajamo nosilna množična politična ustanova za nadaljnji razvoj samoupravljanja, za razvoj sistema družbenih odnosov in uresničevanje temeljnih interesov delavskega razreda.

Z uveljavitvijo delegatskih odnosov delavskega samoupravljanja v združenem delu, delegatsko zasnovanem skupščinskem sistemu in v samoupravnih interesnih skupnostih, delavci neposredno oblikujejo svoja stališča, se neposredno samoupravno dogovarjajo in sporazumevajo o vseh vprašanjih, ki so zanje pomembna. Teh pa ni malo. S tem je delavcem omogočeno, da sami ugotavljajo svoje prioritete potrebe in se tudi dogovarjajo za način zadovoljitve teh potreb.

Predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Kranj Viktor Eržen:

Da smo s takšno uveljavitvijo sindikata letos uspeli, je veliko pripomogla nova organiziranost naše organizacije. Danes delavci prek sindikalnih skupin lahko dajejo pobude, predloge in stališča o vseh bistvenih vprašanjih, ki zadevajo delavce v združenem delu. S tem delavci, organizirani v sindikalne skupine opredeljujejo samoupravno moč in vpliv na življenje in delovne razmere. O mnogih področjih družbenoekonomskih problematik je imel sindikat še večerj pravico le razpravljati, dajati mnenja in predloge, danes pa je njegova dolžnost, da o njih odloča.

Na žalost pa se vseh teh, z ustavo zagotovljenih pravic in dolžnosti delavci združeni v sindikate še marsikje premočno zavdajo. Marsikje tudi miselnost vodilnih delavcev še ni dojela pomembnosti, ki jo ima sindikat danes. Zato bo v naslednjem letu ena naših glavnih nalog še vedno dosledno uveljavljanje družbene vloge sindikata.

Uspešna kulturna akcija

»Po kongresu sta bili v sindikatih v naši občini opravljene dve nalogi: aktivirali smo občinske odbore posameznih sindikatov z namenom, da v občinskem merilu aktivno posegajo v dogajanja. Poleg tega smo aktivirali sindikalne delavce v izvršnih odborih z namenom, da začno aktivno posegati v vsa dogajanja v temeljnih organizacijah.

Aktivizacija občinskih odborov je v celoti uspela, vendar včasih tudi na račun aktivnosti Zveze sindikatov. Odbori so namreč prevzeli velik del nalog, ki jih je pred tem opravljala zveza sindikatov. Tako je občinski odbor sindikata vzgoje in izobraževanja obravnaval program splošne in skupne porabe na svojem področju in si je pri tem zadal nalogo, da bodo šolski kolektivi v občini imeli skupni samoupravni sporazum za delitev osebnih dohodkov in enotna merila za nagrajevanje. Do sedaj je izplačevanje osebnih dohodkov urejala vsaka šola posebej in je prihajalo do razlik pri vrednotenju dela.

Vsi občinski odbori sindikata so obravnavali tudi samoupravno organiziranost delavcev komunalnega gospodarstva v ob-

Predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Radovljica Marjan Vrabc:

čini in poslovanje delovnih organizacij, ki se ukvarjajo s komunalno dejavnostjo. Predlagali so, da se delovne organizacije v komunalni dejavnosti združijo, ker bodo le tako lahko delavci zagotavljali sebi in svojim družinam socialno varnost. Združitev letos žal ni uspela zaradi neveljavljenih samoupravnih odnosov v komunalno gradbenem podjetju Grad Bled.

Zveza sindikatov je vse akcije posameznih odborov usklajevala, posebno aktivna pa je bila pri organizaciji kulturne akcije. Z njo smo želeli približati sodobno umetnost in gledališče, glasbo in likovno umetnost delavcem. Zato smo se z osrednjimi slovenskimi gledališči, glasbenimi ustanovami in glajerijski ter umetniki dogovorili za gostovanja v naši občini. Razstave pa smo prenesli kar v delovne kolektive. Moram povedati, da je zanimanje zanje zelo veliko, posebno še, če med drugimi umetniki razstavlja kdo iz kolektiva ali vsaj iz občine.

Pripravili smo 35 gledaliških predstav, ki si jih je ogledalo 4120 občanov, dveh koncertov se je udeležilo več kot 1100 poslušalcev. Pripravili smo tudi posebno prireditev za delavce iz južnih republik, ki je bila zelo dobro obiskana.

Uspeh kulturne akcije pa ne moremo meriti le po številu obiskovalcev, temveč je še bolj pomembna zaradi nečesa drugega. Močno je namreč spodbudila amatersko dejavnost. Posebno aktivne so postale dramske in gledališke skupine in tako lahko upravičeno računamo, da bomo že v prihodnji sezoni lahko na naših odrih videli vsaj polovico predstav v izvedbi naših domačih igralcev.

»S čim ste se še ukvarjali?«

»V osnovnih organizacijah smo se veliko ukvarjali z izobraževanjem delegatov, da bi dokončno prenehali z nekdanjo prakso, ko je izvršni odbor oziroma njegov predsednik predstavljal ves sindikat. Koliko nam je to uspelo, lahko ocenjujemo na letnih konferencah osnovnih organizacij. Rečem lahko, da se v večini primerov delegati izvršnih odborov pred dogovorjanjem posvetujejo s sodelavci v sindikalni skupini. Tako so po vseh sindikalnih skupinah predlagali prednostno listo za upravičence do družbenih solidarnostnih stanovanj in so o njej izrekli svoje mnenje. Po enaki poti so obdelali tudi sindikalno listo in dogovor za zbiranje sredstev za gradnjo vrtecev in posebne šole v občini.

Ne moremo pa biti zadovoljni s sodelovanjem izvršnih odborov osnovnih organizacij in delegacij osnovnih organizacij v samoupravnih interesnih skupnostih. Delegati prevečkrat zagovarjajo le lastna stališča in ne stališča delegacije oziroma osnovne organizacije.

Prav tako niso razjasnjena stališča glede integracij. Težko je namreč verjeti, da se lahko toliko časa vlečejo samo »pogovori«. Takšne primere imamo v komunalnem gospodarstvu, tekstilni industriji in obrti. Vsekakor pa je izpeljava teh dogovorov naša naloga za leto, ki prihaja.

Predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Škofja Loka Marjan Gantar:

Nobene naložbe brez plana gradnje stanovanj

»V letu po sindikalnem kongresu smo tudi v naši občini dokončno izpeljali novo organiziranost sindikata. Ustanovili smo vrsto novih osnovnih organizacij in jih povežemo v sindikat povežalo se delavce v zasebnem sektorju, ki so bili do sedaj brez sindikalne organizacije. Ostajali so ob strani, čeprav so dostikrat bili prikrajšani za pravice, ki jih uživajo delavci v temeljnih organizacijah združenega dela.

V večini osnovnih organizacij smo že uspeli aktivirati tudi sindikalne skupine in tako delavcem omogočiti, da neposredno sodelujejo v razpravah in tudi odločajo.

Z novo ustavo smo sindikati dobili tudi nalogo in dolžnost, da pomagamo soustvarjati pogoje, v katerih bo delavec lahko odločal o pogojih, sredstvih in rezultatih svojega dela. Zato smo spodbujali ustanavljanje temeljnih organizacij združenega dela povsod tam, kjer imajo pogoje za delo in razvoj. Hkrati pa smo se prizadevali za razvoj samoupravnih odnosov v temeljnih organizacijah in v vsem združenem delu ter s tem za hitrejši razvoj samoupravnega socialističnega sistema. V tem sistemu delavci postajajo gospodarji vseh sredstev, ki jih ustvarjajo, tudi tistih, ki jih združujejo v samoupravnih interesnih skupnostih. Zato naj odločajo tudi o porabi.

Posebno pomembno za dobro gospodarjenje, stabilnost gospodarstva in s tem za večjo socialno varnost delavcev je planiranje. Nosilci načrtovanja v združenem delu pa morajo postati delavci. Sindikati smo se prizadevali, da to načelo tudi uresničimo. Res še marsikje planiranje poteka od vrha navzdol oziroma brez sodelovanja delavcev, vendar so prvi koraki že narejeni.

Sindikati smo se vključili tudi v akcijo za stabilizacijo. Vse temeljne organizacije so pripravile stabilizacijske programe. Podpirali smo predvsem takšne programe, ki so predvidevali racionalnost poslovanja na vseh področjih dela, vključevali prizadevanja za boljše izkoriščanje zmogljivosti, zniževanje poslovnih stroškov in uvedbo nove tehnologije in proizvodnje, ki vodi k čim boljšim poslovnim uspehom in s tem tudi k stabilnosti.

Vsa ta naša prizadevanja vodijo na koncu do enega cilja: izboljšanje položaja delovnega človeka. Zvišanje osebnega in družbenega standarda. Za obdobje zadnjih desetih let je za našo občino značilno: izredno hitra rasti skoraj vseh delovnih organizacij in z njo veliko zaposlovanje novih delavcev. Vse to pa je povzročilo hitro kopičenje stanovanjskih problemov, ki jim kljub uspešni stanovanjski gradnji in načrtnemu zbiranju denarja še nismo kos. Zato je letos občinski sindikalni svet zahteval od vseh temeljnih organizacij združenega dela izdelavo srednjeročnih planov stanovanjske gradnje. Vsaka temeljna organizacija naj bi izdelala tudi pravilnik o merilih za dodeljevanje stanovanj in merilih za pridobitev posojila z nakup stanovanja. Sindikati tudi vztrajajo, da se v temeljnih organizacijah združenega dela opredeli stanovanjska politika in sicer tako, da bo razvidno, kako in kje bodo delavci rešili svoje stanovanjske probleme. Poleg tega pa bomo v bodoče zahtevali, da ne bo odobrena nobena nova naložba brez načrta stanovanjske gradnje za potrebe delavcev, ki bodo v novi tovarni ali obratu delali.

Predsednik občinskega sveta Zveze sindikatov Trzin Franc Neme:

Prizadevanja za boljše pogoje dela

»Izhodišče in temelj vsega našega delovanja je vsekakor položaj delavca v družbi. In prav bitka za uveljavitev delavca kot odločujočega v delu in življenju je predstavljal vsebino dela naših sindikatov v tem letu.

Ustava, ki smo jo sprejeli v preteklem letu, ni sama sebi namen. Za njeno oblikovanje smo vložili veliko truda. Še več pa je bilo in bo še potrebno, da bomo delavcu zagotovili takšen položaj v družbi kot je zapisan v ustavi. Pri tem je bila težina našega dela osredotočena na oblikovanje združenega dela ter samoupravno urejanje odnosov v njem. To je sedanja in dolgoročna naloga. Zagotoviti delavcu vpliv na vse tokove družbene reprodukcije, to je v prvih na urejanje vseh drugih pravic, ki izhajajo iz dela.

Veliko truda smo vložili tudi za urejanje odnosov v menjavni delu. Na tem področju je še vedno vrsta odklonov, ki kalijo dobro sodelovanje med delavci v proizvodnji in drugih dejavnostih.

V borbi za uveljavljanje naprednejših odnosov v naši družbi pa sindikati nismo pustili vnevar problemov, ki vsakodnevno težijo delavce. Dostikrat se vidijo manj zapleteni in hitreje rešljivi, vendar so za naše delo enako pomembni. Še nadalje smo trdno vztrajali pri zahtevah in akcijah za zmanjševanje socialnih razlik oziroma za pomenjenje tistih izplačil in nadomestil, ki rešujejo socialno in materialno varnost in enakost.

Pri tem se nikakor ne zavzemamo za uravnolovko. Sindikati smo odločni na stališču, da je treba sistem nagrajevanja razvijati na osnovi rezultatov dela oziroma naj bo vsak nagrajevan za tisto, kar je prispeval k boljšemu gospodarjenju, boljšim poslovnim uspehom in ne razadnje k stabilizaciji gospodarstva.

Veliko časa smo posvetili tudi iskanju rešitev za boljše pogoje dela, bivanja, oddiha in razvedrila. Naloge na tem področju še vedno ostajajo prednostne pri zadovoljevanju potreb delavcev.

L. Bogataj
Fotografije: F. Perdan

Kmetijsko živilski kombinat Kranj - z n.sol.o.

v Kranju, Cesta JLA 2,

odbor za medsebojna razmerja TOZD Klavnica Kranj - z n.sol.o.

objavlja prosta delovna mesta:

1. vodje organizacijske enote proizvodnje mesa
2. vodje organizacijske enote nabave živine
3. vodje organizacijske enote maloprodaje
4. pomočnika vodje maloprodaje
5. tehnika v kooperaciji

Poleg splošnih pogojev za delo se zahtevajo še naslednji posebni pogoji: pod 1. in 2.: visoka ali višja šola biotehniške smeri s 3- oziroma 5-letnimi delovnimi izkušnjami na enakem ali podobnem delu, organizacijske sposobnosti, smisel za komuniciranje, kooperativnost, terensko delo;

pod 3.: visoka ali višja šola ekonomske ali biotehniške smeri s 3- oziroma 5-letnimi delovnimi izkušnjami na enakem ali podobnem delu, organizacijske sposobnosti, smisel za komuniciranje, kooperativnost, terensko delo;

pod 4.: srednja ali poklicna šola živilske smeri z 2- oziroma s 3-letnimi delovnimi izkušnjami na enakem ali podobnem delu, terensko delo;

pod 5.: srednja šola živilorejsko veterinarske smeri ali kmetijske smeri z 1-letnimi delovnimi izkušnjami na podobnem delu, organizacijske sposobnosti, odgovornost in vestnost pri delu, smisel za komuniciranje s kooperanti, pretežno terensko delo.

Na vseh delovnih mestih je uvedeno poskusno delo od 1 do 3 mesecev.

Nastop dela je mogoč takoj ali po dogovoru. Pismene prošnje z dokazili o strokovnosti in z opisom dosedanjih zaposlitev sprejema Splošno kadroviski sektor KŽK Kranj, V Kranju, Cesta JLA 2, v 15 dneh od objave.

Komunalno, obrtno in gradbeno podjetje Kranj z n.sol.o. TOZD obrt b.o.

objavlja prosto delovno mesto

vodje PE polagalcev parketa in plastičnih mas

Pogoji za zasedbo: tehniška šola gradbene ali lesne stroke in najmanj štiri leta delovnih izkušenj v obrtni dejavnosti ali delovodska šola lesne stroke in najmanj sedem let delovnih izkušenj.

Delo se združuje za nedoločen čas.

Kandidati naj pošljejo ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: KOGP Kranj, Odbor za medsebojna razmerja TOZD obrt, Primskovo - komunalna cona.

SKUPŠČINA OBČINE ŠKOFJA LOKA
 OBČINSKI SINDIKALNI SVET ŠKOFJA LOKA
 OBČINSKA KONFERENCA ZKS ŠKOFJA LOKA
 OBČINSKA KONFERENCA SZDL ŠKOFJA LOKA
 ZVEZA ZDRUŽENJ BORCEV NOV ŠKOFJA LOKA
 OBČINSKA KONFERENCA ZSMS ŠKOFJA LOKA
 ZDRUŽENJE VOJAŠKIH VOJNIH STAREŠIN ŠKOFJA LOKA

želijo srečno in uspeha polno novo leto 1976

**Komunalno
 gradbeno
 podjetje Bled**

TOZD Komunala
 TOZD Gradnje in
 delovna skupnost skupne službe

Opravlja komunalne storitve; preskrba z vodo, odvoz smeti in odpadkov, kanalizacija, oprema in urejanje mestnih zemljišč, vodoinštalaterstvo in toplovodne napeljave. Opravlja vsa dela na nizkih in visokih gradnjah, slikarskopleskarska dela, polagamo zidne tapete in plastične pođe, keramična dela. Iz lastne gramoznice dobavlja vse vrste gramoznega materiala in peska. Izdelujemo vse vrste plastičnih ometov.

Priporočamo se z našimi storitvami.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno novo leto in uspešno sodelovanje

**Gostilna Blažun
 Grašič Franc, Kranj**

Cesta talcev 7

želi vsem cenjenim gostom in delovnim ljudem srečno novo leto 1976 ter veselo silvestrovanje.

Zahvaljuje se za dosedanji obisk in se priporoča še v bodoče.

KUNSTELJ ROZALIJA
 frizerski salon,
 Kranj, Prešernova 4

*želi cenjenim strankam
 srečno novo leto
 in se še nadalje priporoča*

Likožar Marjan
 cementni izdelki
 Kranj, Benedikova 18
 Stražišče

Vsem cenjenim strankam želi srečno in uspeha polno novo leto 1976 in priporoča svoje izdelke

Skupščina občine Kamnik

in družbenopolitične organizacije:

Občinska konferenca SZDL
 Občinska konferenca ZKS
 Občinski sindikalni svet
 Občinska konferenca ZSMS
 Zveza združenj borcev NOV
 Zveza rezervnih vojaških starešin

želijo vsem občanom srečno in uspešno novo leto 1976

TRIGLAV KONFEKCIJA KRANJ

Vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Kmetijska zadruga Cerklje

na Gorenjskem

želi vsem članom, kooperantom, delovni skupnosti, poslovnim prijateljem in ostalim srečno, veselo in uspehov polno novo leto 1976

Priporoča se za tesno sodelovanje s svojimi kooperanti in ostalimi poslovnimi partnerji.

**Slaščičarna
 na Planini
 Kranj —**

čez kokrški most,

želi cenjenim gostom srečno in uspešno novo leto 1976 in se priporoča

**Zlatarska
 delavnica
 Levičnik Živko,
 Kranj**

Maistrov trg 9
 (nasproti Delikatese)

želi cenjenim strankam srečno novo leto in se priporoča

INDUSTRIJA KOVINSKE OPREME IN STROJEV

Kranj, Savska cesta 22

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Izdelujemo: stroje za čevljarsko in tekstilno industrijo ter tračne brusilne stroje za kovinsko industrijo

Človeštvo je veliko storilo za mir

Ljudje sveta se poslavljamo od leta, ki je bilo nekoliko drugačno od vseh dosedanjih. Mogoče so se nam letos večkrat utrnile iz ust besede, ki jih ljubi večina prebivalcev zemeljske oble, še posebno pa ljudje, ki jim še ni bilo usojeno dočakati njihove uresničitve. Te besede so svoboda, mir, enakost in enakopravnost, bratstvo, medsebojno spoštovanje in pomoč. Leto za letom izgovarjamo te besede, vendar smo jih letos nekoliko glasneje. Slavili smo zmago Vietnamcev in prebivalcev Kambodže, Izrael in Egipt sta na primer našla jezik pomiritve, hkrati pa smo kar se dá slovesno proslavili 30. obletnico zmage nad najmračnejšimi silami tega stoletja, 30. obletnico trenutkov, ko se je svet zaklinjal: nikdar več vojne, nikdar več klanja, nič več krvi. Večji del sveta, med katerim je tudi Jugoslavija, uresničuje ta načela, čeprav ljudje in sile drugačnega kova dvigajo glave, kličejo po maščevanju, rožljajo z orožjem ali pa ga celo uporabljajo ter teptajo ljudem najdražje vrednote.

In prav slednji so v marsičem skalili leto miru in praznično podobo leta 1975. S krvjo so omadeževali 365 dni, prežetih s prizadevanji za mir, zblizevanjem med narodi in trenutki, ko so si tudi donedavni sovražniki, upajmo da iskreno, segli v roke...

Januar:

evropski parlamentarci v Beogradu

Leto 1975 se je začelo s stavkami 7000 bolivijskih rudarjev in 18 milijonov italijanskih delavcev ter z nacionalizacijami rudnikov železa v Venezueli ter bank, finančnih ustanov, zemljišč in industrije v Etiopiji. V svet je tudi pronicala novica, da je čilska vojska hunta ustrelila več kot 20.000 ljudi, iz države pa jih je pregnala okrog 14.000. Prvi letošnji mesec so se zboljšali trgovinski odnosi med Združenimi državami in Sovjetsko zvezo. Na Danskem je zmagala socialdemokratska stranka, danes že pokojni bangladeški voditelj Mudžibur Rahman pa je postal tudi predsednik republike. Jugoslavija je bila prizorišče pomembnega srečanja. V našem glavnem mestu so bili z II. medparlamentarno konferenco utrjeni temelji za vrhunsko helsinško srečanje o varnosti in sodelovanju v Evropi, razen tega pa so nas obiskali portugalski zunanji minister Mario Soares, ameriški kongresman in avstralski premier Gough Whitlam.

Februar:

»Britanec« v Moskvi

Predsednik zvezne skupščine Kiro Gligorov, podpredsednik zveznega izvršnega sveta in zvezni sekretar za zunanje zadeve Miloš Minić in sekretar IK CK ZKJ Stane Dolanc so odšli na pomembna potovanja po azijskih in afriških državah, Latinski Ameriki in Romuniji. V Beogradu se je končalo zasedanje medparlamentarne unije, na katerem je bil sprejeta resolucija o sodelovanju, utrditvi varnosti in popuščanja napetosti v Evropi. Na pomembno potovanje se je podal »prvi mož otoka« Harold Wilson. V Moskvi so ga sprejeli z vsemi častmi. Ob tej priložnosti je bil podpisan dolgoročni program gospodarskega in industrijskega sodelovanja ter deklaracija o neširjenju jedrskega orožja. V roke sta si segla tudi francoski predsednik Giscard d'Estaing in kancler Zvezne republike Nemčije Helmut Schmidt.

Marec:

kralj Fejsal ubit

V Saudski Arabiji, na Portugalskem in v Argentini smo bili priča pomembnim dogodkom: saudskega kralja Fejsala je umoril njegov nečak, na Portugalskem so skušali vreči vlado generala Vasca Gonzalvesa, v Peruju pa so 218.000 družinam razdelili dobrih pet milijonov hektarjev zemlje. Sicer pa so za marec pomembna srečanja vodil predsednik Titom in poljskim voditeljem Gierekom ter švedskim premijerom Olofom Palmejem, med Džemalom Bijedićem in ameriškim predsednikom Fordom ter jugoslovanskimi in sovjetskimi gospodarstveniki. V Etiopiji so odpravili monarhijo, ki je trajala 3000 let, na Koroškem pa so socialisti slavili pomembno volilno zmago.

April:

osvoboditev Kambodže

Resnica, da niti najmodernejša armada ne more zadržati pravičnega narodnoosvobodilnega boja tlačanih ljudi, je bila ta mesec ponovno potrjena. Vietnam je bil po treh desetletjih krvavih bojov osvobojen. Sain-ron so Vietnamci preimenovali v

Avgust:

predsednik Ford v Beogradu

Na prvi avgustovski dan je bila v Helsinkih podpisana listina o varnosti in sodelovanju v Evropi. Na Portugalskem je prišlo do ostrih razprtij med vodilnimi politikami ter pripadniki gibanja oboroženih sil, v perujskem glavnem mestu Lima pa so se sešli predstavniki 77 vlad neuvršenih držav in razpravljali o vedno večjem gospodarskem prepadu med razvitimi in nerazvitimi ter se pripravili na 7. izredno in 30. redno zasedanje Organizacije združenih narodov. Dve pomembni osebnosti sta obiskali Jugoslavijo. To sta bila ameriški predsednik Gerald Ford in generalni sekretar Organizacije združenih narodov Kurt Waldheim. V Atenah pa so pred apelacijsko sodišče stopili bivši grški diktator Papadopoulos in njegova sodelavca Makarezos in Patakos. Prvi je bil obsojen na smrt, druga dva pa na dosmrtno ječo.

September:

sporazum med Izraelom in Egiptom

Dva pomembna zunanjepolitična dogodka izstopata septembra. To sta sporazum med Egiptom in Izraelom o neuporabi sile in blokade ter o razmejitvi sil na Sinaju in začetek 7. izrednega zasedanja generalne skupščine Organizacije združenih narodov, na katerem so razpravljali o mednarodnem gospodarskem sodelovanju. Sredi septembra pa se je začelo 30. redno zasedanje generalne skupščine OZN. Našo delegacijo je vodil Miloš Minić, ki je pred tem obiskal tudi Kanado. Opozoriti velja na obisk Petra Stambolića v deželah Daljnega vzhoda, na pogovore Džemala Bijedića z romunskim prvim ministrom Manescejem in na pogovore predsednika Tita z nepalskim kraljem Birendo. Septembrski pregled skali novica, da je Francov režim v Španiji zapisal smrti pet mladih protifašistov.

Oktober:

sporazum med Italijo in Jugoslavijo

Veliko pomembnega se je zgodilo ta mesec, vendarle izpostavljamo sporazum med Italijo in Jugoslavijo, ki omogoča pota spornih vprašanj med državama in večji gospodarski razvoj obmejnega področja. Omeniti kaže številna državniška srečanja. Francoski predsednik je bil v Moskvi, zahodnonemški kancler pa v Pekingu. Predsednik našega zveznega izvršnega sveta je obiskal Indijo in Kitajsko, kjer se je med drugim srečal tudi z Mao Tse Tungom, sekretar izvršnega komiteja CK ZKJ Stane Dolanc pa je bil prisrčno sprejet v Mongoliji. Koreji in na Japonskem. Precejšnje pozornosti je bil deležen Sadatov obisk v Ameriki.

November:

Franco se je poslovil

Novica o smrti španskega diktatorja in generalisima Franca je za nekaj časa potisnila druga svetovna dogajanja v ozadje ki jih ni bilo malo. Portugalska je preživljala hude notranje pretrese, prelivanje krvi pa je bilo značilno za dogodke v Libanonu in Bangladešu. Problem Zahodne Sahare je bil odstranjen po mirni poti, prav tako pa se je vsaj za nekaj časa pomirila tudi Argentina, kjer niso vsi zadovoljni s predsednico Estelo Peron. Generalni sekretar OZN je še naprej pomirjal spopadom naklonjene duhove na Bližnjem vzhodu, obisk Miloša Minića v ZRN pa je bil pomemben prispevek k uresničevanju helsinških načel. Angola je oklicala neodvisnost, vendar bratomorna vojna s tem še ni bila prekinjena. Pomemben dogodek je bil tudi pripravljani sestanek za sklicanje posvetovanja evropskih komunističnih in delavskih partij. Naše predstavnike je vodil Aleksander Grličkov.

Maj:

tridesetletnica zmage

Svet je slavil 30. obletnico konca II. svetovne vojne in zmage nad fašizmom ter nacizmom in priznal velik delež Jugoslavije in njenih narodov pri tem. Predsednik republike Tito je ob tej priložnosti dejal, da ostaja borba za mir in enakopravne odnose še vedno najpomembnejša naloga naprednih ljudi sveta! Jugoslavija praktično uresničuje to načelo. Naši predstavniki so se srečali in izmenjavali mnenja o mednarodnem gospodarskem in političnem položaju z zahodnonemškimi gospodarstveniki, predstavniki Zambije, ameriškim predsednikom Fordom, predstavniki bolgarske in romunske vlade, Grčije in Egipta, pri čemer je še posebno pomembno srečanje Tito-Sadat. Naša javnost je obsodila ponovno neupoštevanje pravic Slovencev na Koroškem in ameriško izzivanje pravkar osvobojene Kambodže.

Junij:

Britanija ostane v Evropski gospodarski skupnosti

Referendum je prekinil razprave, ali naj Velika Britanija še ostane članica Evropske gospodarske skupnosti ali ne. 67 odstotkov volivcev je soglašalo s članstvom, ostali pa so bili proti. Med junijskimi dogodki kaže omeniti obisk ameriškega predsednika Forda v Italiji, poskus državnega prevrata v Indiji in ugotovitev mednarodnega instituta za mir, da smo leta 1974 potrošili na svetu za oboroževanje 210 milijard dolarjev, kar je petnajstkrat več od pomoči razvitih nerazvitim. V Jugoslaviji so se med drugim mudili in se srečali z našimi voditelji grški predsednik Karamanlis, korejski predsednik Kim Il Sung in vodja zahodnonemške socialdemokracije ter bivši kancler Willy Brandt. Pomemben je bil tudi obisk Edvarda Kardelja na Češkoslovaškem in v Romuniji.

Julij:

vrhunsko srečanje v Helsinkih

Konferenca o varnosti in sodelovanju, ki se je začela 30. julija v finskiem glavnem mestu Helsinkih, je zasedla vse svetovne zunanjepolitične dogodke. Udeležili so se je voditelji 35 držav, med katerimi je bil tudi predsednik Tito. Že naslednji dan je predsednik stopil na govorniški oder. Na velik odmev so naletele besede, da je Evropa že tesno medsebojno povezana in da so dobre tudi vezi z ostalim svetom. Pomembno je soglasje o nedotakljivosti meja. Tito je poudaril in opozoril, da ob grožnjah z orožjem trajni mir ni zagotovljen.

Predsednik republike Tito že desetletja zagovarja enakopravne odnose med narodi, politiko neuvršenosti in popuščanja na svetu ter trajni svetovni mir! Neprecenljivo je zato njegov in naš ugled v svetu. Njegovo delo in vpliv sta utkana v vse, kar je bilo na svetu storjenega za mir...

December:

revni opozarjajo

V Parizu se je začela konferenca o gospodarskem sodelovanju, ki je ponovno opozorila na vedno večje razlike med bogatimi in revnejšim delom sveta. V tem tonu je izzvenel tudi nastop našega predstavnika, zveznega sekretarja za zunanje zadeve Miloša Minića. Naš zvezni sekretar je obiskal tudi Nizozemsko, Sovjetsko zvezo in Romunijo. Drugi pomembnejši dogodek na decembrskem političnem prizorišču pa je bil delaven, vendar resen obisk ameriškega predsednika Forda v Pekingu. Jugoslavijo je obiskal kamboški voditelj Sihanuk. Pogovarjal se je s predsednikom Titom in sodelavci ter se zahvalil za pomoč, ki so jo naši narodi nudili kamboškemu ljudstvu

v pravičnem in zmagovitem boju. Sicer pa so za december značilna uganjanja, kam se bo pod Francovim naslednikom Juanom Carlosom usmerila Španija, in prizadevanja za pomiritev razprtij na Portugalskem, v Argentini, Angoli, Timorju in Libanonu. Močnejše kot v preteklosti je izstopal problem Palestinecev.

Veliko odprtih ran je še pustilo leto 1975. Mnoge, nevarne za svetovni mir in srečo človeštva, so bile zaceljene. Vendar so se pojavile tudi nove. Koliko jih bo odstranilo prihodnje leto? Ljudje želimo, da vse. Jugoslavlani to vsak dan zagovarjamo, vendar smo srečni, če je odvržena s poti k trajnemu svetovnemu miru vsaj ena ovira...

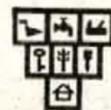
Pripravil: J. Košnjek

Elektro Gorenjska
Kranj, n. sol. o.
Cesta JLA 6

s svojo
TOZD Elektro Kranj
TOZD Elektro Žirovnica
TOZD Elektro Sava Kranj
TOZD Elektro razvod in transformacija Gorenjske Kranj
in s Skupnimi službami

Želi srečno in uspešno novo leto 1976

Servisno podjetje

Kranj Tavčarjeva 45, telefon 21-282

želi vsem občanom in poslovnim prijateljem srečno novo leto 1976

Še naprej se priporoča za sodelovanje z vsemi svojimi dejavnostmi: zidarska, mizarska, vodovodno-inštalaterska, kleparska, krovsko, ključavničarska, pleskarska in električarska. Gospodinj-ski biro: šivanje oblačil po meri, pobiranje zank in izdelava gumbov.

l ljubljanska banka

s poslovnimi enotami

želi vsem srečno in uspešno leto 1976

V nastopajočem 1976. letu
želimo vsem delovnim ljudem
obilo uspehov in osebne sreče

murha

Gostišče
na letališču Lesce

Krek Slavko

želi
cenjenim gostom
srečno in uspešno
novo leto 1976
in se priporoča

Gostilna
Lojzka Aleš
Breg ob Savi

Cenjenim gostom želimo srečno
in uspešno novo leto 1976
Za obisk se zahvaljujemo in
priporočamo.

SLOVENIJALES

Obilo zadovoljstva in sreče v prihodnjem
letu želi vsem delovnim ljudem, svojim
kupcem in poslovnim partnerjem SOZD
Slovenijales proizvodnja in trgovina

**Trgovine pohištva
in stanovanjske opreme**

61000 Ljubljana Titova 50, Hala »B«
61000 Ljubljana Vižmarje, Plemljeva 86
64000 Kranj Savski log

**Trgovine z lesnim
in gradbenim
materialom Slovenijales**

61000 Ljubljana GR, Hala »D«, Titova 50
61210 Ljubljana-
Vižmarje Plemljeva 86
61230 Domžale Antona Skoka 20 a

HEMIČNA TOVARNA PODNART

Specializirana tovarna kemikalij
za galvanotehniko, fosfatiranje
in barvanje kovin.

Kolektiv tovarne vsem delovnim ljudem in
poslovnim prijateljem želi uspešno novo
leto 1976

Obrtno podjetje Tržič

se priporoča s svojimi storitvami v mizarški in slikople-
skarski stroki, v polaganju plastičnih ometov, polaganju
vseh vrst podov, parketov ter plastičnih in polivretanskih
podov.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim pri-
jateljem želimo srečno in uspeha polno
novo leto

Žito Ljubljana

TOZD Triglav Lesce

**TOZD Gorenjka
— tovarna čokolade Lesce**

TOZD Pekarna Kranj

ONCEERS

1976

Želimo vsem prebivalcem Gorenjske srečno in uspehov polno novo
leto in se priporočamo s svojimi izdelki

Dogodki, ki ne bodo tako hitro pozabljeni

Kitan Kitanovič

Urška Vilfan

Anton Bitenc

Tone Jurjevčič

Simona Čarni

Franc Zor

Jože Kveder

Franc Godnov

Valentin Bašelj

Cvetka Mandelj

Jože Zorman

Lado Vrečar

Marija Karo

Nevenka Pezdič

Slavko Benedik

Jože Podlipnik

Za malo anketo smo se odločili v uredništvu Glasa. Gorenjce smo pretekli teden spraševali, kateri dogodek iz pretečenega 1975. leta jim je ostal najbolj v spominu. Pa naj si bo srečen ali nesrečen, bolj ali manj vesel trenutek iz osebnega življenja ali pa dogodek, ki je zbudil doma ali na tujem veliko pozornost. Veliko takega se je zgodilo letos, zato se je bilo večini težko odločiti. Kako da ne! Tudi sam bi mencial in premišljeval, če bi bil nepričakovano postavljen v vlogo sogovornika. Kljub temu smo anketo uspešno pripeljali do konca. Sestavek boste sicer prebrali, vendar naj že uvodoma povemo, da se nobeden od omenjenih dogodkov ne ponavlja, kar potrjuje, da se je leta 1975 res veliko novega zgodilo. Vsem sodelujočim v anketi Glasa najlepša hvala in želja, da bi bilo tudi prihajajoče leto zanje in vse nas tako srečno!

Prvega smo pobarali Antona Bitenca s Suhe pri Predosljah, zaposlenega v IBI Kranj. »Letos me je najbolj razveselil mir na bojiščih Daljnega vzhoda. Dvajset let so trpeli ljudje in vztrajali v pravičnem boju ter hrepeneli po miru in svobodi. Razen tega sem srečen, da smo v kolektivno popolnoma odpravili nočno delo in da sem bil uspešen na diplomskem zagovoru na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju.«

»Veliko zanimivega se je letos zgodilo v mojem poklicu,« pravi Cvetka Mandelj iz Kranja, pomočnik poslovdje Petrolove črpalke Zlato polje II. »Mogoče je zanimivo, da so nas ljudje od 1. marca naprej stalno spraševali po novi ceni bencina, napovedovali, kakšna bo in nas celo zmerjali, da nočemo povedati, kdaj in za koliko se bo bencin podražil! No, pa gospod iz Ljubljane me je ostro okaral, ko sem v njegovega konjička točila bencin, držeč v roki točilno pipo. Dejal mi je, da tega ne dovoli, ker steče na ta način v posodo za gorivo manj bencina. Zakaj, je dodal, pa naj vprašam na univerzo!«

Franc Godnov iz Bistrice pri Trziču, vratar v tovarni Peko pa na vprašanje odgovarja: »Večkrat se spomnim na preživelost steverde so pri Pragi, ko je strmoglavilo Ineksovo potniško letalo. Kako je morala biti srečna! Prav tako preživeli potniki letala, ki je omahnilo 22. decembra pri Mila-

nu. To se ne dogaja vsako leto v taki množici letalskih nesreč. Sicer pa mi bo leto 1975 ostalo v spominu zaradi zdravja in sreče v družini, kar je največje bogastvo.«

»Življenje je bilo tako razgibano, da je težko izluščiti dogodek, ki vpliva na zavest človeka močnejše od drugih,« modruje Tone Jurjevčič s Pristave pri Trziču, zaposlen v Bombažni predilnici in tkalnici. »Vendarle sodim, da ne bom pozabil trenutka, ko sem bil kot delegat zvezne skupščine imenovan v delegacijo za pogovore z najvišjimi predstavniki skupščine Turčije. Kot neposredni proizvajalec sem prvič stopil v kabinet predsednika skupščine. Osebnost sem zadovoljen z letom 1975. Minilo je v miru in družinski sreči. Enako želim vsem bralcem Glasa.«

Marijo Karo s Pristave pri Trziču smo srečali na delovnem mestu na občinskem svetu Zvezze sindikatov Trzič. Ni ji bilo težko odgovoriti: »Preselitev v novo hišo! Z mojem, ki je 100-odstotni invalid, sva jo gradila in zgradila. Hvala vsem, ki so nama pomagali. Še posebej pa za razumevanje pri dodeljevanju posojil. Mislim na občinski sindikalni svet, občinsko konferenco SZDL, odbor Zvezze borcev in samoupravno stanovanjsko skupnost. To je bil sploh eden najsrečnejših dogodkov v mojem življenju. V prihajajočem letu želim vsem zdravje in mir!«

»Leto 1975 je bilo mednarodno leto žensk. Ženska je danes tako obremenjena in odgovorna za vzgojo otrok, da zasluži tako priznanje,« meni Nevenka Pezdič iz Radovljice, šef izpostave Ljubljanske banke v Lescah. »Sicer se pa spominjam srečan z mladimi svetovnimi popotniki, ki tako korajžno, z avtostopom rajžajo po svetu. Ko sem bila še na Bledu, sem se v službi pogosto videvala z njimi, vendar za klepet ni bilo časa.«

Jože Kveder je zaposlen pri kranjskem Merkurju, stanuje pa v Vrhnjah pri Lescah. »Leto 1975 je bilo značilno zaradi številnih proslav v počastitev 30. obletnice osvoboditve. Vrhunec je bila parada v Beogradu. Nikdar ne bom pozabil zdravega, razpoloženega in odločnega predsednika republike Tita na slavnostni tribuni.«

Jožeta Podlipnika iz Dobrega polja smo srečali pred tovarno Veriga v Lescah, kjer je zaposlen. Bil je eden redkih, ki na odgovor niso dolgo pomišljali. »24. avgusta leta 1974 sem se poročil, 10. marca letos pa se je rodil sin Boštjan. To je sploh moj najboljši trenutek. Ker še nimam stanovanja, nameravam graditi hišo.«

»Skoraj verjeti ne morem, da sem do letošnjega 29. novembra spravil pod streho hišo na Brezjah. Velik načrt je bil to in težko ga je bilo uresničiti. To je zame najlepši in najsrečnejši dogodek leta 1975,« je povedal Podlipnikov sovaščan in sodelavec v Verigi Franc Zor. »Večinoma sem bil odvisen od lastnega denarja. Posojilo se giblje le med dvema in tremi milijoni.«

V jeseniški občini smo prvega vprašali Jožeta Zormanana iz Mojstrane, ki je zaposlen v jeseniškem podjetju Elim. »Veliko bolj ali manj veselih in srečnih dogodkov se je pripetilo v letu 1975. Zato je še težje odgovoriti na vaše vprašanje. Vendar postavljam na prvo mesto nakup, sicer starega osebnega avtomobila. V kolektivno pa sem bil prijetno presenečen ob izvolitvi za predsednika samoupravne delavske kontrole.«

Simona Čarni z Jesenic, zaposlena na občinski skupščini, je bila krajša. »Letos sem bila najbolj vesela, ko se je bratovi ženi rodila hčerka Saša. Rada imam otroke. Ker stanujemo skupaj, bom Sašo lahko varovala,« je povedala.

Lado Vrečar z Jesenic je operativni pomočnik na jeseniški železniški postaji. Takole je odgovoril na vprašanje. »Zame je leto srečno, če se na železniški progi nič tragičnega ne zgodi. Leto 1975 je bilo takšno. Želim, da bi bilo tako srečno tudi leto 1976 in vsa naslednja!«

Prometni miličnik na postaji prometne milice v Kranju Kitan Kitanovič, stanuje v Kranju, ocenjuje letošnje leto s stališča mednarodnih odnosov. »Helsinška konferenca je veliko prispevala k miru v Evropi in na svetu,« pravi. »Sicer pa se nobeno leto ne dá primerjati z letom 1970, ko sem 8. maja ob pol dveh zjutraj nadzoroval promet na višnjegorskem klancu. Vstric sta brez luči stala neosvetljena tovornjaka. S signalno lučjo sem opozarjal avtomobile na nevarnost. Pa je proti Ljubljani pridrvel avtobus Niš ekspres, v katerem je bilo 18 odraslih in 40 otrok. Ustavljaj sem voznika avtobusa. Ni se zmenil. 'Zdramil' se je šele, ko je zadel mene in me zbil 70 metrov pod cesto. Hudo sem bil ranjen, vendar sem rešil potnike avtobusa, ki bi zanesljivo treščili v stoječa tovornjaka!«

Prvi vprašani občan škofjeloške občine je bil Valentin Bašelj iz Trebije, šofer pri Alpetouru. »Leto 1975 je bilo srečno,« pravi. »Še posebno zato, ker bi mi na cesti po Poljanski dolini kmalu stopil pred avtobus pešec. Pravočasno sem se ga izognil in s tem preprečil tragedijo!«

Vilfan Urška iz Veštra je dijakinja Ekonomske srednje šole v Kranju. Precej dolgo je premišljevala, nato pa povedala: »Med številnimi dogodki se mi zdi poroka brata Francija najpomembnejša. Prijetno je bilo. Pa tudi nad šolskim uspehom se ne morem pritoževati.«

Sestnajsti in zadnji vprašani Gorenjec je bil Slavko Benedik iz Pozirna v Selški dolini, po poklicu krojač v Skofji Loki. Primeri mednarodnega terorizma so zanj najpretesljivejši. »Človek skoraj ne more verjeti, da skupinica ljudi lahko ugrabi letalo ali pomembne osebe. Letošnji primeri so se končevali tudi tragično, s človeškimi življenji. Takšni primeri me pretresejo in mi še dolgo rojé v glavi. Sicer pa se je letos doma in na tujem toliko zanimivega zgodilo!«

Besedilo: J. Košnjek
Slike: F. Perdan

DELOVNI PRAZNIKI

Takemu delovnemu ritmu, ko se dva tedna v mesecu dan začenja z nočjo, je treba vsekakor podrediti ves način življenja. Vsaka dežurna sestra točno ve, koliko ur je prosta do naslednjega dežurstva in si svoje zasebne opravke natančno razdeli: pri tem pa ne sme pozabiti, da mora pred nastopom dela toliko počivati, da bo 12-urno delo zmogla in ji ne bodo pošle moči prav takrat, ko bo to najmanj primerno. »Kajti večsih je pri nas prava norišnica,« pripoveduje Helena Sitarjeva. »Najraje se to zgodi med prazničnimi dnevi, ki nam v dežurni službi sicer nič ne pomenijo, pač delovnik kot drug, le da veš, da so tiste dneve drugi prosti recimo po štiri dni skupaj, kar se nam zlepa ne zgodi. Praznike je treba enostavno črtati. Naučiš se pa, da tiste proste ure, ki so na voljo, res preudarno preživiš. Zgodilo se je že, da sem jo takoj po nočni službi, ne da bi izgubljala čas še s spanjem, skupaj z dvema kolegom iz reševalne službe mahnila v hribe: celih 10 ur smo hodili srečni, da smo sami sebi darovali celo polovico dneva.«

KAJ JE BOLJ NUJNO?

Ne bi verjeli, pa je vendarle res, da je tema treh četrtin pogovorov med stalnimi dežurnimi sestrami prav njihovo delo. To ne pomeni seveda, da se samo službene pogovarjajo, ko si »predajajo posle« ob šesti uri in osemnajsti uri, sploh ne. Pozanimajo se vedno najprej za svoje stalne paciente, to so ljudje s hudimi boleznimi kot na primer hudi astmatiki in drugi, ki dokaj pogosto resnično potrebujejo nujno zdravniško pomoč ob vsakem času; za te se sestre zanimajo, kot da so njihove stalne sestre. Običajno se lahko že s preletom dežurne knjige, kjer so vpisani vsi pacienti, ki so iskali pomoč v tej ambulanti, prepričajo, »kakšnimi težavami so se zatekli po pomoč ljudje. Letos smo že dosegli

številu 16.000; toliko ljudi je pri nas iskalo nujno pomoč, všteti pa so tudi obiski na domu. To je več kot četrtina vseh prebivalcev kranjske občine. Če vemo, da približno dvakrat v življenju poprečen občan res potrebuje nujno zdravniško pomoč, ta številka pomeni, da smo opravljali v dežurni ambulanti tudi delo, ki sodi v splošne ambulante in ob rednem delovniku teh ambulanti. Žal pa si nekateri občani predstavljajo našo službo, ki je res nonstop, malo po svoje.

Spominjam se dogodka, ko so pripeljali moškega z infarktom, na vso silo pa je hotela biti prej pregledana ženska, ki ji je nekaj padlo v oko, pa se je kasneje izkazalo, da niti nima več tujka v očesu. Zdravnik in medicinska sestra sta se trudila okoli pacienta, da bi ga obdržala pri življenju, ženska pa je vdrla v ambulanto in zahtevala, da zdravnik prej oskrbi njo. Podobno je bilo pred kratkim, ko so pripeljali ponesečenca v prometni nesreči, je neki moški v čakalnici, ki je imel le vročino, protestiral, da je

padel on na vrsti, saj je prej prišel. Ljudje enostavno ne znajo preostiti, kadar zbolijo, ali so hudo zboleli ali bolj malo in se čutijo prizadeti, če po zdravnikovi pomoči njihov primer ne zasluži takojšnje pomoči ampak neki drug. Jezo seveda stresajo na zdravniško osebje in pri tem ne izbirajo besed.«

Seveda ni, da bi človek obupal, kadar si kdo privoščil tak izpad; na srečo se to ne dogaja ravno vsak dan in na srečo so tudi ljudje, ki v modro-beli uniformi sestre ne vidijo le tarče, kamor lahko stresajo vse tegobe, pač pa človeka, ki je usposobljen, da jim v boleznih pomaga. Je že tako, da nekateri hodimo okoli z vedrimi obrazi, drugi z mračnimi, da se sreča menjuje z nesrečo, slabe strani življenja z boljšimi; kdo bi tega navedel. Tudi stalne dežurne sestre to vedo: treba se je namreč srečati tudi z vsemi razsežnostmi tiste temne strani življenja, polne rev in težav, boleznin in nesreč, da bi spoznali, da je ona druga svetlejša plat vendarle prevladujoča.

L. M.

Predolga noč, prekratek dan

En teden podnevi, en teden ponoči, vsakič po 12 ur delovnika z vmesnim 24-urnim predahom, sicer pa neprekinjeno, ne glede na vikende, praznike, novo leto: tak je delovni in življenjski ritem štiričlanske ženskega kolektiva, štirih medicinskih sester zdravstvenega doma v Kranju, v ambulanti nujne medicinske pomoči. Ta ritem ima še eno značilnost - vsako četrto nedeljo traja delovnik kar 24 ur: takrat sicer dežurnemu zdravniku pomagata kar dve medicinski sestre, pa še ti dve komajda včasih zmoreta naval pacientov, ki potrebujejo nujno, včasih pa tudi manj nujno zdravniško pomoč. Nezmotljivo kot kolesca ure se prepletajo turnusi teh štirih medicinskih sester v ritmu, ki je pravzaprav popolnoma nasproten človekovemu biološkemu ritmu. Eno je gotovo - zmede si ne morejo privoščiti, zato se drže svojega razporeda prav vojaško točnostjo in natančnostjo: medtem ko se zdravniki izmenjujejo v dežurstvu na daljši čas, pa ima neprekinjeno 24 ur trajajoča nujna zdravniška pomoč za stalno medicinsko sestro dokaj krajše sestrice. Čeprav sta dve medicinski sestre v tej službi že deset let, odkar jo je ZD Kranj uvedel v taki obliki, se organizem kljub temu da je navajen, kot rečemo na turnusno delo, včasih tudi sam zmede.

potem, če se prebujáš sredi noči in spanca noče biti do jutra. Vem, da te težave povzročata naš dolgoletni turnusni delovnik in vem, da bo treba počasi razmišljati o bolj normalnem delovniku: vem pa, tako kot tudi moje kolegice, da bo težko najti spet delovno mesto, ki bi ga imela raje.«

Kaj se pravi imeti rad svoje delo, je pojem, ki ne potrebuje posebno dolge razlage. Ze samo to, da v tem štiričlanskem kolektivno skoraj da ne poznajo bolniškega staleža, če pa že katera zbolí, vztraja na nogah tudi po teden dni, dokler ne more več ali pa dokler bolezen ne premine. Vsaka se namreč zaveda, da jo bo druga morala nadomeščati, kar pa pri tako raztegnjenem delovniku ni majhna reč. Porodniški dopusti in redni dopusti so seveda izjema. Dve medicinski sestre - Branka in Marija imata tudi otroke, za sedaj sicer le po enega, a še nobena ni izkoristila pravice za nego, kadar je otrok zbolel. »Res, tak kolektiv smo, da ga je treba iskati. Zelo smo navezane druga na drugo in že sedaj nam je žal, ko nas bo zapustila sestra Vida, ki je najstarejša in na tem delovnem mestu tudi že deset let. No, da povem še to, da ta naša služba ni taka, da bi kandidatke za prosto delovno mesto kar čakale v vrsti. Cele tri mesece smo iskali medicinsko sestro, ki bi hotela delati v naši ambulanti,« pripoveduje Helena Sitarjeva, ki je vodja tega sestrskega kolektiva. »Vodja,« se smeje Helena, »to je tisti, ki ga vsi zmerjajo, če je kaj narobe.«

SESTRA NE SME ZBOLETI

»Nenadoma pride nespečnost,« pravi sestra Helena Sitarjeva, ki je stalna dežurna sestra že deset let. »Po nočnem delu noče biti spanca, a to se že prestane, huje je

ENGINEERING

Podjetje za projektiranje, izgradnjo in rekonstrukcijo ter izgradnjo objektov za površinsko zaščito in varstvo okolja

Engineering Kranj

Delovni kolektiv podjetja želi vsem poslovnim prijateljem in občanom srečno in uspeha polno novo leto 1976

— Maistrov trg 11

Sawa Kranj

industrija gumijevih, usnjenih
in kemičnih izdelkov

vam želi

SREČNO NOVO LETO

Kern Stanko
modno čevljarstvo, Kranj
Delavnica Partizanska 5

Prodajalna Kranj,
Titov trg 12
(nasproti cerkve)

želi cenjenim strankam in občanom Gorenjske srečno novo leto 1976 in se priporoča s kvalitetno izdelavo vsakovrstne obutve.

Srečno novo leto 1976 želi občanom in delovnim kolektivom Skupščina občine Tržič in družbenopolitične organizacije

EXOTERM

64001 Kranj kemična tovarna Jugoslavija

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in polno uspehov v novem letu 1976

SREČNO

Gorenjska oblačila Kranj

GORENJSKA OBLAČILA KRANJ

Gorenjska oblačila Kranj

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Iskra

industrija za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko Kranj,
o. sol. o. Kranj z 19 TOZD

Proizvaja v 19 TOZD:

telefonske centrale, telefone, elektronske naprave, elektronske instrumente, optične in steklopihaške naprave, elektrooptične naprave, števe, merilne instrumente, stikala, električna ročna orodja in merilne naprave.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno novo leto 1976 in še veliko delovnih uspehov.

Franc Radikovič,
Kranj (za Globusom)

Prebivalcem Gorenjske želim srečno in uspeha polno novo leto 1976 in se priporočamo

**Berčič —
Cetinski**

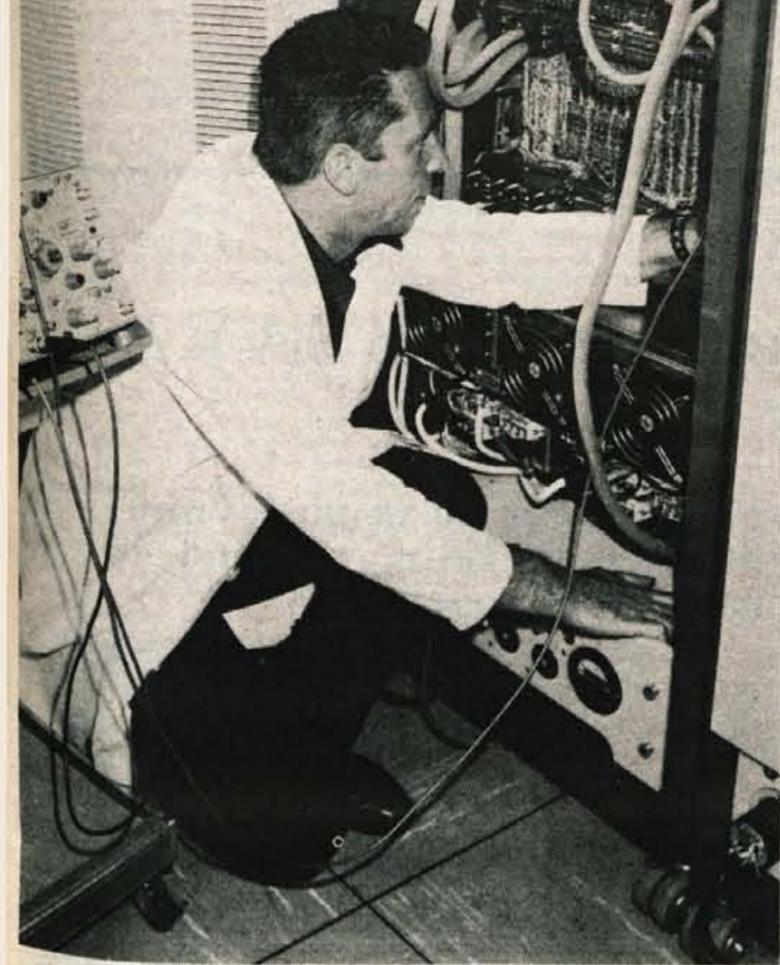
Krznarstvo
Kranj, Maistrov trg 2

želi cenjenim strankam srečno in zadovoljno leto 1976

Perspektiva in tretji svet

Spominjam se zadnjega obiska predsednika Tita v kranjski Iskri. Bilo je prve dni novega leta lani. Zbrani predstavniki samoupravnega in družbenopolitičnega vodstva Iskre in novinarji smo se s posebnim zanimanjem poslušali njegovo razlago o prijateljskih, nevtrinskih deželah v svetu, o deželah v razvoju in o možnostih, ki jih ima naša država v tem prijateljskem tretjem svetu. Bil je to trenutek, ko je svetovno gospodarstvo doživljalo hude pretrese zaradi skokovitega naraščanja cen primarnih surovin. Kot že večkrat prej je takrat tovariš Tito še enkrat opozoril in poudaril, da je čas in perspektiva, da Jugoslavija z obema rokama sprejme ponudeno roko tretjega sveta in da se naše gospodarstvo otrese nekakšne neprizadetosti glede sodelovanja s temi deželami. Danes, ko je minilo skoraj pili dve leti od takrat, kronistovo pero že beleži premike.

SREČANJE Z RECESIJO

Nafta, ta življenjska primarna surovina razvitega dela našega planeta je čez noč nevarno omejevala trdnost veljavnega monetarnega sistema. Cene surovinam, polizdelkom in izdelkom v svetu so začele skokovito rasti. Razvite dežele, ki so se prej leta in leta srečevale z 2- ali 3-odstotno letno inflacijo, so se nenadoma srečale z 10- in tudi 20- in več odstotno. Tako razviti svet kot nerazviti in svet v razvoju je začel mrzlica.

Naše gospodarstvo vajeno in vezano na tržne izmenjave, vajeno in vezano na uvoz in izvoz, se je čez noč znašlo v tem dogajanju. Konvertibilni dinar se je nenadoma pojavil na svetovni listi in se začel primerjati s prej trdnimi valutami. Zakaj? Je bilo to priznanje? Tudi. A ne samo to. Razviti svet je prevedel, da se mora odreči delu tradicionalnega dobička in drugače gledati na nerazvite in dežele v razvoju, če noče bistveno zmanjšati profitov.

Zaradi devizne bilance in v strahu pred omrtvičenostjo gospodarstva smo se tudi mi lotili ukrepov. Naša blagovna izmenjava s konvertibilnim področjem je narekovala prožno ekonomsko politiko. V negotovosti cen in spekulacij na področju primarnih surovin smo začeli z njimi polniti državne rezerve. Bila je to poteza, ki je bila takrat nedvomno upravičena, saj je bil trg iz dneva v dan bolj nestabilen.

Hkrati smo takrat, čeprav nevajeni blagovno tržnih odnosov in ekonomskih izmenjav z nerazvitim svetom začeli tipaje odgrinjati to skrivnostno tanci. Zakaj skrivnostno? Na pod-

namreč letos začele cene nekaterim primarnim surovinam padati. Zanimiv pojav, ki po svoje spet pretresa nerazviti in svet v razvoju. Sicer pa ekonomsko gledano ta pojav ni prav nič nenavaden. Je zgolj posledica in ekonomska zakonitost blagovno tržnih odnosov.

Tako kot smo se mi z zalogami primarnih surovin v državnih rezervah skušali zavarovati pred neprijetnimi posledicami, so se tudi drugi. Tako zdaj plačujemo surovine po takratnih cenah oziroma dražjih. Tržišče s surovinami si namreč ne more privoščiti zmanjšanja prodaje in je zanj nekoliko nižja cena še vedno ugodnejša kot pa zmanjšanje porabe, do katere bi prišlo zaradi izpraznitve nabavljenih rezerv. Sicer je to poenostavljena primerjava, vendar v našem konkretnem primeru drži. Zakaj? Celotna naša tekstilna industrija je na primer vezana na uvoz surovin. Ko so cene tem surovinam skokovito rasle, smo jih skušali pravočasno nabaviti. Zdaj pa se je zgodilo, da so cene tem surovinam na svetovnem trgu padle, mi pa seveda zaloge plačujemo po takratnih cenah.

STABILIZACIJA

Na uvodoma zapisano ugotovitev in razlago predsednika Tita med njegovim zadnjim obiskom v kranjski Iskri sem se spomnil med nedavnim obiskom sekretarja izvršnega komiteja predsedstva CK ZKJ Jureta Bilića v Kranju. Živo se je zanimal za ekonomski in družbeni položaj in še posebej skušal ugotoviti, kako kaj kranjsko gospodarstvo uspeva pri navezovanju stikov s tako imenovanim tretjim svetom. Nehote se človeku vsili miselna primerjava; saj gre konec koncev za enake ugotovitve.

Ekonomsko gledano tretji svet seveda ni nikakršna pravilna dežela za reševanje težkih bilančnih vprašanj. Vendar v našem konkretnem gospodarskem in političnem položaju vseeno pomeni določeno usklajevanje in predvsem razreševanje. Po gospodarski moči seveda še nismo prispeli do visoko razvitega svetovnega vrha. Vendar se na nekaterih gospodarskih področjih že srečujemo s tolikšnimi zmogljivostmi, da je domači trg postal premajhen. Pri tem pa ne gre le za količino posameznih izdelkov, ampak tudi za dosežke na tehnološkem področju. Morda je za laika malce nenavadna ugotovitev, da smo marsikje na strokovnem področju že dosegli in razvili tehnologijo, ki jo lahko dobro prodajamo.

Prav tu pa je ključ, ki nam odpira vrata navzven, ki nas naravnost sili, da se sporazumemo, da skupno nastopimo na zunanem trgu. Vendar ni dovolj, da vrata samo odklenemo v prtiličju, da jih bodo potem drugi odprli. Prijateljske vezi, ki jih imamo in vzdržujemo ter še razvijamo z deželami v razvoju, nas same ne bodo pripeljale do ekonomskega sodelovanja s tretjim svetom. Poteza na tem področju je na naši strani. Mi moramo dati pobudo za takšno sodelovanje. To pa pomeni, da bomo tehnološko in tehnično razviti kot smo, pomagali tem deželam, da se začnejo razvijati, da začno izkoriščati naravna bogastva, ki jih imajo, da začno izkoriščati svojo energijo in da začno dvigovati standard. Drugače povedano torej ne gre zgolj za izvoz izdelkov, ampak za izvoz tehnologije. S tem v zvezi pa je povezano oboje hkrati. Tako uvoz surovin, izvoz izdelkov in tehnologije.

A ne le to. S tem je povezana tudi naša gospodarska stabilizacija. Recesija, o kateri smo govorili in s katero se naše gospodarstvo srečuje, nas je vse do tritretletja precej pestila. Akcija za stabilizacijo, ki traja že tja od polovice leta, je zdaj težave nekoliko omilila. Vendar se nad tem ne bi smeli uspraviti. Sprejeti ekonomski ukrepi ne morejo trajati v nedogled. Pomenijo lahko le čas, predah za preusmeritev. Da pa se na poti takšne preusmeritve že kažejo koraki in da bomo nedvomno kmalu pričela rezultata, govorijo podatki. Preden jih predstavimo, še beseda dve o trenutnem gospodarskem položaju.

Uvoz se je v zadnjem času na Gorenjskem precej zmanjšal, v primerjavi s polletjem pa je narasel izvoz. Trgovina zaradi omejitvenih uvoznih ukrepov vse bolj posega po izdelkih domače proizvodnje in jih tudi redneje in bolje plačuje. Tako se je izboljšala tudi

inž. Filip Majcen

likvidnost gospodarstva. Po podatkih kranjske podružnice Ljubljanske banke so znašala sredstva na žiro računih in rezervnih skladih gorenjskih gospodarskih organizacij konec decembra lani blizu 440 milijonov dinarjev. Do aprila letos so potem izredno padla in dosegla naravnost katastrofalno nizko vrednost, zaradi katere se je znašla v težavah tudi banka. Stanje sredstev je takrat znašalo komaj nekaj nad 336 milijonov dinarjev. Šele julija je banka ponovno zabeležila rahel porast, ki se je v avgustu povečeval in dosegel raven decembra 1974. Konec oktobra pa je bila vrednost teh sredstev za 30 odstotkov večja kot decembra lani. To z drugimi besedami pomeni, da je naše gospodarstvo (saj so podatki približno enaki tudi za širše območje) šele v desetih mesecih letos nekako ujelo letošnjo inflacijo.

TRETJI SVET

Ob ugotovitvi, da se razviti svet vse bolj zapira, pomeni za naše gospodarstvo tretji svet pomembno dopolnilo. Kot rečeno pa ne gre le za izvoz izdelkov, ampak predvsem za takoičeno miselnost. Ta je še kako pomembna, če vemo, da nas čez dobri dve leti čakajo nekatera pomembna oziroma večja odplačila mednarodnih kreditov. Na vračilo se moramo pripraviti že zdaj. Razlog več, da se ne bi preveč uspravili pri navezovanju poslovnih stikov s tretjim svetom je še, da tudi razviti svet glede tega ne drži križem rok. Kot rečeno, dežele v razvoju na ekonomskem področju niso nikakršna pravilna dežela za uravnavanje plačilnih bilanc, ampak ima tako po velikosti investicij kot po kvaliteti tretji svet določene meje. To pa pomeni, da kdor prej pride, prej melje. In razviti kapital pri osvajanju tega trga ne drži ravno križem rok. Na trenutke in v določenih pogledih je celo še bolj prodoren kot bi pričakovali.

V uvodu smo zapisali, da kronistovo pero pri nas na tem področju tudi že beleži premike. Poglejmo nekatere. Ljubljanska banka je konec oktobra letos pripravila zanimivo posvetovanje s predstavniki nekaterih slovenskih podjetij. Banka namreč prek svojih zastopstev v svetu opravlja tudi določene posle za naše gospodarske organizacije. Na tem posvetu, ki so se ga udeležili tudi predstavniki Ljubljanske banke v tujini, se je izkazalo, da podjetja kot so Sava, LTH, Jelovica, IKOS, Elan in Iskra beležijo na svetovnih tržiščih pomembne rezultate in da je zanimanje zanje, posebno v deželah tretjega sveta, zelo veliko.

Direktor Iskre — industrije za telekomunikacije, elektroniko in elektromehaniko Kranj inž. Aleksander Mihev oravi takole.

»Iskra je že več let na listi izvoznikov. V strukturi izvoza pa je zahodni trg predstavljal kar 85 odstotkov. To je bilo zelo dobro, dokler nismo začeli ugotavljati slabe strani pretirane tovrstne usmerjenosti. Izvoz nekaterih izdelkov, kot je recimo števec pogovorov za telefonijo, se je začel ustavljati. Spoznali smo, da je treba dati večji poudarek ostalim trgov. Nedvomno zanimiv je vzhodni trg, vendar je postopek povezovanja na tem področju precej dolgotrajen. A nam je vseeno uspelo navezati dobre stike z Nemško demokratično republiko na področju stikalne tehnike. Danes v Iskri ugotavljamo, da bo imel izvoz v prihodnje pri poslovanju čedalje večji delež. Tržišče vidimo v tretjem svetu. Vendar tu ne bo šlo več za klasičen kupoprodajni odnos, ampak za sovlaganje v tehnologijo. Ugotovili smo, da za nas ni toliko pomembna soudeležba na dobičku pri tovrstnih vlaganjih kot prisotnost na trgu. Računamo namreč s tem, da bomo z izvozom sedanje tehnologije doma na tehnološkem področju še vedno korak dlje in bo tako le naša stalna prisotnost na trgu tretjega sveta omogočala tudi v teh deželah hitrejši razvoj.

Prvi večji tovrstni posel smo sklenili v Ekvadorju v Južni Ameriki, kjer smo ustanovili skupno tovarno Iskra-EMEC za proizvodnjo električnega ročnega orodja. Pri gradnji tovarne sodelujemo s kapitalom, tehnologijo in strokovnjaki. Razen tega imamo v

Južni Ameriki še v pripravi projekt za tovarno električnih števcov v Venezueli. Precej podoben projekt za električne števece pa je pripravljen tudi za Tunis. Razen tega se za takšno tovarno zanimajo v Mehiki, pogovori pa so tekli tudi že z Malezijo. Skratka, lahko bi našel 6 ali 7 takšnih projektov v deželah tretjega sveta. Vendar sem prepričan, da bomo enega ali dva gotovo uredili. Omenim naj še, da z Libanonom, Venezuelo in Brazilijo teko tudi pogovori o gradnji oziroma postavitvi tovarn za telefone in telefonske centrale.

To so nedvomno pomembne akcije, ki bodo ob ureditvi imele dolgoročen pomen za nas. Za laže razumevanje naj povem, da se južnoameriške dežele na vseh področjih skušajo otresti severnoameriškega kapitala in da so zaradi prijateljskih odnosov z Jugoslavijo (v kateri vsekakor ni nobenih razlogov za ekonomsko agresijo) vedno bolj zainteresirane za naša tehnološka vlaganja. Toda čeprav pri tovrstnih poslovnih stikih in odnosih ne gre toliko za kapital (mi namreč nismo zainteresirani za večinske deleže pri investicijah), le-ta vseeno igra pomembno vlogo. Te dežele največkrat nimajo sredstev, da bi si same gradile industrijo in so zato vezane na tuj kapital. Pri tovrstnih licitacijah pa smo mi (ne le Iskra, ampak naša podjetja nasploh) velikokrat v neenakopravnem položaju. Pri vlaganjih kapitala smo kratko malo prekratki. Ob vsem tem pa se srečujemo velikokrat še s prestižem imena. Zahodni konkurenti namreč znajo s pridom obrniti v svojo korist tudi ime. Prav zato menim, da bo treba v prihodnje v veznem merilu najti možnosti, da bomo pri uveljavljanju na tržiščih tretjega sveta lahko ponudili tudi kredite.

Podobne misli pa smo slišali tudi od direktorja kranjske Save inž. Filipa Majcna.

»Leto dni bo tega, kar sta bila dva naša strokovnjaka v Šrilanki. Do obiska je prišlo na pobudo predsednice te države, ko je bila na obisku v Jugoslaviji in se je pogovarjala o možnostih za gospodarsko sodelovanje. Ugotovili smo, da bi tam lahko zgradili tovarno zračnic za kolesa. Ker ima ta država dovolj naravnega kavčuka, menimo, da bi si s tem zagotovili surovine tudi za domačo proizvodnjo. Dogovori za gradnjo te tovarne so zdaj toliko napredovali, da bo najbrž prišlo do konzorcija, ki bi zagotovil, da bi naša podjetja zagotovila tako gradbeno operativno, stroje za proizvodnjo in tehnologijo. Slednje naj bi dala prav naša tovarna. Kaže, da bo do sklepnih pogovorov v Šrilanki prišlo januarja.

Drug naš prodor, če se tako izrazim, na tretji svet pa je Sirija, kjer Čehi pravkar gradijo tovarno za avtopnevmatike. Prijavili smo se, da bi nad to gradnjo opravljal nadzor, ker smo za to tudi usposobljeni. Morda bi kdo menil, da to ni ravno najbolj pomemben posel. Vendar ni tako. Tak naš nadzor nad gradnjo tovarne v Siriji bi namreč pomenil 4 do 5 milijonov dolarjev dohodka.

Seveda pa to nista edina primera našega pojavljanja v tretjem svetu. Za gradnjo tovarne umetnega usnja so se na primer že zanimali v Tunisu in tudi vprašanja iz drugih dežel se v zadnjem času pojavljajo.

Za Savo je postopno usmerjanje in navezovanje stikov z deželami v razvoju svojevrsten začetek. Na področju izvoza smo zdaj namreč v glavnem usmerjeni na zahod. Tako bomo letos izvozili za nekaj nad 8 milijonov dolarjev, prihodnje leto pa za 10 milijonov dolarjev. Sicer pa nameravamo v prihodnje posvetiti vso skrb prav študiju trga in to trga v deželah v razvoju. Mislim pa, da smo na tem področju tudi sicer že zelo blizu in le vprašanje časa je, kdaj se bomo tudi uveljavili.

Perspektiva in tretji svet postaja danes ključno vprašanje ekonomske politike. Čeprav smo dežela v razvoju, smo vseeno že toliko razviti, da se moramo s tem resno spoprijeti. Pri tem pa je pomembno, da nas k tesnejšemu sodelovanju ne silijo je prijateljske, ampak vse bolj tudi ekonomske vezi. A. Zalar

inž. Aleksander Mihev

ZAVOD ZA GOJITEV DIVJADI

TOMSIČEVA 1
TELEFON: (061) 831 162

želi vsem občanom srečno novo leto 1976

Gostinsko podjetje **Planinka Kamnik**

Cenjenim gostom in ostalim želimo srečno novo leto 1976

4-stezno avtomatsko kegljišče odprto vsak dan do 23. ure

Ko pridete v Kamnik, obiščite našo Restavracijo, hotel in kavarno Veroniko — solidno vas bomo postregli.

ŽITO Ljubljana, DE Vesna Kamnik

s poslovalnicami:

Slaščičarna, Titov trg 11, Kidričeva 34
Slaščičarna in bife št. 35, za banko
Pekarna, Kidričeva 8
Bife Bachus bar, Titov trg 18

Želi srečno in uspeha polno novo leto 1976

TITAN

Titan, tovarna kovinskih izdelkov in livarna Kamnik

proizvaja: fitinge črne in pocinkane, ključavnice navadne in cilindrične, obešanke navadne in cilindrične, motorne mesoreznice in drobilke za orehe, ulitke iz temprane litine za avtomobilsko, strojno in elektro industrijo.

Cenjenim potrošnikom priporočamo naše renomirane izdelke

Naš delovni kolektiv želi občanom, poslovnim prijateljem srečno novo leto 1976

TOVARNA USNJA KAMNIK

s svojimi:

TOZD USNJARNA
TOZD KONFEKCIJA
TOZD INDUSTRIJA PLASTIČNE OBUTVE IN GALANTERIJE

proizvaja in nudi:

- oblačilni in obutveni velur, bokse, nappe, tapetniško usnje, podloge in vse vrste ceplencev
- vse vrste usnjene konfekcije iz svinjskega velurja in nape
- vse vrste plastične obutve.

Svoje proizvode priporoča cenjenim odjemalcem in jih prodaja tudi v svoji prodajalni v Kamniku, Kidričeva 15.

želi srečno novo leto 1976

OZD Elita, Kranj

se vsem cenjenim kupcem zahvaljuje za doseganje zapanje, v letu 1976 pa želi vsem kar največ uspehov in delovnih zmag.

Še naprej se priporočamo za vašo naklonjenost!

Vsem članom in lastnikom motornih vozil želi

Avto-moto društvo Kranj

SREČNO

Srečno in varno vožnjo v letu 1976

Zavarovalnica SAVA

PE Kranj

Vsem občanom in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Zavarovancem se zahvaljujemo za zaupanje in se priporočamo

Mnogo sreče, zadovoljstva in delovnih uspehov v novem letu želimo vsem, posebno pa svojim potrošnikom in poslovnim sodelavcem.

Veletrgovina

ŽIVILA

Kranj TOZD

- Veleprodaja
- Maloprodaja
- Slaščičarna-Kavarna

samoupravna delovna skupnost skupnih služb

Zahvaljujemo se za sodelovanje v preteklem letu in se še naprej priporočamo.

Poklic: fotoreporter

Foto: F. Perdan

Tako se pod slikovnim materialom Glasa podpisuje Franc Perdan, fotoreporter, tako že dvajset polnih let, ki se iztekajo prav decembra. Ne le zvestoba poklicu, tudi zvestoba isti hiši in kolektivu je odlika slavljena, ki poleg vsega opravlja svoje delo z enako delovno vnetostjo in zavzetostjo kot v prvih letih, ki je zmeraj enako vesten in dosledno kvaliteten.

Fotoreporterski poklic ni le ob pravem času in trenutku pritiskati na sprožilec in ni le zgolj iskanje ustreznih motivov in fotografiranje ljudi, srečan in posameznih prilik, poklic zahteva mnogo in precej več. Terja, na primer, stalno in zares nenehno pripravljenost, kajti nešteto je primerov, ko bi bila zamujena minuta vendarle za vedno nepovrnjena: fotoreporter enostavno mora ujeti pravi trenutek, vsako sprevedanje in potvarjanje je videti jalovo, klavarno. Nikdar se ni moč ničemur izogniti, delati je treba vse in vsakršne posnetke, v takem poklicu in pri takšnem časopisu ni časa in ne možnosti, da bi si umisljal kaj posebnega, da bi se izneveril vsem tistim, ki te hočejo in potrebujejo vsestranskega, zraven pa še vsestransko vedno pripravljene in sposobnega, kvalitetnega. Loviti je treba zdaj čas zdaj ljudi, v vsakem času podati na pot in se seznanjati prav z vsemi sredinami.

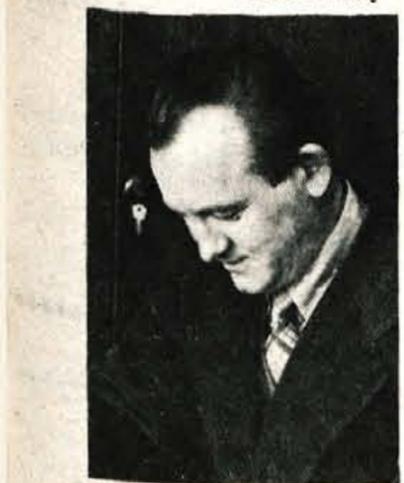
Ne, ne pride ti v »meso in kri«, če si že dvajset let v poklicu, ne more ti postati navada in ustaljena vsakdanja praksa, če si Franc Perdan. Prav vsak dan je nov dan, je nova skušnja in preizkušnja, pa najsi poznaš običaje in navade in ljudi od Rateč do Ljubljane. Vsak dan je novo spoznanje, je nov radosten trenutek, če ga znaš videti in doživeti. Naš Francelj pa ga zna videti in doživeti, zato pozablja na napore, prav zato je vsaka fotografija izredno sveža, nova, ko pestri in pripoveduje v časopisu. Zato, ker mu dvajset let ni naveličana doba, izpolnjena z delovnimi dnevi truda in nenehna dela, zato, ker doživlja svoj poklic z veseljem pričakovanjem in se mu zares popolnoma predaja, je njegovo delo tako zelo cenjeno.

Fotografski poklic po svoje doživlja in sprejemajo ter ocenjujejo njegovi sodelavci, člani kolektiva, ki mu je sam najdalj zvest. Kaj pravi v kratkih besedah o njem in o dogodkih, ki so jih z njim doživeli!

Novodobne jeseniške občine ne odkriva naš Francelj le skozi svoj objektiv, temveč jo boleče spoznava tudi po svojih fotografskih umotvorih, ki so v resnici prava skrupala, zanj pa le malce ponesrečeni posnetki, iz katerih se bo, »brez skrbi, že dalo kaj potegniti«. Vsim teden prinašam gradivo čudno nespretnega fotografa po sili, mene torej, ki se me že polšača obup: preveč, premalo osvetljeno, portret vztrajno mežika, se v sončni pripeki stiska v najtemnejšo senco, se mu klobuk blešči kot gasilska čelada ali pa je v najbolj radostnem trenutku videti mrk in potr. F. Perdan pa je dobrohotno pripravljen sprejeti in obdelati in me že stopriči tolažiti: to se pač zgodi. A ni me moč umiriti, saj vztrajno že kako zatajim, medtem ko me on odločno reši in odlično rešuje. Jaz dajem pred njim kapo dol, lahko pa se brez zadrege in sramu odkritosrečno odkrije lahko še marsikateri poklicni fotograf.

Če mu je kdo lahko hvaležen, so mu med drugim moji posnetki, ki jih spravlja v primerno ostrino, največkrat tedaj, ko ima svojega dela čez glavo. Zaradi njegove spretnosti in znanja, zato, ker je vedno na mestu in ker se nikdar ne vrne brez posnetkov, ki so vedno brezhibni, ker ni nikdar naveličan in nejevoljen, sva v zadnjem času na moje izredno veselje čestokrat skupaj na terenu. V mojem srečnem obdobju do tedaj, dokler me spet ne spregledajo, je namreč moj aparat kratkoma v hudi okvari...

Darinka Sedej

Izredno dobro se spominjam, kako sva bila s Franceljom na seji našega novinarskega kolektiva določena za poročanje z otvoritve asfaltirane ceste na Praprotni Polici. Lepo nedeljsko popoldne je bilo. Obenem nama je bilo naročeno, naj na Pšati pri Cerkljah, kjer so prav tako asfaltirali cesto po vasi, povprašava krajan o pridobitvi za tradicionalno rubriko »1 vprašanje - 3 odgovori«. Čeprav sva bila s časom na tesnem, nama je slo delo dobro od rok. Na Pšati je bilo opravljenega dve tretjini dela. Potem sva bila primorana kreniti na otvoritev ceste na Praprotno Polico. Nadvse toplo sva bila sprejeta in povabljeni na vaško slavo ob zaključku velikega dela. Prisrčne in prijateljske odnose sva navezala s krajan. Vključila sva se v veselje, ki sodi k takemu trenutku. Mogoče sva ga, predvsem po Franceljnovi zaslugi, zaradi njegovega smisla za petje in neposreden humor, še dvignila. Vendar naju je od še sproščenejšega veselja odvr-

kar malo nejevoljno zabrusil nazaj. »Vikala! se pa ne bova, ampak kar lepo 'tikala'. Mejdun da! Odslej bova skupaj delala in enaka si bova.

Letos sva s Franceljom precej lazila po hribih. Seveda službeno. Bila sva na Lubniku, šla sva na Porezen! Prav vzpon na Porezen pa si bom za nekaj časa zapomnil. Mudilo se mi je, saj sem že ob dveh popoldne nujno moral biti na drugi prireditvi v Poljanski dolini. Nekje nad Davčo pa nama je, jojme, odpovedal poslušnost, 'fičo'. Francelj ga je pogladil dvakrat, trikrat, po klancu navzgor - toda kaj več kot kašljanja ni spravljal iz njega. Toda naš fotoreporter se ni dal ugnati. Da ne bi zamudila proslave na Poreznu, se je za prevoz Glasovcev po strmi in slabi cesti proti vrhu dogovoril z medicinsko sestro in šoferjem rešilnega avtomobila. Sedla sva torej v rešilni avto: kajpak ob opazovanju številnih 'firbcev'. Toda pot sva le imela skrajšano za dva ali tri kilometre. Potlej sva vzela pot pod noge in se zagrizla v hrib. Pravočasno sva prišla na proslavo in tudi jaz pravočasno na drugo prireditev. »Imeti je treba mirno kri.« je popolnoma hladnokrvno po prihodu v dolino dejal Francelj. Pritrdil sem mu, čeprav sem se še vedno tresel od nestrpnosti, če bova pravočasno nazaj ali ne.

Hladnokrvnost pa je ena od Franceljnovih odlik. J. Govekar

Zakaj navajam ta primer. Preprosto zato, ker Franceljnove cilje dela med ljudmi (in za ljudi kot pogosto sam pravi) ni suhoparen, samemu sebi namen in razpet zgolj med njegovo kamero in objekte za slikanje, temveč ima globljo vsebino. Fotoreporter, kakršen je on, se želi z ljudmi pogovarjati, jih spoznavati, svetovati in spodbujati. Vem, da zaradi tega svoj natrpan delovnik potegne v noč, se odreče počitku in družini ter sliži na račun tega tudi pikre obtožbe. Sodim, da jih je bila večina doslej izrečenih neupravičenih. Zakaj? Kljub utrujenosti in potrebni počitku vedno izpolnjuje delovne dolžnosti, sprejema nove, čeprav se pogosto šele kasneje vpraša, ali jim bo kos in kakšne bodo posledice. Primer Praprotno Police izpričuje njegovo veliko navezanost na ljudi. Po tem ga slednji cenijo in je povsod dobrodošel gost. Pa ne le njega, temveč tudi Glas kot izdelek našega kolektiva. Večkrat sem že dejal in ponavljam, da bi se moral po njegovem odnosu do ljudi in izostrenem posluhu za njihove želje marsikdo zgledovati.

Priti, slikati, ne upoštevajoč kvaliteto motiva in kasnejšega izdelka, ter oditi ni bilo nikdar delovno pravilo Perdanovega Franceljna, čeprav bi mogoče kdaj njemu koristilo, Glasu in ljudem pa zanesljivo škodilo...

Jože Košnjek

Pred petimi leti sem prišel h Glasu. Takrat je bil, seveda, naš fotoreporter Francelj že star reporterški maček.

Že od prvega dne, od prvega dne, ko sva se spoznala, sem ga občudoval. Saj veste, dosti starejši je bil od mene, neprimerno bolj izkušen. Zdelo se mi je, da mu ne bom nikdar zrasel niti do kolena.

Pa sva šla čez dobre tri tedne prvič na teren. Se prav dobro se spominjam: v Lučine nad Poljansko dolino! Sedla sva v avto, takrat se je Francelj prevažal še z dobrim plavim »hroščem«, in odhitela na loški konec. »Vi, kaj mislite...« sem izustil med potjo. »Nič! Vi, mi je

Bilo je to takrat, ko nekaterih kolegic in kolegov iz današnje Glasove novinarske družine še ni bilo v hiši. Glas smo še tiskali v stari stavbi, na stari tehniki - tam, kjer se danes začenja blagovnica Globus. Uredništvo smo imeli v stavbi občinske skupščine.

Bilo je pozno torkovo popoldne, ko smo v tiskarni preštevali zadnje svinčene vrste naslednjega sredinega Glasa. Zima se je že nekako poslavljala. Pa pravi urednik: »Kaj če bi jutri spremljala spravljanje ratarca na Krvavec?« Tako je potem nastala tista reportaža o prvem teptalnem stroju na Gorenjskem (ki je danes že v »pokoju«) in ki sva ga s Franceljom krstila za racmana. Ko smo prilezli pod vrh Krvavca, je bilo snega do vratu, vendar je Francelj (čeprav je bil z dežnikom, klobukom, plaščem in seveda fotoaparatom) izmučeno in utrujeno ekipo spodbujal, da je nazadnje le izklopala ratarca iz snega in ga spravila na vrh.

Naslednje leto, prav tako ob koncu zime, je bila na Krvavcu nočna vaja pripadnikov UJV. Okrog polnoči smo bili na vrhu Zvoha. Bilo je mraz, da je sapa ledenela. Drugi fotoreporterji, opremljeni z modernimi (tehnično najpopolnejšimi) fotoaparati so obupali. Sprožilci oziroma mehanizmi pri fotoaparatih so jim po domače rečeno zmrznili. Ostali so brez posnetka. Francelj je že z zdavnaj amortiziranim fotoaparatom (laico) bil kos tudi tej ledenici.

Od takrat do danes je steklo že precej Save in čas je marsikaj spremenil. Stare tiskarne ni več, Glas ima svoje prostore in tiskarno ga na moderni tehniki. Tudi Francelj ima modernejše fotoaparate. Pa smo se lani na spomlad s Pavletom Mencingerjem iz Zgošče odpravili na Begunjsko na petelina. Francelj naj bi ga slikal. Spet je bilo pekleno mraz. Potem se je prikazal petelin. A glej ga zlomka. Francelj ni odpovedal, ampak je tokrat tudi njemu zmrznil (moderen) fotoaparat. Člankom, ki jih pišemo novinarji po vsem svetu, včasih pravite tudi novinarske race. Ali veste, kdaj je Francelj v dvajsetih letih, odkar je že član Glasove družine, ustrelil največjo novinarsko raco? Bilo je to 13. decembra letos, ko so nama na seji delavskega sveta trgovskega podjetja Murka Lesce podarili pravo, živo (novinarsko) raco.

In nazadnje še tale anekdota, ki nekako najbolj verno ponazarja vlogo Franceljna pri Glasu. Na začetku novinarske poti je slehernemu neizkušenemu novinarju prav

Poldka Bogataj

očetovsko pomagal odkrivati vse skrivnosti in premagovati težave novinarskega poklica.

Ko smo bili nekoč v Bohinju in sva neko ženo prepričala, da naj kaj pove za Glas, sem nazadnje ves obupan rekel ženi: »Veste, res sva od časopisa. Jaz sem novinar, on pa fotoreporter.« Ona pa odvrne: »Kaj je vaš 'foter'?!« Andrej Zalar

Če bi lahko sklepali po smehu, ki nas je kar zvijal, ko smo oni dan izbirali dogodke, obujali raznorazne pripetljaje in brskali po spominu, kaj vse se nam je ob delu z našim Franceljom najbolj vtisnilo v spomin, bi marsikdo prišel prav lahko do napačnega sklepa: novinarski posel in prav tako fotoreporterski sta najbolj zabavna, kar si jih je moč zamisliti. Vendar je že tako, da se veliko raje spominjamo prijetnih stvari, vse ostale pa posebno ob jubilejih sploh ne omenjamo ali pa le »na hitro«. Ampak, kjer se kaj smešnega in zabavnega dogaja, vseh ni nikoli zraven. Zato nas je tudi nekaj takih Franceljnovih kolegov, ki poznamo sodelovanje z njim le po oni drugi resnejši plati: če si še tako razbijam glavo, v osmih letih sodelovanja, vem le za eno samo resno in odgovorno delo, ki ga Francelj opravlja enako vestno že vseh 20 let. Če bi pregledali statistiko delovnih sobot in nedelj, skorajda ne bi našli ene, da ne bi Francelj moral nekaj poslikati. Če je njegova prisotnost potrebna recimo kako nedeljo le na enem kraju ali dveh, je to še malo. Običajno pa je razpored Franceljnov za soboto in nedeljo, ko se navadno vsi oddihavamo od petdnevnega delovnika, natrpan že od ranega jutra tja do poznega večera. Torkov časopis je pogostokrat s svojimi slikami svojevrsten potopis, ki vsem, ki ga znajo prebrati, dovolj zgornjo pripoveduje, da bi Francelj zaslužil k svojemu imenu še ime - leteči. Ta razpored nedeljskega ali sobotnega dela - mimogrede rečeno, tega razporeda si Francelj ne zapisuje kot mi v beležnico, ampak vse datume in ure nosi v glavi - je večkrat prav tako napet kot vojni red kakega avtobusa: zamud ne sme biti, za nobeno ceno. Kako je potem videti ta dirka s časom, je bolj, da ne opisujem preveč, da se ne bi ježili lasje še komu drugemu; dovolj je, če se samo novinarju spremljavalcu, ki po voznji od Kranja na Pokljuko, od tam na Jesenice, pa v Radovljico, v Kranj, pa še v Škofjo Loko in spet nazaj zleze iz avtomobila ves zdelan in začuden, kako sploh se vztraja pri takem utrudljivem poslu. Francelj pa zvečer še zavije v temnico in v nekaj urah še razvije filme, ki jih je »postreljal«, da lahko zjutraj na urednikovo mizo nasuje cel kup fotografij. To seveda uspeva le takim, ki so kot rečemo s srcem pri poslu.

Lea Mencinger

Kmetijsko živilski kombinat Kranj

TOZD Tovarna olj Oljarica
TOZD Mlekarna
TOZD Klavnica
TOZD Kmetijstvo
TOZD Kooperacija Radovljica
TOZD Komercialni servis
s Skupnimi službami

želi svojim poslovnim prijateljem in potrošnikom srečno in zadovoljno novo leto

1976

Ključavničarstvo Radovljica

vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem srečno in uspeha polno novo leto 1976

Iz novih poslovnih prostorov v Zapužah se priporočamo s svojimi storitvami kot so obrtniške in gradbeno-ključavničarske.

stavbno in pohištveno mizarstvo, radovljica ljubljanska 13, telefon 75 636 (064), žiro račun pri SDK radovljica 51540-601-12232

Izdelujemo opremo za hotele in bolnice ter stavbno pohištvo po naročilu

Obenem želimo vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem veliko delovnih uspehov.

Kmetijska zadruga BLED

ima stalno na zalogi reprodukcijski material za kmetijstvo in gradbeni material

- opečne izdelke bomo imeli tudi v zimskem času
- sprejemamo tudi naročila za prihodnjo sezono
- zagotovite si pravočasno gradbeni material

se priporoča KZ Bled tel. 77-425 in želi srečno novo leto

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Jesenice

in **Biro za urbanizem in stanovanjsko poslovanje Jesenice, n. sol. o.**

Delovnim ljudem, članom hišnih svetov in stanovalcem na področju občine Jesenice želimo srečno in uspešno novo leto 1976 ter sodelovanje pri upravljanju stanovanjskih hiš

Združena lesna industrija Tržič

želi vsem delovnim ljudem srečno novo leto 1976

Kadar gradite dom, kadar ste v zadregi, kje boste dobili embalažo in kadar si opremljate stanovanje, se spomnite na

ZDRUŽENO LESNO INDUSTRIJO TRŽIČ

KINEMATOGRAFSKO PODJETJE Jesenice

s svojimi obrati:

Radio, Plavž, Kranjska gora, Dovje-Mojstrana, Javornik

vsem obiskovalcem in poslovnim prijateljem želi srečno in uspešno novo leto 1976

Skupščina občine Jesenice
Občinska konferenca ZKS Jesenice
Občinska konferenca SZDL Jesenice
Občinski sindikalni svet Jesenice
Občinski odbor ZZB NOV Jesenice
Občinska konferenca ZSMS Jesenice
Občinski odbor ZRVS Jesenice

Vsem delovnim ljudem in občanom želijo za leto 76 mnogo delovnih uspehov ter uspehov v samoupravnem urejanju naših socialističnih družbenih odnosov in tudi mnogo osebne sreče in zadovoljstva

SPLOŠNO GRADBENO PODJETJE

sava
J E S E N I C E
N A G O R E N I S K E M

opravlja visoke, nizke, industrijske, športne in turistične gradnje. Interesenti za vse vrste gradenj se lahko informirajo pri podjetju, ki jim kvalitetno in po zmernih cenah zagotavlja uresničitev gradnje od idejnega projekta do konca gradnje.

Vsem delovnim ljudem želimo srečno in uspehov polno novo leto 1976

Tržiška industrija obutve in konfekcije Tržič

proizvaja:

sestavne dele obutve (notranjike) in modno usnjeno konfekcijo ter prodaja vse vrste osebnih in drugih zaščitnih sredstev pri delu.

Ob novem letu želi delovna skupnost TRIO tržiške industrije obutve in konfekcije Tržič vsem občanom in poslovnim prijateljem srečno in uspešno novo leto 1976

SGP Tržič

vsem poslovnim prijateljem in delovnim ljudem želimo srečno in uspehov polno novo leto 1976

ARHITEKT BIRO
ARHITEKT
SGPTRŽIČ

s svojo enoto Arhitekt biro Kranj

- gradi in projektira vse vrste visokih gradenj
- izvaja ključavničarska, kleparska, vodoinštalaterska in pečarska dela

Vsem občanom Gorenjske in cenjenim potrošnikom želi

TOZD Preskrba iz Tržiča

mного sreče in osebnega zadovoljstva v novem letu 1976 z željo, da bi še naprej ostali zvesti potrošniki in kupci dobro založenih Mercatorjevih prodajaln.

Za izkazano zaupanje v preteklem letu najlepša hvala!

KMETIJSKO ŽIVILSKI KOMBINAT

KRANJ

Cesta JLA 2, telefon 23-485

Posebno ugoden novoletni nakup

traktor deutz
D 4006
42 KM

7000 din popusta

stara cena 2-letni kredit

SIP proizvodi
- nakladalne prikolice
- trosilci hlevskega gnoja
- obračalniki zgrabljalniki sena

traktor pasquali
Tomo Vinkovič
(pogon na 4 kolesa)
s priključki

3-letni kredit

srečno 1976

Prometne razmere v Kranju čez četrto stoletje

(Mar res - le utopija)

Stara nordijska saga trdi, da se človeku, ki je v preteklem letu veliko bridkosti užil - sam pa ni nikomur napravil nič zlega, tudi živalim in drejvu ne - v novoletni noči odstre zavesa, ki drugim smrtnikom zaslanja pogled v bodočnost. Toda le za četrto stoletje, noben dan dlje!

Kaže, da se je mojemu prijatelju, ki mu spričo razočaranj nad svoji pravico v družbi kar soče Goriot, le odprlo okno v prihodnje dni, v leto, ko se bo pisalo 2000. Kajti, ko sva sedla h kaminu, v katerem so s svetlim plamenom gorela brezova polena, mi je zaupno in sproščeno pričel govoriti o svoji viziji:

Dobro veš, da se že leta in leta jeziva nad prometno zmešnjavo v starem delu Kranja. Zjutraj, ko je največ pešcev na cesti, ti zastavijo pločnike veliki dostavni tovornjaki (Prešernova ulica, Maistrov trg). Oziroma, kot sta Tavčarjeva in Tomšičeva, zavzamejo parkirani avtomobili in zapro ulico za ves težji promet, tudi smetarji voz ne more mimo. Le kakaj neki obrtnik zapira dan za dnem s svojo parkirano široko limuzino najožji del Tavčarjeve ulice - ko je vendar le nekaj korakov dalje urejeno parkirišče (na Maistrovem trgu). Ne, mora imeti voz pred svojo delavnico ves dan - kaj ga briga, če ovira drugim promet.

Seveda, prometni miličniki ne vidijo teh stvari, ko bi jih vendarle morali! Onstran mostu čez Kokro zeva prazno parkirišče - v mestu pa se tare avtomobilov, ki na tesno parkirani ne kaze le podobe starega mesta, pač pa tudi promet pešcev ovirajo.

Sploh je uprašanje, zakaj Kranj ne upa zapreti središče starega mesta pred usakršnimi vozili. Cela vrsta dosti večjih mest je to že napravila, pred dnevi je celo milijonski Beograd zaprl še eno doslej zelo prometno ulico - Knez Mihajlovo. Dubrovnik pa je že stoletja obvarovan pred divjanjem vozil.

Sicer pa je hitra vožnja skozi prometno Prešernovo ulico in rezanje ovinka pred trgovino Kokre - zares izzivajoče. Da o škropljenju pešcev z blatom in brozgo, ne govorim.

Morda je prav to - da imam ne-nehno pred očmi prometno zmešnja-

vo sredi starega Kranja - morda sem prav zato zagledal svetlo vizijo bodočnosti. Videl sem, kako bo v Kranju zastran prometa čez 25 let.

Središče mesta bo strogo zaprto za vsa vozila - le gasilci in druga vozila hitre pomoči in nujnih intervencij bodo smela v mesto. Dostave blaga bodo dovoljene le v nočnih urah - kot je to že desetletja urejeno tudi v Parizu. - Podnevi pa bo Kranj, vsaj staro mestno jedro, obvarovan celo pred kolesarji in mopedisti, posebno onimi z odprtimi izpuhi in tulečimi motorji.

Ves promet se bo odvijal na levem bregu Kokre, kamor bo vodila cesta čez nov most pri Hujah, ali pa pod mestom ob Savi. Smetarjev ne bo videti - smeti bo mesto spuščalo v jaške, od koder jih bodo transporterji odvajali v zbirališča izven mesta.

Z odstranitvijo vozil bo mesto šele zaživelo. V starih hišah bo vse polno trgovin, obrtniških delavnic, prodajnic razglednic in spominkov pa tudi prijetnih lokalčkov za bežen klepet.

Ker ne bo več izpušnih plinov, bodo tudi fasade hiš manj okajene, na oknih bo uspevalo cvetje, prahu ne bo ne na ulicah ne na pločnikih.

Trg sredi mesta bo dobil spet svoj stari značilni vodnjak, ki je bil stoletja Kranju v okras. Pred trgovinami bodo v poletnem času stale stojnice - mimo greš in kupiš.

Morda bodo spet oživel staroslavni sejmi na glavnem trgu? Bili so mestu vselej v hasek in v razvedrilo. - Celotni koncerti na trgu bodo spet mogoči. In pa razne povorke - pa najsi bodo to maturantske ali svatbene. Vse to bi vrnilo mestu ono staro žlahtno patino, ki je sedaj, kot eno samo veliko parkirišče nima.

Kako brez moči so bili Kranjčani pred četrto stoletje (ves čas govorimo, kako bo leta 2000!), pričla tudi trg pred gledališčem Menili smo, da bo vsaj ta trg, ki ga obdaja venec kulturnih ustanov (knjižnica, muzej, gledališče, stilna farna cerkev), obvarovan pred avtomobilisti - pa je le moral veliki Prešeren kloniti in ostati sredi pločevine kot nemočen stražnik...

Takrat sem hotel to prepričati, a ni šlo. Pač, mesto potrebuje parkirišča. Ko pa sem omenil veliko prazno

parkirišče onstran Kokre in pa prazen trg na Pungratu, sem naletel le na gluha ušesa. Pa vendar, ali naši brunni malomeščanski avtomobilisti ne vedo, da v vseh mestih po svetu imajo parkirišča kar precej daleč od delovnih mest. Le pri nas je bilo tako, da vsak hoče imeti svoj voz pred hišo, kot nekoč furmani. Bognedaj, da bi napravil sofer nekaj korakov peš.

Pa še nekaj je opazil naš soče Goriot, ko je gledal v kranjske ulice. Opazil je, da spet nosi ozka uličica ime izumitelja Janeza Puharja, druga je poimenovana po slikarju Leopoldu Layerju, tretja spet po sočetu slovenskega naroda, kranjskem rojaku Janezu Bleiweisu, tudi stara zaslužna župana Karel Šavnik in Ciril Pirč sta dobila svoji ulici. Kot tudi mila Josipina Turnograjska, prva slovenska pisateljica, domačinka s Turna nad Preddvorom, ima v letu 2000 v Kranju svojo ulico (Ljubljana jo ima že čez 50 let!).

Tudi splošna snaga v Kranju bo čez 25 let bolj zgledna. Sicer pa, če se je veliki Moskvi posrečilo napraviti red v tem pogledu, mar se malemu Kranju to ne bi moglo? Žalostna podoba nekulturnosti, ki je vladala prej, je vendar ublažena. Kajti za odvržen ek, plastično vrečko, celo za grd pljunek je bila zagrožena kazen (kot v Moskvi!) - zdaj so ljudje končno le vzgojeni.

Še to je povedal soče Goriot, da onih strahotno umazanih dvorišč v starih hišah, posebno v Tavčarjevi ulici, k sreči v letu 2000, ni več opaziti. Pa tudi prelep kanjon Kokre je urejen in negovan. Ogabnih smetišč pod hišami nad strugo ni več. Povodni mož v Kokri pa tudi ne razobeša svojega perila po obrežnem grmovju. (V mislih imam množino one plastike, ki je pred 25 leti »krasila« veje nad vodo.)

Tudi tržni prostor bo v letu 2000 bolj urejen: prodajalcev suhe robe, copatarjev in stojnic s kičem ne bo več med solato in drugo zelenjavo. Celotno cvetličarke, semenarke in lončarji bodo imeli svoj določen prostor drugje.

Pogled v bodočnost: en sam red, urejenost, snaga, smotrnost - mar bo to res? Ali je vse skupaj spet le prazen sen?

Črtomir Zorec:

N'mav čriez izaro, n'mav čriez gmajnico...

(Pogovori o koroških krajih in ljudeh)

Podoba mejnega prehoda na Ljubelju pred l. 1945.

(100. zapis)

To je zadnji zapis s poti po deželi karantanski. Zadnje kramljanje o lepih krajih in dobrih ljudeh... Kramljanje, skoro s solzami v očeh... Kdor resničnost današnje Koroške pozna, že ve, zakaj v tem pisanju ni bilo veselja.

STARA PODOBA

Kar ne moremo si predstavljati, kako strma je bila nekoč tovrniška pot čez Ljubelj. Danes najhujšo strmino omili predor - toda nekoč je bila pot strma, prestrma za konjsko vprego - vselej so morali pripreči še par konj ali volov.

Vse do sredine leta 1945 je bilo tako, do odprtja predora. Mejni prehod na vrhu Ljubelja je bil prav slikovit: na vsaki strani ceste visok kamnit obelisk - to je bila meja med Koroško in Kranjsko, pozneje med Avstrijo in Jugoslavijo. Danes je avhod čez Ljubeljsko sedlo (1370 m) zaprt. Le zemljiškim dvo-lastnikom je pot odprta - od zore do mraka, ponoči pa ne!

ROMANTIČNA DVORANA

Spremljam - od časa do časa - nekatera naša kulturno-prosvetna društva, kadar gostujejo s svojimi prireditvami onstran meje, na Koroškem. Milo mi je, ko vselej vidim polne dvorane, slišim glasen aplavz zahvale in tistnem tolkero prijateljskih rok.

Toda, kar sem doživel v dvorani pri Cingelcu na Trati, ki jo upravlja Slovensko prosvetno društvo v Borovljah, me je resnično pretreslo. Kot bi se vrnil v stare, dobre čase nekdanjih Čitalnic, tako vdušje nas je vse prevzelo, ko smo stopili v dvorano, kjer naj bi zaigrali Zabničani (KUD »Tone Sifre«) svojo predstavo Petrovič »Ovsenkove« Ljubzenke zmešnjave.

Dvorana ni tako majhna, tudi kar precej visoka je. Okrog in okrog je lesen balkon (mostovž), s katerega so nekoč - na začetku stoletja - zaskrbljene »garde-dame« nadzorovale svoje varovanke, ki so se spodaj vrtile v plesnem ritmu.

In star gledališki zastor! Ta pa je tako izviren, kakršnega še nisem videl na Koroškem: čez vso sceno je naslikano barvito ustoličenje koroških vojvod - v slovenskem jeziku, kot izpričuje nepristranska zgodovina, vsaj do sredine 16. stoletja.

Kot opomin se mi je videla ta slikarija na zastoru - ne pozabimo, ne mi, ne koroški rojaki, da je bila, da je in da bo še vnaprej Karantanijska slovenska, vsaj oni del, kjer še danes poteka etnična meja med Slovenci in avstrijskimi Nemci: vsa Ziljska dolina od Šmohorja na vzhod, čez Dobrač, mimo Beljaka in nad Osojskim jezerom (Drabosnjakove in Kokotove Kostanje!); od tod kar naravnost na Gosposvetško polje, čez Mostič na Svinško planino z Djekšami in Knežo, pa dol v Podjuno, do Prežihovih krajev, ki so že na naši, svobodni strani.

Ta misel je bila v meni, ko sem spregovoril besedo pred pričetkom predstave. Videl sem med občinstvom podžupana Borovelj, našega generalnega konzula iz Celovca, mnoge kulturne delavce slovenske Koroške - čutil sem simpatije polne dvorane - tako lepo je govoriti dobro, slovensko besedo našim Korošcem v srce...

NEMŠKI PESNIK

Hodil sem po koroški deželici vseprek, tudi po poteh, kjer Slovencev nisem utegnil srečati. Bile so to Breže (Friesach),

St. Vid ob Glini (St. Veit an der Glan) pa šenpavelski samostan in Labotska dolina - ne morem reči, da tod žive slabi ljudje; niso zagrizenci, kakršni so zagrizenci ob meji. Nemčurji ali nemškutarji - janičarji najslabše sorte - ki so zajajali jezik svojih mater.

In tako sem šel tudi v daljni Spittal, visoko ob Dravi, tik pred Millstatskim jezerom. Prišel sem v ta kraj, ki ga Slovenci nikoli nismo vključevali v naše etnično ozemlje, zaradi koroško-nemškega pesnika Vincenca Rizzija (1816-1856), ki je cenil in rad imel našega Prešerna. Dosti prej, kot pesnikovi rojaki v deželi Kranjski...

V Spittalu stoji še danes ogromna palača »Porcia«, ki je bila tudi rojstni dom plemenitega Rizzija. V njeni notranjščini ima pesnik vzdano spominsko ploščo. Postal sem ob njej z mislijo, da tudi pravi Nemec zna biti objektivno do pesnika našega rodu. Kot boroveljski Perkonig v svojih jenskih letih:

»Brez koroškega Slovenca bi bila naša dežela revnejša. Dajte mu prostora za vašo mizo, dragi nemški rojaki, in ponovite star običaj, položite predenj hleb kruha in postavite zraven poln vrč vina!«

ZA SLOVO

Najbrž so me moji bralci v obeh letih, kar so izhajali ti »krajepisi« v Glasu, dobro razumeli. Kar je bilo našega, slovenskega - sem rad imel, kar je bilo tujega, nemškega, sem cenil - toda, kar je bilo nemškutarskega, janičarskega, sem smešil, odklanjal, le kaj bi drugega?

Vendar se mi vidi, da le nisem pripotoval v vse kraje, kjer še žive Slovenci, na okopih pred germanstvom. Tako nisem obiskal dveh slovenskih protestantskih vasi nad Podkloštom, nisem bil v vaseh na zahodni strani Svinške planine in v vaseh na pobočjih Stalenske gore. Bil sem odvisen od časa, vremena, pa tudi od prijateljev, ki so bili voljni, da me vozijo po Koroški. Tem vsa hvala, ker so mi omogočili, da sem pomarnjal v tako odročnih krajih, kot so bile na primer Šentjanske Rute (Greuth), Stopar (Sakoparnig) nad Osojskim jezerom, Kneža (Grafenbach) na Svinški planini idr. Sam pripisačiti v te kraje ne bi mogel.

Vem, da so številni bralci teh zapisov potovali z menoj, vsaj v mislih in zvestobi. Nekateri pa so v kraje, ki sem jih - gotovo! - z ljubeznijo opisoval, tudi resnično potovali s svojimi vozili (Mito Trefalt celo s kolesom celih 14 dni!). Zdaj pa vse svoje bralce lepo vabim na pot v Beneško Slovenijo, našo Deveto deželo. Tako skrivnostno, daljno in lepo... Srečno pot v novo leto in v - Beneško Slovenijo!

Robnik Franc,
urar
Kranj,
Tavčarjeva 7

Cenjenim strankam se zahvaljujem za zaupanje in želim srečno novo leto 1976

Mnogo delovnih uspehov,
uspehov pri urejanju
skupnih družbenih zadev,
v razvoju in utrjevanju
samoupravljanja v delovnih
organizacijah in
samoupravnih skupnostih
pa tudi kar največ osebne sreče
in zadovoljstva
želijo vsem delovnim ljudem
in občanom v letu 1976

Skupščina in družbenopolitične organizacije občine Kranj

TOZD proizvodnja,
TOZD prodaja in
OZD skupnost skupnih služb

alpina

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem srečno in uspeha polno novo leto 1976

TEKSTILINDUS KRANJ

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želi srečno in uspeha polno novo leto 1976

SLAŠČICARNA ŠAMPION
KRANJ

Želi vsem cenjenim gostom in delovnim ljudem srečno novo leto 1976 in se še nadalje priporoča za obisk

Kmetič Marija
gostilna, Kranj,
Maistrov trg 4

Želi cenjenim gostom in abonentom srečno 1976 leto.

Zahvaljuje se za obisk v preteklem letu in se še nadalje priporoča.

Juvan Franc
slikopleskarstvo
Kranj, Štirnova 21

Cenjenim strankam se zahvaljujem za zaupanje in želim srečno novo leto 1976

Delavska univerza
Tomo Brejc
v Kranju

Zavod za vzgojo

in izobraževanje odraslih

želi slušateljem, sodelavcem, delovnim in drugim organizacijam srečno in uspešno novo leto

DIMNIKARSKO
PODJETJE
KRANJ

želi vsem občanom srečno in uspeha polno novo leto 1976

Venac Industrija mesa, mesnih prerađevina i konzervi Novi Sad

v skladišču v Kranju Cesta Staneta Žagarja 51, telefon 064-25-268 in 064-25-267

nudi: vse vrste svežega mesa, klobasičastih proizvodov, suhomesnih proizvodov in konzerv

Občanom Gorenjske želimo srečno in uspehov polno 1976. leto

Podjetje Meso Kamnik

s poslovalnicami: »Maistrova«, Kamnik, Maistrova ulica, »Ambrož«, Kidričeva ulica, Kamnik, »Zaprice«, Zaprice, Kamnik, Zupančičeva ulica, »Market«, Kamnik, Kranjska ulica, »Stahovica«, Stahovica, »Duplica«, Duplica, »Šmarca«, Šmarca, »Moste«, Moste pri Komendi, »Komenda«, Komenda 48, »Kmetič«, Trzin, »Tržnica« Šiška, Podjunska ulica, Ljubljana, »Tržnica« I, Pogačarjev trg, Ljubljana, »Tržnica II«, Pogačarjev trg, Ljubljana, »Radovljica«, Gradnikova 2, Radovljica, »Predoslje«, Orehovlje 1a, Kranj »Marija na Krasu« Umag, »Kvarner expres«, Umag (sezonsko)

Želimo vsem občanom in poslovnim prijateljem srečno in uspeha polno novo leto 1976

Nudimo vse vrste mesnih izdelkov in sveže meso po konkurenčnih cenah. Priporočamo se.

Kinopodjetje
Kranj

želi vsem svojim obiskovalcem in drugim občanom srečno novo leto 1976

Piše inž. Tomaz Jamnik

Makalu 75

sicer kazal drugače, vendar ni pustil in govoril je nekaj o tem, da mora imeti plačano tudi pot nazaj.

Madras je luka v Bengalskem zalivu, kamor je prispela naša himalajska oprema. Moja naloga je spraviti to opremo preko indijske podceline do Nepala. Pri izkrcavanju in razreševanju carinskih formalnosti mi močno pomaga šef madraškega predstavništva firme Intertrade tov. Štefančič in njegov uslužbenec mr. Rajagopalam. Čeprav je indijska carina zaradi birokratizma na dokaj slabem glasu, imamo opremo v petih dneh varno naloženo na dveh tovornjakih in zapečateni. Le dvakrat se je malo zataknilo. Prvič zato, ker je Goranka last Splošne plovbe iz Pirana, ki je omogočila brezplačen prevoz, imela zamudo, in drugič tedaj, ko je »fire officer« - požarni varnostnik šele po celodnevem pregovarjanju in dokazovanju dovolil izkrcati dve jeklenki butana. Se zdaj se zgrozim, če pomislim, kaj bi bilo, če bi vedel za vse plinske kartuše in trideset jeklenk s kisikom, ki so bile varneje spravljene. Ko je podpisoval dovoljenje za izkrcanje, mi je napravil polurni nagovor o pomembnosti naše odprave in me podučil, da plinska bomba ni plinska steklenica, ampak jeklenka.

Resnično sem vesel opravljenega dela, ko je oprema na kamionih,

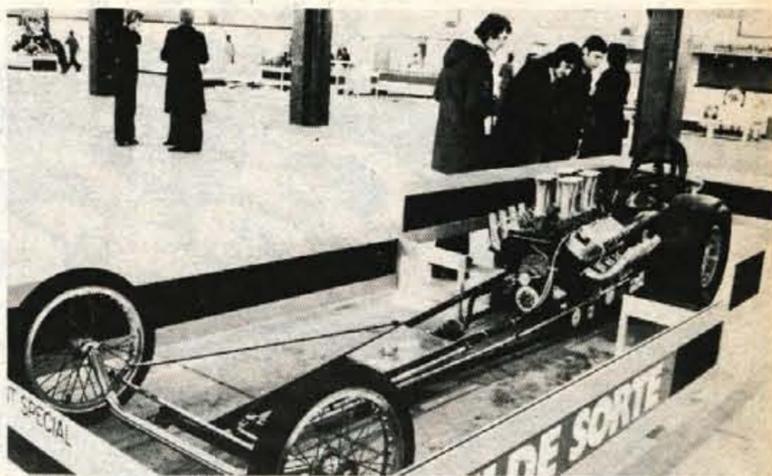
sta jo pripravila Štefančiča, dokaj hitro poide. Aleš kmalu odkrije kokose in z njimi si na veliko začudenje spremljevalcev dokaj uspešno tešiva lakoto in žejo. Seveda se tudi indijski kuhinji ne moreva izogniti, posebno še, ker so vozniki dobili naročilo, da naju morajo v 1500 km oddaljeno Calcutto pripeljati živa in zdrava. Ko bi le vedeli, da sva bolj živa in zdrava brez njihovega currieja! Toda tudi to je potrebno poizkusiti.

»Hotel! Food - Hrana!« kot ničkolikokrat prej vzklikne Šofer in ustavi pred neugledno stavbo, ki ne zasluži niti imena gostilna. »Dobro, naj bo! Pa poizkusimo!« Izbera riž in piščančev currie (omaka). Riž servirajo na bananinem listu, currie pa v mikroskopsko majhni posodi, kamor res ni mogoče spraviti niti jajca, kaj šele piščanca. Ko se zmrdujeva nad higieno, Aleš hitro najde tolažbo: »Poizkusi, boš videl, da v tako pekoči omaki tudi najodpornější bacili odpovedo.« Res, tako je začinjeno, da z eno žličico dobim dovolj zažimb za cel teden. Pekoča izkušnja naju nauči, da se kasneje raje odločava le za riž in kuhana jajca, pa še ta običajno dobiva že olupljena s sledovi vseh mogočih prstnih otišev.

Pokrajina, skozi katero se vozimo prve dni, je dokaj gorata in pusta. Prebivalci že na zunaj kažejo, da niso bogati. Debeluha srečava le redko, in še to so večinoma uradniki. Kaže, da je debelost v Indiji znak standarda kot pri nas avto in televizor. Celo filmski igralci so silno lepo zaobljeni in za naše pojme nesprejemljivi za film.

Tako ljudje kot živali se po cestah sprehajajo popolnoma brezskrbno in se le malo menijo za avtomobilsko hupo. Če je gneča malo hujša, tudi sovozač pomaga šoferju - na vso moč tolče po vratih kabine. »Ti ljudje morajo biti napol gluhi! S takim ropotom bi se mrtvega obudil.« je Alešev komentar.

Tretji dan potovanja mi Aleš pripravi lepo presenečenje. Moje negodovanje o milnatem kokosovem mleku zavrne: »Ali ne veš, da sva se ponoči vozila skozi Koromandijo?« »Indijo Koromandijo? Kjer se cedita med in mleko?«

Tole vozilo, ki je pravemu avtomobilu podobno bolj malo, je prišlo iz Amerike. Gotovo ste že ugotovili, da je na sliki dragster (Larry Kent Special), ki ima motor z močjo 680 KM, 400 m pa prevozi v pičlih sedmih sekundah.

Niki Lauda je predstavil najhitrejše avtomobile sveta

Niki Lauda, svetovni prvak v formuli 1 za leto 1975.

Ura je bila že skoro deset, vendar Niki Lauda še vedno ni prišel na zagrebški velesejem, da bi tu odprl svojo razstavo najhitrejših avtomobilov sveta. Začel sem premišljevat, da Nikija morda sploh ne bo, ker ima druge bolj pomembne službene obveznosti. Uštel sem se, saj je Niki točno ob desetih že stal ob svojem ferrariju in s slavnostnim govorom odprl razstavo. V dvorano je prišel skoraj neopazno in ga večina obiskovalcev sprva sploh ni opazila. Niki se namreč precej razlikuje od ostalih dirkačev. Na prvi pogled je videti precej plašen in nebogljen, vendar videz vara. Če si ga dobro ogledaš, ugotoviš, da je vsak njegov gib odločen, dobro premišljen in usklajen s prejšnjim. In če k temu dodamo še njegove »jeklene živce«, si lahko predstavljamo, zakaj je Niki letos tako prepričljivo osvojil naslov svetovnega prvaka.

Niki je pozdravil vse ljubitelje avtomobilizma pri nas in se obenem začudil, da je pri nas toliko njegovih oboževalcev. Potem si je ogledal celotno razstavo, spotoma pa je moral neprestano dati avtoigrame, za katere so ga prosili njegovi vneta navijači.

Poleg Nikija je največ pozornosti zbujalet rdeči ferrari s številko 12, ki je letos Nikija pripeljal do prvega

V zelo zanimivem položaju je bil razstavljen avto največjega Laudinega konkurenta Emersona Fittipaldija. Sicer pa je Fittipaldijev mclaren za skoraj 20 KM šibkejši od ferrarija.

Največ pozornosti je na razstavi zbujalet ferrari Nikija Laude, letošnjega svetovnega prvaka. Lauda je letos z njim kar petkrat zmagal na dirkah za velike nagrade. Tehnični podatki pa so naslednji: 12-valjni motor, 2998 kubikov, 500 KM pri 11.800 obratih v minuti, teža 595 kg, največja hitrost pa nad 300 km/h.

naslova svetovnega prvaka. Avtomobil je res nekaj izrednega. Izdelan je zelo natančno, kajti med dirko ne sme priti na njem niti do najmanjše okvare. Ta avto je letos dokazal svoje kvalitete, saj je Nikija samo enkrat pustil na cedilu, trinajstkrat pa je Niki pripeljal z njim skozi cilj, kar petkrat kot prvi Motor ferrarija 312 T ima skoraj 500 KM, kar je dovolj, da je največja hitrost tega bolida nad 300 km/h.

Obiskovalci so si z zanimanjem ogledovali tudi mclaren, s katerim je lansko leto naslov svetovnega prvaka osvojil Brazilc Emerson Fittipaldi. V nasprotnem koncu dvorane pa je stal avtomobil Ljubljančana Franca Jerančiča. Jerančič je prvi Jugoslovian, ki je tekmoval v formuli 2 (z vozilom surtees-ford), leta 1976 pa bo prvič vozil tudi v formuli 1. Prvi njegov nastop v formuli 1 je predviden marca na »Dirki šampionov« v Brands Hatchu.

Najmočnejši avtomobil na razstavi je bil porsche turbo, v katerega je vgrajen motor s prek 900 KM. S tem avtomobilom je svoje največje uspehe v pokalu CAN AM dosegel pokojni ameriški dirkač Mark Donohue. Sicer pa so bili vsi razstavljeni avtomobili vredni ogleda, pa čeprav jih na navadnih cestah ne bomo nikoli videli.

Tekst: Franc Perdan
Slike: Franc Perdan

Tudi najvišji vrhovi sveta so po normalnih pristopih premagani. V iskanju novega in težjega se pojavlja vse več ekspedicijskih, ki poizkušajo zavzeti vrhove z manj pristopnih strani preko strmih sten. Med svetovno priznanimi alpinističnimi silami je lahko le tista dežela, ki seže tudi po takem cilju. Jugoslovani so to storili že leta 1972, ko so si za svoj cilj izbrali južno steno 8481 metrov visokega himalajskega vrha Makaluja, pete najvišje gore sveta. Slabo vreme jim je preprečilo končno zmago. Obrniti so se morali kakih 400 metrov pod vrhom, vendar so dosegli poglavitno; odkrili so pot preko stene. Kasneje sta še dve ekspedicijski brezuspešno poizkušali po isti smeri doseči vrh. Obe sta odnehali še nižje, čeprav sta bili sestavljeni z izbranimi alpinisti. Letos je bil dolg poplačan. VI. jugoslovanska himalajska odprava, ki jo je vodil Aleš Kunaver, je dosegla vrh. Kar sedem njenih članov je stalo na vrhu, eden se je moral vrniti tik pod vrhom. Sledeči odlomki s te ekspedicijske naj povedo nekaj o njenem delovanju in o krajih, skozi katere so potovali.

Spoti po Indiji - kamiona Ashok Leyland

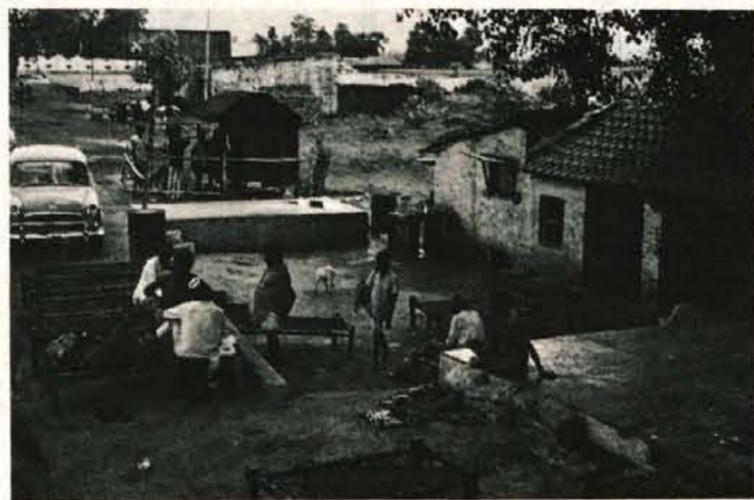
OD BENGALSKEGA ZALIVA DO NEPALA

»Car ekspedicijske je v pristopu, v spoznavanju neznanih krajev, ljudi in njihovih običajev.« sem odgovarjal nekoč prijatelju, ki se je zanimal, kaj me vleče v Himalajo. Nikdar ne bi mislil, da bom že po štirih dneh, prebitih v vročem Madrasu, že pripravljen preklicati del te izjave. Kako tudi ne! Temperatura znaša do 35 stopinj Celzija, jaz pa namesto pod osvežilno prho potujem iz urada v urad, kjer se poizkušam z muhavostmi indijske administracije.

Priznati moram, da sem imel dokaj romantično predstavo o Indiji, ki pa se je že v prvih dneh razblinila kot meglica na vročem soncu. Že v New Delhiju bi me že med prvimi koraki po indijskem ozemlju kmalu pošteno obrali. Korektni cariniki so me prepustili nosačem, ki so se najprej na vsak način hoteli dokopati mojega nahrbtnika, končalo se je tako, da so zahtevali za sprehod po cesti med letališkima poslopljema visoko letališko takso. Brez osnove seveda in srečno sem se jih rešil.

V Madrasu sem naselil že prvo taksistu, ki me je peljal preko mesta do predstavništva Intertrade iz Ljubljane. Običal bi sredi najhujšega prometa, če taksistu ne bi obljubil dvojne prevoznine. Taksimeter na koncu vožnje je

Domačina iz zadnje vasi pred Makalujem

Spoti po Indiji - gostišče ob cesti

toda ko vidim voznike in njihove sovozače, ki naj bi opremo z mano vred prepeljali do Calcutte, mi postane tesno. So to vozniki ali razbojniki? Mar sovozači prebivajo kar v strojih, da so tako umazani? Še vsa sreča, da je med izkrcavanjem prispel Aleš, ki je medtem urejal nepalske carinske formalnosti in ob moji zadregi sklene, da gre z mano.

Na vožnjo v dokaj neudobnih kamionih se hitro privadiva. Problem je pravzaprav le prehrana, posebno, ker nama popotnica, ki

se čudim. Toda moja Koromandija je šele hotel v Calcutti, kjer zopet lahko spodobno večerjam.

Zaradi nerazumljivih indijskih predpisov, ki določajo, da tovornjak lahko vozi le skozi dve zvezni državi, morava v Calcutti znamenjati torovnjaka in še enkrat opraviti carinske formalnosti. Tu se zatakne. Kljub pomoči mr. Naira, predstavnika Intertrade Ljubljana, nama do pol petih popoldne ne uspe še prav ničesar. Pošljajo nas od vrat do vrat, od nižjega uradnika k višjemu in obratno. Nič se preveč ne trudi, čeprav so sila vljudni. Pol ure pred koncem njihove službe nenadoma pokliče avtoritativni glas po telefonu uradnika, pri katerem sediva in čakava, v sosednjo sobo. Ko se vrne s sijočim obrazom, napiše dokument, s katerim naju pošlje k svojemu podrejenemu. Svar nenadoma steče. Kar deset uradnikov zleze iz svojih zaprašenih spisov in prične prekladati najine dokumente. To traja dotlej, da pridejo dokumenti do najnižjega, ki jih zbere, odnese zopet najvišjemu in stvar je gotova. V dobri uri je vse opravljeno. Bogat bagiš kot plačilo nadur. Dva od uradnikov pristojujeta razkladanju in pozno ponoči so tovari preloženi in zopet zapečateni. Hočeva v kamiona, da se odpeljeva, toda delala sva račune brez krčmarja. Med prekladanjem se ga je eden od obeh šoferjev tako nalezal, da lahko odpotujemo šele naslednje jutro.

(Se bo nadaljevalo)

Vsem delovnim ljudem, poslovnim prijateljem in kupcem želimo srečno in uspešno novo leto in priporočamo modele iz kolekcije jesen-zima

1975/76

SLOVENSKE

ŽELEZARNE

ŽELEZARNA JESENICE

Vsem delovnim ljudem, poslovnim prijateljem in odjemalcem želi srečno in uspeha polno novo leto

Komunalni servis Jesenice

z zbiralicami oblek za kemično čiščenje
Tržič, Partizanska c. 14; Kranj, Na skali 4; Radovljica, Linhartov trg 21; Bohinjska Bistrica št. 97; Moste št. 11; Kranjska gora št. 119; Jesenice — Plavž, Titova c. 77 a.

Želi vsem delovnim ljudem srečno in uspešno novo leto 1976

in sporoča, da poleg kemičnega čiščenja vseh vrst oblek iz naravnih in umetnih vlaken, usnja, preprog impregnira dežne plašče in opravlja skočgart apreturo volnenih in drugih oblačil.

Solidna cena — hitra storitev.

Komunalno podjetje Tržič

Dejavnosti: gradbena, steklarstvo, soboslikarstvo, vodovod, vrtnarija, cvetličarna, tržnica, pogrebna služba, vzdrževanje cest in pranje ter likanje perila

Vsem delovnim ljudem, poslovnim prijateljem in sodelavcem želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Vsem delovnim ljudem srečno in uspehov polno novo leto 1976

GOBENJC

SPLOŠNO
GRADBENO
PODJETJE
RADOVLJICA
LJUBLJANSKA CESTA 11

Gradimo stanovanjske, industrijske, šolske in turistične objekte solidno in po zmernih cenah

vezenine bled

TOVARNA ČIPK,
VEZENIN IN KONFEKCIJE BLED

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspehov polno novo leto 1976

TRŽIŠKA TOVARNA KOS IN SRPOV • TRŽIČ

Proizvaja: kose, srpe, mačete, grablje, pleskarske lopatice, zidarske ometače, gladilne ometače, japan lopatice v garniturah, dleta, rezila za obličje, avto-camp lopate, gumarske nože, mreže za okna in vrata, kompletne kose za kosilnice, kosilne nože, podložne ploščice, reporezne nože, zelarske nože, zobe za brane, zobe za grablje, nože za kombajne, okopače za kultivatorje, kline za slamoreznice.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in obilo uspehov v novem letu 1976

tovarna pil triglav tržič

Metalka Ljubljana, n. sol. o.
Tozd Triglav Tržič, n. sol. o.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspeha polno novo leto 1976

Proizvajamo: vse vrste pil, jeklenih svedrov in opravljamo storitve, kaljenje.

Vodovod Kranj

Vsem odjemalcem vode na območju občine Kranj in Medvode ter poslovnim partnerjem želimo srečno in uspehov polno leto 1976

ter se priporoča za vsa vodoinštalaterska dela

Lesnina TOZD

TAPETNIŠTVO Radovljica

želi vsem delovnim ljudem srečno in uspešno novo leto 1976

— dobavlja in montira uvožene švicarske karnise, izdeluje in dobavlja zavese po individualnih naročilih;
— oblagla tla s tapisomi in PVC-oblogami;
— sprejema naročila za vsa ostala tapetniška dela;
— lastne zaloge materialov.

Za cenjena naročila se priporočamo.

Smučanje – rekreacija za današnje nadpoprečneže

»Ko sva se z mamico danes devet let starega sina in sedem let stare hčerke še spoznavala, ko sva bila še fant in dekle, sva obadva smučala. Nekako dva dni v tednu sva si takrat lahko privoščila za smučanje. Res je, da takrat še ni bilo toliko žičnicami opremljenih smučišč pri nas, da ni bilo tolikšne izbire v smučarski opremi, da smo hrano za čez dan prinesli največkrat s seboj... Res pa je tudi, da sva bila oba zaposlena in da nama zaradi takšne osemdnevne rekreacije na mesec ob koncu meseca ni ravno trda predla. Se vedno sva kljub vsem drugim potrebam lahko prihranila kakšen dinar.

Danes smo štiričlanska družina; in posebno otroka sta že vsa navdušena nad smučanjem. Lahko bi rekli, da z ženo ne zasluživa ravno slabo in najbrž so najini osebni mesečni dohodki večji od dohodkov poprečne slovenske družine. Vendar pa si takšno družinsko smučarsko rekreacijo lahko privoščimo morda dvakrat na mesec...»

Tako mi je nedavno tega pri nakupovanju smučarske opreme razlagal znanec. In ko sva se potem še malo zakramljala o smučarji kot množični rekreaciji pri nas, mi je bilo nazadnje že pošteno vroče. Resno sem namreč začel razmišljati, če ga nisem morda krepko polomil, če se nisem morda nespametno zainvestiral, ko sem se odločil za tako velik nakup. Takole zaokrožno me je namreč celotna družinska smučarska oprema veljala 7000 novih dinarjev, čeprav smo jo že nekaj imeli. Potem pa sem nenadoma ugovoril, da s tolikšno investicijo pravzaprav še nič nimam. Najprej mora seveda pasti sneg. No, in recimo, da ga bo to zimo kot prejšnji dve, ko se bo torej ta družinska oprema začela obračati na kateremkoli gorenjskem smučišču, potem se bo ekonomičnost te moje naložbe zelo slabo obrestovala in drago amortizirala.

Imamo ne ravno prevelik osebni avtomobil. Toda kamorkoli se bomo že pač zapeljali na smučanje, bomo porabili za 50 do 100 dinarjev bencina. Amortizacije avtomobila za takšno vožnjo sploh ne štejem zraven. In ker so pozimi dnevi le precej krajši kot poleti, bomo odšli na smučišče že zjutraj in ostali tam cel dan. To pa pomeni, da bo vsak izmed nas moral odšteti 80 dinarjev za dnevno karto. Če smo štirje, to pomeni 320 dinarjev. Če k temu prištejem čez dan še skromno okrepčilo (nekaj hrane bomo najbrž vzeli s seboj) je to še dodatnih najmanj 100 do 200 dinarjev. Tako nas bo takšne enodnevne družinske rekreacije na smučeh veljala kar okroglih 600 dinarjev. In ker zimska sezona pri nas ne traja vse leto, marveč v najboljšem primeru dobre tri mesece, bomo pač stremeli k temu, da bi izkoristili vsak prosti dan za družinsko smučanje. Če bodo recimo to sobote in nedelje, pomeni, da se bomo v eni zimski sezoni lahko smučali 24 dni.

Takšna, bi lahko rekli, je teoretična stran možnosti. Kaj pa materialna? Za 24-dnevno smučanje v eni sezoni bomo potrebovali okroglo 14.400 novih dinarjev. Ko takole računam, ugotovim, da tolikšnega zneska ne bomo zmogli. Pa recimo, da ga zmanjšamo za polovico. To pomeni še vedno 12 dni smučanja oziroma enkrat na teden v mesecu ali 7000 do 8000 dinarjev v sezoni. Potem računam naprej, da me štirje smučarski dnevi na mesec stanejo okroglih 2000 do 2500 dinarjev.

Ob takšnem računu razmišljam, ali štirje smučarski dnevi na mesec še pomenijo tisto pravo rekreacijo, o kateri danes toliko govorimo in za katero pravimo, da je delovnemu človeku potrebna za boljše počutje, za zdravstveno krepitev, za večjo delovno sposobnost in produktivnost in za kleno obrambno pripravljenost? Najbrž je dvanajst dni tovrstne rekreacije v sezoni boljše kot nič, prepričan pa sem, da bi se vsak zdravnik strinjal, da bi si moral vsak delovni človek v današnjem hitrem življenjskem tempu privoščiti vsak prost trenutek za gibanje in rekreacijo, če naj bo zdrav in delovno čimbolj sposoben. Lahko bi torej zaključil, da je dvanajst dni takšne smučarske rekreacije iz zdravstve-

ni in drugih razlogov še vedno premalo. Toda kaj, ko si je več v konkretnem primeru finančno ne moremo privoščiti.

To so torej razlogi, da mi ob takšnem razmišljanju postaja vroče. Če namreč prištejem k stroškom za smučanje še 7000 dinarjev, ki smo jih iz družinskega dohodka odšteli za opremo, potem ugotovim, da nas bo letos en dan smučanja veljal okroglih 1500 dinarjev. To pa je znesek, ki ga danes štiričlanska slovenska družina ob poprečnem osebnem dohodku prav gotovo ne zmore. Zato menim, da je še veliko preurajeno govoriti o smučanju kot množični rekreaciji. Danes je tovrstna (zdrava in priporočljiva) rekreacija po finančni plati oziroma standardu dosegljiva le za nadpoprečne slovenske družine.

In zakaj je tako? Vseh vzrokov v tem zapisu nedvomno ne bo moč razvozljati. Vseeno pa smo nekatere lahko ugotovili med nedavnim obiskom nekaterih gorenjskih smučarskih središč. Pogovarjali smo se o tem, kaj menijo o množični rekreaciji smučarji in kje so vzroki, da vrednost enega smučarskega dneva po finančni strani tako odstopa od poprečnega standarda današnjega delovnega človeka. Preden pa nadaljujemo s tovrstnim pogovorom in zapisom, še beseda dve o žičnicah v svetu.

15. DO 20. NA SVETU

Konec junija letos je bil na Dunaju četrti mednarodni kongres žičnic OITAF (Organizzazione Internazionale dei Trasporti a Funne s sedežem v Rimu), ki se ga je udeležilo prek 700 predstavnikov žičnic iz 25 držav z vseh petih celin sveta. Na tem kongresu so bili prvič tudi objavljeni številni podatki o žičnicah v svetu.

Podatek kaže, da so danes žičnice za prevoz oseb na vseh petih celinah, in sicer v 62 državah. Skupno število vseh žičnic (vlečnic, sedežnic, nihalih in krožnih kabinskih žičnic in vzpenjač) je 15.972. Daleč na prvem mestu je Evropa, kjer je v 29 državah kar 12.016 žičnic. Sledita obe Ameriki skupaj, ki imata 2582 žičnic, Azija 1246, Avstralija 75 in ostalo Afrika.

Iz primerjalnih podatkov potem lahko ugotovimo, da je prva na svetu po številu žičnic Avstrija, ki jih ima 3037, druga Francija 2265, na tretjem mestu so ZDA z 2040 žičnicami, na četrtem Italija z 2017, peta je Nemčija 1624, šesta Švica 1503, sedma Japonska 1159 itd. Jugoslavija je s 186 žičnicami na 10. mestu na svetu. Za nami so še Sovjetska zveza (184), Češkoslovaška (116), Nemška demokratična republika (93), Finska (87) in Poljska (76).

Med jugoslovanskimi republikami je po številu žičnic daleč na prvem mestu Slovenija, ki ima 153 žičnic, na drugem pa je Makedonija, ki ima 12 žičnic. Devet žičnic ima Hrvaška, 6 Bosna in Hercegovina, po 2 pa Srbija, Kosovo in Črna gora. Zanimiva pri nadaljnjem pregledu pa je ugotovitev, da je na prvem mestu po številu žičnic tako v Jugoslaviji kot

Jože Valenčič iz Ljubljane

Lojze Smolej iz Kranja

Cirila Škul iz Ljubljane

v Sloveniji Gorenjska, ki jih ima 65. S tem številom žičnic pa se Gorenjska v svetovnem merilu uvršča med 15. do 20. mesto.

Lahko bi torej ugotovili, da Gorenjska po tej plati sodi v nekakšno svetovno poprečje žičnic in najbrž tudi smučarske rekreacije. Vendar pa je slika, če jo pogledamo z druge plati, tudi precej drugačna. Vse žičnice v Sloveniji so v tako imenovanih smučarskih središčih, ki so pa kot po pravilu vsi nedograjeni. Po tej plati pa bi zato lahko ugotovili, da sodimo med napol razvite smučarske centre v svetu in da smo precej na repu v primerjavi z nekaterimi znanimi evropskimi smučarskimi središči.

Prav v teh napol zgrajenih smučarskih središčih pa lahko iščemo tudi posredni vzrok za to, da je danes smučanje pri nas tako draga rekreacija, namenjena tistim z nadpoprečnimi osebnimi dohodki.

ŽIČNICE NISO PODJETJA

Razčlenimo malo bolj to trditev v gornjem naslovu. V zimskih smučarskih središčih pri nas traja obratovalni oziroma poslovni čas nekako tri mesece. Z drugimi besedami to pomeni, da mora kolektiv, ki jih upravlja, v treh mesecih ustvariti toliko dohodka, da se bo lahko preživel in plačal vse družbene obveznosti za celo leto. Drugače povedano, organizacija poslovanja žičnic je danes zastavljena tako kot organizacija vsakega drugega podjetja, ki posluje celo leto.

A to bi še nekako razumeli, če ne bi bile žičnice v enaki vlogi kot ostala podjetja tudi na nekaterih drugih področjih. Za primer onemimo Krvavec. Da je to sicer danes še nedograjeno zimsko smučarsko središče sploh lahko začelo obrato-

vati, je bilo treba na Krvavcu urediti vodovod, zagotoviti potrebno električno napetost, urediti kanalizacijo, parkirišče, zdaj pa je treba redno vzdrževati proge, skrbeti za varnost, za signalizacijo, pluzenje ceste in še za vrsto drugih stvari. Danes je treba vse te stroške kriti z dohodkom žičnic in hkrati še odplačevati posojilo, ki je bilo namenjeno za izgradnjo smučarskega središča.

Direktor RTC Krvavec, ki je TOZD delovne organizacije Alpe-tour Škofja Loka, Franjo Kreačič pravi, da bi v sedanji zimski sezoni morali ustvariti prek 11 milijonov novih dinarjev dohodka, da bi odplačali vse anuitete in pokrili ostale obveznosti. Tolikšnega dohodka pa vsekakor ne bodo mogli ustvariti, če bo smučarska sezona poprečna ali celo veliko nadpoprečna, čeprav so dnevne karte za smučarje letos povečali od 70 na 80 dinarjev oziroma za blizu 15 odstotkov. Da ne bi poslovne sezone končali z izgubo, bi morala biti dnevna karta po 150 dinarjev. Tolikšna podražitev pa spet ne bi dala zaželenega rezultata, ker bi se potem število smučarjev nedvomno močno zmanjšalo.

Za Krvavec je nekakšna delna rešitev iz zagate izgradnja smučišč in žičnic na Jezercih in na Kriški planini, tako da bi potem lahko od sedanjih 2500 do 3000 sprejel okrog 6000 smučarjev.

Podoben, kot rečeno, je položaj v vseh smučarskih središčih v Sloveniji. Vsa ta središča bi bilo treba najprej dokončati oziroma dograditi. Naslednje, kar bi bilo treba najbrž urediti, da bi smučanje res postalo množična rekreacija našega delovnega človeka, pa je drugačno vrednotenje tovrstne dejavnosti.

V svetu namreč ne poznajo prakse, da bi drage naložbe v infrastrukturo (vodovod, elektrika, cesta, kanalizacija itd.) morali odplačevati z dohodkom žičnic od ene kratke sezone. Tamkaj, če že so krediti, so na veliko daljše roke in z manjšo obrestno mero. Največkrat pa so takšne naložbe centralno financirane in se potem investicije krijejo od drugačne vrste dajatev. In kar je najbolj pomembno, povsod, če se že lotijo izgradnje središča, gledajo, da ga tudi čimprej zgradijo; ker ima le tako naložba tudi določeno in željeno ekonomsko vrednost.

Pri tem pa je zanimivo, da so potem tudi stroški, ki odpadejo na posameznika na dan za takšno smučarsko rekreacijo, sorazmerno majhni. To najbrž potrjuje do neke mere tudi podatek, da se recimo Slovenci, ki imamo doma kar precej žičnic in smučišč, radi smučamo v tujini. In marsikdo ugotavlja, da stroški takšne enodnevne smuke niso bistveno večji kot doma, čeprav včasih standard v tujini v primerjavi z našim ni ravno primerljiv.

ŠE DALEČ OD MNOŽIČNE REKREACIJE

Končajmo ta zapis tako, kot smo ga pravzaprav začeli; z malo anketo, ki smo jo pred dnevi naredili s smučarji na Krvavcu, v Kranjski gori in v Bohinju.

Jože Valenčič iz Ljubljane: »Ne morem se sicer pritoževati nad osebnim dohodkom, vendar sem danes odšel za tri dnevne karte 240 dinarjev. Resnično dvomim o tem, če si bo moja družina lahko štirikrat na mesec privoščila smučanje. Lahko rečem, da mi je na Krvavcu vse všeč, in morda bi sam lahko večkrat prišel, z družino pa teh stroškov ne bomo zmogli. Še kako dobro razumem, kaj pomeni smučanje za obrambno sposobnost, saj sem podpolkovnik. Samo vprašam vas, kako bo neki oče za dva 6 do 8 let stara otroka zmogel stroške, da bosta v zimski sezoni redno smučala.«

Ela Teran iz Kranja: »Za mojo družino je smučanje zimska duševna in telesna rekreacija. Vpliva na odpornost, na odnos do dela in za nas je to življenjska potreba. Nimamo sicer finančnih težav, čeprav ne bi rada govorila o kakršnih koli poprečjih, vendar je res, da se je zaradi smučanja treba odpovedati kakšnemu ogledu kinopredstave, gledališča, ali tudi kakšnemu delu garderobe. Kljub temu pa vem, da si tudi tako ne bomo mogli privoščiti prave smučarske rekreacije. Predraga je.«

Lojze Smolej iz Kranja: »Sicer največkrat smučam na Krvavcu, danes pa sem prišel v Kranjsko goro. Ne zdi se mi ravno najbolj prav, da so žičničarji namesto nekdanjih točk zdaj uvedli dnevne in poldnevne karte. Včasih je smučar kupil toliko točk, kot je pač ocenil, da bo lahko smučal. Takrat so žičničarji skrbeli, da so bile vrste čimkrajše in da so prodali čimveč točk. Zdaj pa so pred vlečnicami in sedežnicami največkrat dolge vrste. Sicer pa menim, da je smučanje lep šport in rekreacija, a za številne izredno drag in predrag.«

Ela Teran iz Kranja

Breda Stružnik iz Šenčurja

Matevž Vidmar iz Ljubljane

Breda Stružnik iz Šenčurja: »Z možem že dlje časa smučava in tudi hčerka se že navaja. Danes smo za spremembo prišli v Kranjsko goro, sicer pa smo lani večkrat šli na Krvavec. Kaj bolj pogosto kot lani pa tudi letos (čeprav bo morda več snega) ne bomo hodili na smučanje. Morda enkrat na štirinajst dni. Kaj več pa ne bomo zmogli.«

Cirila Škul iz Ljubljane: »S sinom sem pravzaprav prišla v Bohinjski izlet. Zato in ker še dobro ne smučam, tudi nisva odšla na Vogel. No in če sem odkrita, tudi precej drago je. Vendar saj veste, otrok je otrok. Zato raje sama ne bom toliko smučala in tako prihranila denar za otrokovo smučanje med počitnicami.«

Matevž Vidmar iz Ljubljane: »Ne le samo smučanje; težava je že z opremo, ki je draga. Morda 80 dinarjev za dnevno karto za posameznika niti ni tako pretirana cena, za poprečno slovensko družino pa je račun odločno previsok. V primerjavi z nekaterimi drugimi državami, kjer je smučanje res skoraj prava množična ali že kar narodna rekreacija in šport, so najbrž pri nas preznizke plače.«

Takšna naj bi bila torej slika o možnostih za množično smučarsko rekreacijo pri nas. Najbrž se vsi skupaj strinjamo, da je takšna rekreacija računsko gledano še precej daleč od množične. Ne bi pa bilo napačno, da bi zaradi številnih razlogov, ki govorijo v prid množičnega smučanja, začeli urejati pogoje, da bi čez čas to tudi resnično dosegli.

Besedilo: A. Zalar
Slike: F. Perdan

Proizvajamo izdelke iz plastičnih mas s tehniko brizganja, več vrst vrtljivih industrijskih stolov, zapirala za naoknice, izdelujemo orodja za plastiko in kovinske izdelke in opravljamo druge storitve.

Vsem delovnim ljudem želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Izvozno – uvozno podjetje

EXPORT – IMPORT

Semesadika s.p.o.

61234 MENGEŠ

nudi poceni kvalitetno seme in sadike za pogozdovanje, parke, nasade in žive meje

želimo srečno novo leto 1976

Obrtno podjetje

Knjigoveznica in tiskarna

Radovljica

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno novo leto in se priporočamo s svojimi storitvami

Slovenske železarne
TOVARNA VERIG s.p.o.
LESCE

vam nudi iz širokega proizvodnega programa vse vrste verig in vijačnega blaga

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Kmetijska zadruga Naklo

Želi svojim poslovnim prijateljem, kakor tudi vsem drugim občanom srečno in uspešno novo leto 1976

SLOVENSKE ŽELEZARNE
tovarna vijakov

plamen kropa .p.o.

Vsem delovnim ljudem in poslovnim prijateljem želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Vsem delovnim ljudem želimo srečno in uspešno novo leto

1976

Skupščina občine Radovljica
Občinski sindikalni svet Radovljica
Občinska konferenca ZKS Radovljica
Občinska konferenca SZDL Radovljica
ZZB NOV Radovljica
Občinska konferenca ZSMS Radovljica
Občinski odbor zveze rezervnih vojskih starešin Radovljica

Poklic: točajka

Kako se je meni kot točajki v bifeju godilo - Sklenjena kupčija, dobrohotni nasveti - Kaj pomeni v gostilniškem žargonu konj, kaj las v vinu, skratka, kako je, če si en šiht za točilno mizo

Petnajste decembra ob dveh popoldne bi mi bilo ljubše potovati po meglenih in turbno jesenskih ulicah mesta kot pa vstopiti v bife, kjer me je po dogovoru že pričakovala točajka, ki naj bi ji bila za en šiht dobrodošla in vseuporabna pomoč za pultom. Zadrževalo me je predvsem nič kaj spodbudno, samokritično poznavanje lastnih sposobnosti in mi budilo ne tako malo skrb, da kaj prida uporabna niti približno ne bom, ker pač ne znam biti. Še najbolj pa me je bila groza in strah pričakovano nabitega lokala, gostov torej, ki bodo prej ali slej zahtevali na vse mile viže.

Začuda, začetek v belem predpasniku je bil obetajoč, saj me je sprva vloga na novo zaposlene točajke od sile zabavala. Po prijetnem začetku pa so mi nekateri gostje navrgli nekaj zbadljivk in na moj račun nekajkrat poduhovičili, kar je bilo že nekoličkaj manj prijetno. Proti večeru so moje utrujene in pekoče noge že hlepele po stolu v kotičku točilne mize in parkrat me je kar vrglo nanj. Ko pa so se zunaj začele prižigati luči, sem, cincajoč in se le stežka obvladajoč, hrepeneče priganjala kazalce na uri, ki so se po polže pomikali. Še pred uro dogovorjenega zaključka me je obup pognal skozi vrata.

SMEJ SE, TOČAJKA

Nič nimam proti vrlim gostom bifeja, nič proti njih večini, imam pa kaj srditih misli proti peščici, ki neugnano in z očitnim prefinjenim smislom sprošča svojo nejevoljo nad zaposlenimi in ne premore kančka strpnosti do točajke, ki v tako obupni gneči dela kot dobro naoljen stroj in se mora za nameček še vljudno smehljati in nasmihati. Rečem vam, da mi toliko prisiljenega smeha še ni bilo v življenju dano spravljati na obraz, kajti še tako trapast dovtip naravnost mora zaslužiti vso tvojo pozornost in odkrito radostno sprejemljivost. Enostravno ti mora postati utrip in žargon gostilnice nekaj najbolj vsakdanjega, nekaj tibi izrecno najljubšega: vsak dovtipen pogovor, migljaj, vic naj bi točajko zvil od odkritosrčnega smeha, zaželeno in pričakovano pa je tudi, da po svoji mili volji in presoji še odobravajoče prikima in po možnosti kaj primernega doda. Tako boš nekaterim blizu in bliže, tistim seveda, ki pričakujejo takšen odziv, druga kategorija pa ubira še bolj neposredna, mnogo bolj stvarna in otipljiva pota do tvojega srca in telesa...

V mislih imam nekaj izrazitih posameznikov, ki izstopajo iz vljudne in prijazne večine.

»UU, NOVA PUNCA!«

Začelo se je torej ob moji popolni nevednosti, nerčnosti in se končalo predčasno ob obupni naveličanosti, solznih oči in pekočih nog, z nekaj dinarji napitnine v žepu spojenega predpasnika. Migali so mi, mi švrkali in žvižgali, enkrat ali dvakrat me je moral odnesti na glasne »hej, žensčina«. Kar najbolj samoumevno je bilo, da sem bila punca, deklič, kelnarica, babnica, trola, največkrat pa regica - odvisno pač od ujedljivosti klicajočega značaja, trenutne situacije in moje urnosti. Kar z največjim zanimanjem so me opazovali, me ocenjevali, prikrito ali odkrito in se v nekaj primerih hoteli tudi spogledovati. Nasmehov so bili deležni skrajneži, sitneži in mi tako zagotovljeno dali mir. Najbolj neposrednim, iz kategorije otipljajočih, sem se kratkoterminalno obljubljala za jutri in tem požela nesluten uspeh svoje najdljivosti: skorajda je neverjetno, kako je vžgalo. Pri priči so se pomirili in mi poslej le z očmi izjav-

ljali, kako se z obljubo za jutri strinjajo. Za vsak primer pa smo le ostali pri nemem strinjanju: po obljubi sem se zadrževala v bolj »zavgišnem« ozadju in toliko časa pomivala izredno čiste kozarce, kolikor časa so pač blagovolili pretežno tečnari s svojim kimanjem in mežikanjem.

Tako pregledana, precenjena in izredno odkrito ocenjena (v vsem svojem življenju nisem slišala toliko opazk na račun svoje zunanosti), sem se s pladnjem v negotovih rokah prerivala med gosti, brisala mize in praznila vedno polne pepelnike, pometala čike in cigaretne škatlice in oh, bila ob vsem tem bolj neprijetna kot od srca smejoča in razigrano vesela.

»PREVIDNOST, PUNCA!«

Bili pa so tudi takšni, ki so neomajno prepričani, da je zdaleč najkoristnejše, če se »frišni« natakariji takoj prvi dan prikupijo in osvoje njene večne simpatije. Svarili so me pred lopovi, ki se tepejo, ki radi pobegnejo, ki tožijo, obenem pa na vse pretege hvalili, da občutijo moj temperament, ki je prvi pogoj za nadaljnjo kruto stvarnost krutega delavnika. Njihova spoznanja so bila zame rahlo dvomljiva, saj sem že dve uri pomivala le kozarce, vendar pa, sila izkušeni že so, če so temperament spoznali ob pomivanju...

Velepomembno je bilo tudi izvedeti za moje cenjeno ime: ker je od nekd priplaval klic Darja, sem bila pa Darja. Pogruntala sem si krasno ime, saj so ga izgovarjali kar nekako vzhičeno, šepetaje. Z občutkom za blagozvočje so se ozirali proti zakajenemu stropu. Da sem res kot dar, dar bifeju, upajo, da dar, ki bo ostal, ki bo razveseljeval.

Neizbežno je tudi, da se čimprej izve tudi družinski stan. Da sem samska - tako je prav! S fantom ali brez? Me je pustil! Saj, današnja lahkomišelnost mladež. Ampak, glavo gor, punca, še se najde pameten, zal, dober, le okoli sebe je treba pogledati!

Moja topoglavost je včasih brezmejna: sploh mi ni bilo do pričakovanega in priporočenega gledanja okoli sebe.

»BABNICA, NOTER JE LAS!«

Tisti, ki me v nezposni gneči gnjavi s kavico, ki je ne znam skuhati in na ves glas robanti, da naj izginem, če sem že tako zanič in nesposobna trola, kmalu odkoraka skozi vrata, a že je tu naslednja mōra. »Dva konja«, se dere iz ozadja, a se delam kot da ga sploh ne slišim, kajti zdaj sem pa tam! Še sanja se mi ne, kaj naj bi bila dva konja. O, pomagavka! Točajka je pri mizah, jaz pa v zadregi potrojam svoj pomivalni temperament tako, da voda brizga, kozarci letijo zdaj ven zdaj noter. »Dva konja, a si gluha, žensčina,« se zadira »konj« in zdaj ga že moram slišati. Kar bo pa bo in potegnem steklenico s konjakom, nakar me do kosti pretrese grōmki glas: »Dva pira, ti ženska si pa že od samega nesposobnega ta spodnjega!« Ob tem presunljivo zažvižga in nekaj tako nespodobnega pripomni, da mi kri pordeči obraz, strupene besede pa silijo z jezika.

Ko tip s svojim izvirno obogatim kavarniškim žargonom odrjove v ozadje, mi možakar porine dva decija pod nos. »Noter je las!« Vsi pomiti kozarci tega sveta, še tega mi je zdajle tule manjkalo, še tega, da mi je padel noter las! Zardim in buljim v sporno rdečo tekočino, a lasu ni. »Je, punca, je,« je neomajen, drugi pa presrečni ob krasni zabavici. Bliže mi ga pomakne, buljim in buljim, nazadnje me reši točajka, ki me pouči, da je vina v kozarcu premalo. Narod se razposajeno krohoče, nazadnje je do smeha še meni, kajti nekateri so s svojimi nemogočimi domislicami resnično od muh.

TRISTO KIL GOVEDINE

Ozračje postaja nezno, dim mi solzi oči: skupinica mladih je tu že nekaj ur, nekdo spi spanje precej okajenega, dva složno podprta tipata za izhodom. Ob točilni mizi se gostje izpovedujejo v medsebojnih pogovorih, jasno, slišim le najbolj ogorčene in glasne. Vse bolj pa se mi zdi, da tukaj vsak problemček doma ali v službi, dobiya ogromne razsežnosti, vsa nezazumevajoča dekleta in žene so prave pravice pošasti, nadrejeni vsi po vrsti zmaji in napihneni osli, vsi ne ljubiti znanci sami prešuštniki in prešuštnice. Skratka, kot točajka šele zdaj spoznavam, kako nepravil-

»Punca, še dva deci!«

čen, ohol in sovražen je svet, so ljudje, ki jih naključno ni v tej naši gostilnici.

Majhen mož, komaj čez mizo more pogledati, nagajivo pomežikne in mi naroči »gemišta«. Brska po žepih, nazadnje privleče dinar in pričakuje mojo zadrego. Nazadnje položi bankovec in važno pristavi: »O ne, Francelj se pa zmerja znajde. Nikdar brez cvenka, cin, cin!« Pa je tako fletno posrečen, da sem dovtetna za pogovor, kar mu je silno všeč.

»Ti, a veš za koga, ki kupi tristo kil govedine. Ti rečem, midva bova pri tem oba zaslužila, dobro zaslužila!« Potem se pogovarjava o govedini in si nazadnje obljubiva, da bova oba dobro zaslužila.

Ko »govedina« odide, mi je šihla, že rahlo dovolj.

ZASTRUPljeni GOST

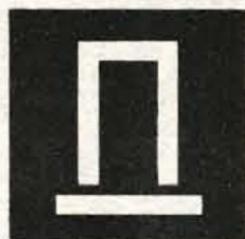
Pripravljam se, da zapustim točajko, s katero sva zaradi gneče komajda spregovorili par besed. Pa se nasloni na mizo mladenič odsotnega pogleda, se malo zacina in srečno ulovi. Na vsesplošno začudenje drugujočih sotripinov naroči sok. Nekdo mu ponuja vodik, pa se razhudi tako močno, da se mora mimogrede nasloniti na soseda: »Ze sedem sem jih, hk, če, če bom še osmo, potem sem pri miličnikih oplel. O-plel, hk, hk! Sok!«

In nazadnje, še ena bridka izkušnja, brčkone odločilna za predčasno

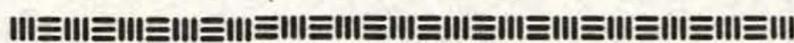
in tako zelo naglo zapustitev delovnega mesta: nekdo mi očita, da je namesto vinjaka dobil konjak, kar mu je obrnilo z vinjakom napolnjen želodec in ga pognalo v stranišče. Moja krivda, moja krivica, moja nedopustna malomarnost! O, madonca, zdaj mi očitajo, da goste kratkomalo že zastrupljam. Zdaj nočem biti več točajka, zdaj imam vsega že čez glavo!

Adijo, bife, jaz odhajam z otrplimi prsti od nekajurnega prostovoljnega pomivanja, solznih oči zaradi dima, trudnih in pekočih nog ter s kar najbolj življenjsko izkušnjo: s temeljitim poznavanjem nevhvaležnega poklica točajke.

D. Sedej

Samoupravna stanovanjska skupnost občine Kranj in delovna skupnost Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj

Delovnim ljudem, občanom, članom hišnih svetov in stanovalcem želimo uspešno novo leto 1976 ter sodelovanje pri upravljanju stanovanjskih hiš in gradnji stanovanj

Komunalno, obrtno in gradbeno podjetje Kranj - z n. sol. o.

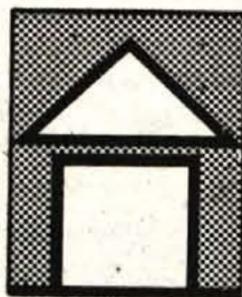
— TOZD Komunala, Kranj — b. o.

— TOZD Obrt, Kranj — b. o.

— TOZD Gradnje, Kranj — b. o.

in Samoupravna delovna skupnost skuone službe Kranj

Delovni kolektiv želi občanom Gorenjske in poslovnim prijateljem srečno novo leto 1976

Kolektiv splošnega gradbenega podjetja

Projekt Kranj

želi občanom in poslovnim prijateljem srečno in uspeha polno novo leto 1976

Beate Uhse

Lipnica (Leibnitz)

želi cenjenim prebivalcem Gorenjske srečno novo leto 1976

Priporočamo se za obisk v naši prodajalni v Lipnici (Leibnitz) Dr. Leo - Kleing 3.

Klasič Franjo

AVTONEGA KRANJ - PRIMSKOVO CESTA PROTI KOP

Menjava gum, urevnovešenje, spodnja zaščita vozil in mehanične storitve zastava in škoda

Cenjenim strankam želi srečno novo leto 1976 in se pripravča.

**KOLEKTIV
CESTNEGA
PODJETJA
V KRANJU**

Vsem občanom srečno 1976

**Industrija
bombažnih
izdelkov-
Kranj**

proizvaja kvalitetne jacquardske zavese v sodobnih vzorcih in v bogatem asortimentu, dekorativne tkanine in gradle po konkurenčnih cenah.

Cenjenim odjemalcem se priporočamo in želimo srečno in uspeha polno novo leto 1976

Elektrotehniško podjetje

Kranj, Koroška cesta 53 c

želi vsem poslovnim prijateljem in občanom srečno in uspeha polno novo leto 1976

Projektira in instalira vsa elektromontažna dela jakega in šibkega toka

Izdeluje el. razdelilce serijsko in po naročilu, opremlja obdelovalne in druge naprave

Prodaja elektrotehnični material na debelo in drobno

Servisira izdelke priznanih firm: Iskra, Tiki, El, Riz, Candy, Elektrovina, Elind, Čajevec, Grunding, Fein in Ransburg

projektira
proizvaja
instalira
prodaja
servisira

**Kokra Kranj
v letu 1976**

želimo vsem poslovnim partnerjem in cenjenim strankam obilo delovnih uspehov in se še naprej priporočamo za obisk kolektiv

VGP VODNOGOSPODARSKO PODJETJE KRANJ

CESTA STANETA ŽAGARJA 30

Izvajamo vodogradbena dela, regulacije vodotokov, obalne protierozijske zaščite, vodnogospodarske objekte, zemeljska dela, strojna in minerska dela ter druga dela s področja nizkih gradenj.

Želi občanom Kranja, Jesenic, Radovljice, Tržiča in Škofje Loke srečno novo leto 1976

**CENTRAL
Kranj,
TOZD**

Zahvaljujemo se vam za zaupanje v preteklem letu in želimo srečno in uspešno novo leto 1976

Priporočamo vam:
vina vseh vrst, pivo Union, domača žganja, likerje, aperitive, sadne sokove, radensko slatino, naravno oranžado Jaffa, cockto in razne druge alkoholne in brezalkoholne pijače.

obiščite naše trgovine in skladišče v Kranju, Škofji Loki, Tržiču, Lescah in v Kranjski gori
Velika izbira pijač – izredno nizke cene

Graditelji!

**Kranjske opekarne, Kranj
iz obratov Češnjevek in Stražišče
vam nudijo po najugodnejših cenah
zidne in stropne opečne zidake.**

Izkoristite vse prednosti, ki jih ima opeka pred ostalimi materiali in zidajte z najbolj preizkušenim materialom, to je opeko.

Informacije in naročila sprejemamo v komerciali Kranj. Na skali 5, telefon 22-764 in 22-763.

Izkoristite ugoden nakup in takojšnjo dobavo.

Po želji kupca dobavimo opeko z našim prevozom.

Vsem občanom in poslovnim prijateljem želimo srečno novo leto 1976

**Kolektiv Zdravstvenega doma
Kranj**

z enotami v Kranju, Škofji Loki in Tržiču

želi občanom srečno 1976

**PROJEKTIVNO
PODJETJE
KRANJ**

IZDELUJE NACRTE ZA
STANOVANJSKE HIŠE IN
VSE VRSTE OSTALIH GRADENJ

Cesta JLA 6/I
nebotičnik

*želi srečno
in uspešno
novo leto 1976*

**Industrijsko podjetje
Alprem Kamnik**

Želi prebivalcem in poslovnim prijateljem občin Kamnik, Domžale, Kranj, Radovljica, Jesenice in Tržič srečno in uspešno novo leto 1976

KRANJ, Kajuhovala 2

cenjenim gostom želimo srečno novo leto 1976

Kronika (tudi črnih) dogodkov leta 1975

Slab začetek - konec dober?

Letošnje leto se je začelo nič kaj spodbudno: novoletna noč se je po vsej Evropi začela z viharji, snegom, dežjem in meglo. Neprijetno vreme na novega leta dan je zahtevalo celo smrtno žrtve, na morju se je v viharju potopilo nekaj ladij. Muhasto vreme pa, kot se je začelo, se je tako tudi nadaljevalo: poletje so vremearji krstili za izjemno, saj so na primer vročine v avgustu v Skandinaviji pa tudi drugod po Evropi daleč presegle dolgoletna poprečja. V avgustu namerjene temperature tam okoli 35 stopinj Celzija niso v severnih deželah namerili že 160 let. Najtoplejši dan je bil 11. avgust, ko so v Stockholmu namerili kar 40 stopinj Celzija. Nenavadno visoke temperature so tudi pri nas v septembru podaljšale poletje prav v začetek kolledarske jeseni.

Velika vesoljska predstava

Med dogodke leta, ki po svoji pomembnosti izstopajo in imajo še posebej svojo zgodovinsko težo, je prav gotovo velika vesoljska predstava, ki smo jo spremljali od 15. do 24. julija in ki je doslej dvajsetletna vesoljska zgodovina še ni poznala. V Bajkonuru izstreljena vesoljska ladja sojuz s kozmonavtom Aleksejem Leonovim, prvim človekom, ki se je sprehodil po vesolju pred desetimi leti, in Valerijem Kubasovim se je po skoraj 52 urah letenja združila z ameriškim apollo, v katerem so bili vesoljci Thomas Stafford, Vance Brand in Donald Slayton. Zdrženje obeh ladij pri hitrosti 28.000 km na uro so označili kot najdražji sestavek v zgodovini človeštva: ZDA je ta sestavek veljal pol milijarde dolarjev, sovjetska stran pa menda ni potrošila dosti manj. Zgodovinski stisk roke med obema poveljnikoma ladij je bil 17. julija ob 20.23 na »sovjetskih« tleh, to je v sojuzu, kamor so vesoljci priplavali po 3 metre dolgem veznem predoru. Po dveh dneh skupnega kroženja se je mednarodna četverka ločila in vsaka zase pristala: sovjetska v Kazahstanu, ameriška v Atlantiku. Med nalogami, ki so jih skupno opravili, so najpomembnejše: astronomsko opazovanja vesolja, umetni sončni mrk,

raziskovanje vpliva vesoljskega žarčenja na človekove živčne celice, naravnali so rentgenski teleskop k nevidnim zvezdam itd. Stroški te drage vesoljske odprave pa so menda po mnenju znanstvenikov poplačani z novimi spoznanji o temeljnih znanstvenih raziskovanjih vesolja.

Veseli in žalostni rekordi leta

• V letošnjem juliju je 26-letni smučarski učitelj Pino Meynet postal najhitrejši človek na smučeh. Po strmini v Cervinii se je spustil s hitrostjo 194,3 km na uro. Prva tekma v hitrostnem smučanju je bila že leta 1931, ko je v St. Moritzu Leo Gasperl drvel po snegu s 136,6 km na uro.

• V vasi Kutor na zahodnem Kavkazu je februarja umrla 139 let stara Kfaj Lasurija, ki je veljala za najstarejšo žensko na svetu. Zapustila je 100 vnukov, pravnukov in prapravnukov. Najstarejši človek na svetu pa menda živi v Braziliji: to je Doroten di Souza, star 167 let. Rodil se je leta 1808 in je vse življenje preživel med Indijanci ob Amazonki.

• Prva ženska noga je stopila na najvišji vrh sveta Mount Everest 16. maja letos. Ta čast je pripadla 35-letni japonski alpinistki Janako Tabei, članici prve povsem ženske alpinistične odprave. Na vrh je stopila v spremstvu dveh Nepalcev. Mount Everest je bil osvojen prvič pred 22 leti. Le nekaj dni kasneje je stopila na najvišjo goro sveta tudi kitajska alpinistka Fan Tog.

• V začetku leta 1975 nas je bilo na Zemlji več kot 3 milijarde 860 milijonov: od tega je v Aziji 2 milijardi 200 milijonov ljudi ali 57 odstotkov, v Evropi 472 milijonov, v Afriki 374 milijonov, v Latinski Ameriki 309 milijonov, v SZ 250 milijonov, v Severni Ameriki 236 milijonov, v Oceaniji pa živi 20 milijonov ljudi. Leta 2007 se bo po predvidevanju OZN število prebivalstva na zemlji podvojilo.

Terorizem - naš vsakdan?

Imamo smolo: že začetek leta - mesec januar je polnil časopisne stolpce o terorističnih napadih, izsiljevanju in trpljenju nedolžnih talcev, zadnji dnevi letošnjega leta pa

so se prav tako iztekli v znamenju terorističnih napadov kot sredstev za doseg političnih, a tudi nepolitičnih ciljev. V januarju je na pariškem Orlyju granata dveh atentatorjev, menda pripadnikov palestinske organizacije »črni september«, napravila luknjo v Jatovo letalo, ker sta napadalca zgrešila letalo izraelske družbe. Že čez nekaj dni sta oba terorista napad ponovila: ker ga nista mogla izpeljati do konca, sta se z desetimi talci zaprla v toaletne prostore letališke stavbe in na ta način izsilila nemoten odhod in polet v Beirut.

V mnogo hujši obliki se je pokazal mednarodni terorizem konec aprila na Švedskem. Pet teroristov je zasedlo zahodnonemško veleposlaništvo v Stockholmu in zahtevalo izpustitev iz zapora 26 članov zahodnonemške anarhistične skupine Baader - Meinhof. Za Švedsko je bila to najbolj resna teroristična akcija po letu 1971, po ustaškem atentatu na jugoslovanskega veleposlanika Roloviča. Bonnška vlada je odločno zavrnila izpustitev zaprtih, drama pa se je za talce, 2 mrtva in 9 ranjenih je bilo med njimi, dokaj srečno razpletla, ko so stavbo veleposlaništva zajeli plameni, teroriste pa so na begu iz ognja ujeli.

Le tri dni kasneje si je privoščil zabavo s talci terorist, ki so ga označili za duševno zmedenega, v Johannesburgu. Po streljanju na živahno in prometno ulico se je zaprl za 16 ur z 21 talci: v obleganju sta 2 človeka umrla, čez 30 pa je bilo ranjenih.

Brez žrtev se je na srečo končala teroristična avantura petih pripadnikov »japonske rdeče armade« v Kuala Lumpurju v Maleziji. Zaprli so se s 15 talci v ameriški konzulat in od Japonske izsilili izpustitev 5 zaprtih tovarišev. Zatočišče so dobili v Libiji.

Talci pa ne postajajo le sredstvo za doseg nekaterih političnih izsiljevanj, pač pa jih uporabljajo tudi »navadnih roparji. Konec septembra so se trije roparji, ki jim je rop spodletel v neki italijanski restavraciji v Londonu, zaprl s 7 talci, a so se po 5 dneh predali.

Najbolj pretresljiva drama pa se je letos odigrala v začetku decembra na Nizozemskem, ko je skupina 5 moluških teroristov zavzela potniški vlak v Beilenu na severnem Nizozemskem. Od 50 talcev jih je ponoči nekaj pobegnilo, tako da so teroristi v mrazu in pomanjkanju vztrajali kar 13 dni v vlaku s 26 potniki. Druga skupina moluških teroristov, ki se zavzemajo za odcepitev južnomoluških otokov od Indonezije, pa je celih 15 dni zadrževala 15 talcev v indonezijskem konzulatu v Amsterdamu. Drama v vlaku je zahtevala tri življenja.

Komaj so se teroristi na Nizozemskem vdali, so teleprinterji zdrdrali v svet novico o vdoru arabskih teroristov v prostore organizacije držav izvoznice nafte OPEC na Dunaju. Šest teroristov je s 33 talci, med njimi so bili ministri, odletelo v Alžir, kjer so se predali. V terorističnem napadu so izgubili življenje trije ljudje.

Letalske nesreče

Čprav veljajo letalski prevozi za najvarnejše, veliko bolj varne kot je varen na primer cestni promet, pa so nesreče, kadar se pripete, hude in nas masovna smrt pretrese. Letošnji najhujši letalski nesreči sta se pripetili v avgustu: blizu maroškega mesta Agadir je strmoglavilo maroško letalo s 188 potniki, maroškimi delavci, ki so prihajali domov na dopust. Nihče ni preživel nesreče. Konec avgusta se je pri Damasku ponesrečilo češkoslovaško potniško letalo iljušin: umrlo je 126 potnikov in članov posadke, dva pa sta preživela. Sicer pa je letos največ ljudi umrlo v nesreči ameriškega vojaškega letala, ki je treščilo takoj po vzletu s saigonskega letališča. Umrlo je 178 potnikov, večinoma saigonskih sirot.

30. oktobra je v praškem predmestju strmoglavilo naše letalo Inex Adrie s 120 potniki in člani posadke. Umrlo je 73 češkoslovaških turistov in posadka, razen ene stewardese, 46 potnikov pa je preživelo. Velika letalska nesreča se je konec junija pripetila tudi v bližini newyorškega letališča. V viharju je treščilo na tla letalo, v katerem je našlo smrt 110 potnikov.

Resnično, ko boste skupaj z nami na hitro preleteli kroniko letošnjih 365 dni, si boste globoko oddahnili: samo, da je to leto že za nami. Skoraj ni bilo dneva, da ne bi sveta obletela novica o terorističnem napadu, o bombnih atentatih, da o potresih, velikih prometnih in drugih nesrečah sploh ne govorimo. No, nihče ne trdi, da recimo zemljani niso bili v tem letu, ki odhaja, obveščeni tudi o drugačnih srečnejših novicah in dogodkih. Mednje vsekakor sodi dogodek leta - spojitev ameriške in sovjetske ladje v vesolju: dvakrat srečen je bil na primer ameriški predsednik Gerald Ford, saj se je dvakrat uspešno izognil smrtnim svinčenkam, ki so jih vanj namerile ženske roke. Med najbolj srečnimi ženskami na svetu, ki si lahko privoščijo izjemen dogodek, sta bili tudi japonska alpinistka in za njo še kitajska alpinistka, ki sta kot prvi ženski stopili na Mount Everest. Splet vseh teh dogodkov, pa naj bo še tako črn ali bolj svetle barve, pa potem, ko ga bomo gledali bolj odmaknjeno, sploh ne bo več tako pretresljiv, kot se nam zdi prav sedaj v zadnjih dneh leta, ki se izteka.

Potresi

Že prve dneve novega leta se je svet zgrozil nad številom žrtev potresa v Pakistanu, ko je pod kamenjem umrlo 5500 ljudi.

Čez leto se na srečo zemlja ni preveč tresla, razen v Turčiji, kjer so 22. septembra zabeležili kar 102 potresa v 24 urah. Najhuja pa se je v Turčiji letos stresla zemlja 8. septembra, ko je v katastrofalnem potresu umrlo okoli 4000 ljudi, brez strehe pa je ostalo okoli 30.000 ljudi. V tem stoletju je Turčijo doletelo več kot 30 hujših potresov, v katerih je umrlo več kot 64.000 ljudi. Doslej največji potres so doživeli leta 1939, ko je v Zah./Andoliji umrlo pod ruševinami kar 45.000 ljudi, leta 1970 pa je potres v Vzhodni Andoliji zahteval 10.000 žrtev.

Železniške nesreče

Najmanj hudih nesreč je bilo v letu 1975 na železnici. Najhuja se je pripetila sredi Londona na podzemeljski železnici, ko je vlak s polno hitrostjo treščil v zid slepega predora. V razbitih vagonih je umrlo 41 ljudi, 100 pa je bilo ranjenih. To je bila najhuja nesreča v zgodovini londonskega metroja: več dni so iz ruševin vlekli trupla.

Dve hudi nesreči na železnici sta se pripetili tudi pri nas. 16. maja ponoči je pred Vrnsko Banjo zaradi izpodkopanih temeljev mostu čez naraslo reko iztiril vlak s 500 potniki. V lomečih se vagonih je našlo smrt 13 ljudi, 100 pa je bilo ranjenih. Druga nesreča na naši železnici je bila 19. julija, ko se je v Zemunu na postaji ekspresni vlak zaletel v potniškega. Pred drvečo smrtjo, ki je peljala po istih tirih, na katerih je še stal potniški vlak, se je s skokom skozi okna v zadnjih vagonih nekaj

ljudi rešilo. Umrlo pa je 16 ljudi, 40 je bilo ranjenih. Najhuja železniška nesreča se je pri nas pripetila 30. avgusta lani v Zagrebu, ko je umrlo 153 potnikov, več sto pa je bilo ranjenih.

Smrtna kosa tudi na cestah

Ena najhujših prometnih nezdogod se je letos pripetila nedaleč od Gredobla, ko je 2. aprila avtobus poln potnikov zapeljal v prepad: umrlo je 19 ljudi, 20 pa je bilo ranjenih. Pred dvema letoma je na istem mestu zgrmel v prepad avtobus, v katerem je našlo smrt 40 belgijskih turistov.

Konec avgusta je na cesti ob vznožju francoskih Alp v prometni nesreči izgubilo življenje 10 ljudi. Tovornjak se je zaradi okvare ustavil, vanj pa je zapeljal drug tovornjak poln razstreliva, ki na srečo ni eksplodiral. Nesreča se je pripetila zaradi kolone, ki je nastala za tovornjakoma. Pridrvel je še en tovornjak in treščil v sedem avtomobilov in avtobus.

Huda prometna nesreča na avtocesti Zagreb-Karlovac je terjala življenje sedmih ljudi. Avtobus je ponoči treščil v slabo označen tovornjak, ki se je zaradi okvare ustavil na srednjem voznem pasu.

Smrt dojenčkov

Med najtragičnejše dogodke leta 1975 sodi prav gotovo žalosten dogodek v reški porodnišnici. 28. marca ponoči je v sobi novorojenčkov izbruhnil požar zaradi pokvarjene infra pečice. V sobi, v kateri bi sicer morala biti medicinska sestra, je v ognju umrlo 24 dojenčkov, kasneje pa še eden, le trije so preživeli, a močno opečeni. L. Mencinger

Veletrgovina

ŽIVILA

Kranj

Cenjene potrošnike obveščamo, da bodo v sredo, 31. decembra 1975, vse prodajalne odprte samo do 17. ure.

V soboto, 3. januarja 1976, pa bodo odprte po običajnem delovnem času.

Priporočamo se za nakup
Veletrgovina Živila Kranj
TOZD Maloprodaja n.sol.o.

Kompas hotel Bled

Komisija za medsebojna razmerja
razpisuje naslednja prosta delovna mesta:

- 2 kuharja -ici
za nedoločen čas - kvalificiran
- 1 kuharico
za nedoločen čas - polkvalificirana
- 1 perico likarico
za nedoločen čas

Pogoji:

1. končana gost. šola s 3-letno prakso
2. končana osemletka in 3 leta prakse v kuhinji oz. polkvalifikacija in 1 leto prakse
3. končana osemletka

Prošnje z dokazili pošljite na naslov: Kompas hotel Bled - Komisija za medsebojna razmerja.

Prešernovo
gledališče

KRANJ

želi vsem cenjenim abonentom in obiskovalcem srečno novo leto 1976

Obrtno podjetje Cerklje

želi vsem občanom in poslovnim prijateljem srečno novo leto 1976

Solidno izvajamo gradbena in mizarska dela

Zavarovalnica Maribor
PE Ljubljana
Celovška cesta 177

srečno in
uspešno novo leto 1976

Želimo še boljše poslovanje in vam in nam manj škod

radio

3 sobota

- 4.30 Dobro jutro
8.10 Glasbena matineja
9.05 Pionirski tednik
9.35 Glasbena pravljica
9.56 Glasbena madriga
10.15 Kadaj, kam, kako in
in po čem
11.03 Sedem dni na radiu
12.10 Godala v ritmu
12.30 Kmetijski nasveti
12.40 Ob bistrem potoku
13.30 Priporočajo vam
14.10 S pesmijo in besedo
po Jugoslaviji
15.30 Glasbeni intermezzo
15.45 Vrtljak
16.45 S knjižnega trga
17.20 Gremo v kino
18.05 Pogovor s poslušalci
18.15 Čustveni svet račun-
nalnika Rupreta
19.40 Minute z ansam-
blom Jožeta Privška
19.50 Lahko noč, otroci
20.00 Spoznavajmo svet
in domovino
12.15 Za prijetno
razvedrilo
21.30 Oddaja za naše
izseljence
23.05 S pesmijo in plesom
v novi teden

Drugi program

- 9.00 Sobota na valu 202
13.00 Vedri ritmi
13.33 Vodomet melodij
14.00 Odrasli tako, kako
pa ni
14.20 Uraje v ritmu
14.33 Novoletni izbor
melodij po pošti
16.00 Naš podlistek
16.15 Z velikimi
zabavnimi orkestri
16.40 Glasbeni casino
17.40 Svet in mi
17.50 Prijetni zvoki
18.00 Stereo jazz
18.40 Partituri lahke
glasbe

Tretji program

- 19.05 Renesancna
tradicijska Poljske
19.25 Bedrich Smetana:
Prodana nevesta,
opera v treh
dejanjih
22.05 Sobotni nočni
koncert
23.55 Iz slovenske poezije

4 nedelja

- 6.00 Dobro jutro
8.07 Radijska igra za
otroke - S. Maka-
rovič; Pekarna
Misma
8.44 Skladbe za mladino
9.05 Se pomnite,
tovariši
9.55 Glasbena madriga
10.05 Prvič, drugič, tretjič
11.05 Nedeljska reportaža
11.30 Naši poslušalci
čestitajo in
pozdravljajo
14.05 Nedeljsko popoldne
17.50 Radijska igra -
S. Vlahovič;
Nedeljski čevlji
z zvonovi
19.10 Glasbene
razglednice
19.50 Lahko noč, otroci
20.00 V nedeljo zvečer
22.20 Skupni program
JRT
23.05 Literarni nočno
23.15 V lučeh semaforjev

Drugi program

- 8.03 Zvoki za nedeljsko
jutro
9.35 Mladina sebi in vam
S Plesnim orkestrom
RTV Ljubljana in
vokalni solisti
10.35 Naši kraji in ljudje
10.50 Cocktail melodij
11.33 Melodije po pošti
13.17 Film, opereta,
musical
14.00 Pet minut humorja
14.05 Glasba iz starega
gramofona
15.00 Nedelja na valu 202

Tretji program

- 19.05 Večerna nedeljska
reportaža
19.15 Igramo, kar ste
izbrali, vmes
20.35 Naš likovni svet
23.00 Tri sonate
23.55 Iz slovenske poezije

5 ponedeljek

- 4.30 Dobro jutro
8.10 Glasbena matineja
9.05 Pisan svet pravljic
in zgodb
9.20 Izberite pesmico
9.40 Mali vokalni
ansambli in solisti
10.15 Kadaj, kam, kako in
po čem
11.03 Za vsakogar nekaj
Veliki revijski
orkester
12.30 Kmetijski nasveti
12.40 Pihalne godbe na
koncertnem odru
13.30 Priporočajo vam
14.10 Pojo amaterski zbori
14.30 Naši poslušalci
čestitajo in
pozdravljajo
15.30 Glasbeni intermezzo
15.45 Vrtljak
16.45 Interna 469

17.20 Koncert po željah
poslušalcev
18.05 Kulturna kronika
18.20 Zvočni signali
19.40 Minute z ansam-
blom Franca
Flereta
19.50 Lahko noč, otroci
20.00 Če bi globus zaigral
20.30 Operni koncert
22.20 Popevke iz jugoslo-
vanskih studijev
23.05 Literarni nočno
23.15 Za ljubitelje jazz

Drugi program

- 9.00 Ponedeljek na valu
202
13.00 Melodije in ritmi
iz studia 14
13.33 Z majhnimi
zabavnimi ansambli
14.00 Nenavadni pogovori
14.20 Godala v ritmu
14.33 Pop integral
15.40 Obisk pri orkestru
Kokie Freeman
16.00 Novos na knjižni
polici
16.05 Panorama
slovenskih popevk
16.40 Ti in jaz in glasba
17.40 Besede in dejanja
17.50 Sprehodi
instrumentov
18.00 Glasbeni cocktail
18.40 Jazz na II.
programu

Tretji program

- 19.05 Sprehodi po tuji
zborovski literaturi
19.30 Paul Hindemith:
Komorna glasba
št. 5, op. 36
19.50 Literarni večer
20.35 Katalonska glasba
za kitaro
21.00 Ekonomska
politika
21.15 Večeri pri slovenskih
skladateljih
23.00 Sezimo v diskoteko
23.55 Iz slovenske poezije

televizija

3 sobota

- 16.35 Po belih in črnih
tipkah - 4. del
17.05 David Copperfield
- serijski film, B
17.55 Obzornik
18.15 Svet v letu 1975
19.15 Risanka, B
19.30 TV dnevnik
20.00 Kotech - film, B
21.50 TV dnevnik
22.05 Iz sporeda drugih
jugoslovanskih TV
UHF - oddajnika
Krvavec in Pohorje
14.25 Film Charliea
Chaplina
14.50 Prijateljstvo -
mladinski film
16.20 J. Offenbach:
Orfej v podzemlju,
opereta
17.35 Celovečerni film
19.05 Sedem dni
19.30 TV ODNEVNIK
20.00 Iz novoletnega
sporeda
22.30 24 ur
22.35 Športna sobota
22.50 Zabavno glasbena
oddaja

ta teden na TV

SOBOTA

KOTČH - ameriški barvni film, 1971; režiser
Jack Lemmon, v gl. vlogah: Walter Matthau, De-
borah Winters, Felicia Farr;
Ni še dolgo tega, kar smo gledali Lemmonov film
Itešite tigra, kjer je odigral tudi glavno vlogo. Tokrat
bo na sporedu njegov režijski prvenec. To je zgodba
o 72-letnem vdovcu Josephu Kotcherju, prijaznem star-
cu, ki ljubi otroke, pse, zalivanje rož in vse v življenju
prijetne domače stvari. Na nesrečo pa živi skupaj s
sinom, snaho in vnukom. Posebno snaha ga težko prenaša
in bi ga rada spravila v dom za ostarele. Toda Kotch je
preveč nevsakdanji mož, da bi se prepustil letom in
osamljenosti. Finančno in moralno neodvisen se potepa
po svetu in odkrije novo življenje, ko se prepusti toku
dogodivščin in pustolovščin. Tedaj pa domači ugotovijo,
da ga pravzaprav pogrešajo. Toda Kotch uživa v svoji
svobodi ter ima nove načrte.

NEDELJA

HISIČA V PRERILJI - Za nedeljsko pozno popol-
odne smo uvrstili v program ameriško barvno nadalje-
vanki Hisiča v preriji. Prikazuje življenje v odmaknje-
nih predelih Kansasa in boj revne družine za obstanek.
PONEDELJEK
Miško Kranjec - Vladimir Frantar: SENCE
POD OSTRIM VRHOM, barvna TV ser. - Tokrat
Miško Kranjec ne opisuje rodnega Prekmurja, ampak
Gorenjsko. V ospredju je zgodba trdnega hribovskega
kmeta Gašperja, ki mu življenje nalaga težke udarce:
mati mu je umrla v zgodnji mladosti, načeha in polbrat
Matko bi rada kmetijo zase, žena ga ne ljubi. Gašper se
čustveno naveže na rejenko Lenčko, zenimo nekakino,
ona pa nanj. Po ženi smrti si skuša urediti z njo novo
življenje. Krihka Lenčka pa ne mara in ne vzdrži trdega
dela na kmetiji; z Matkom pobegne v dolino in tam
zapade v prostitucijo. To je izhodišče snovno in motivno
zanimive ter privlačne novele. Aktualno dogajanje je
postavljeno v povojna leta, dotika pa se vedno žgočega
problema propada kmetije in zapuščanje zemlje. Tele-
vizijsko igro Sence pod Ostrim vrhom je zrealiziral Mirč
Kragelj, igrajo pa: Bert Sotlar, Marija Benko, Olga
Karcjan, Dare Valič, Majda Potokar, Jože Zupan, Janez
Albreht.

4 nedelja

- 8.25 Poročila
8.30 Za nedeljsko dobro
jutro: Festival
mladinskih pevskih
zborov v Celju
9.05 L. N. Tolstoj;
Ane Karenina -
TV nadaljevanka
10.10 625
10.45 Kužs žsžs žsžs&š
mijav - lutkovna
oddaja
11.30 Kmetijska
oddaja (Sa)
12.15 Poročila
12.25 Innsbruck:
smučarski skoki -
prenos, B
15.50 Risanka
15.55 H. C. Andersen:
Snežna kraljica
Pred zimskimi
olimpijskimi igrami
- 1. oddaja
17.10 Poročila
17.20 TV žehntnik -
humoristična
satirična oddaja
17.50 Hisiča v preriji -
serijski film, B
19.15 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 V. Kovačević:
Kapelški kresovi -
oddaja TV Zagreb
21.15 Karavana: Sombor
21.45 TV dnevnik
22.15 Športni pregled

UHF - oddajnika

- Krvavec in Pohorje
14.00 Nedeljsko popoldne
19.30 TV dnevnik
20.00 Zabavna oddaja
20.45 Iz novoletnega
sporeda TV Zagreb
21.15 24 ur
21.35 Celovečerni film

5 ponedeljek

- 10.00 TV v sliki (Bg)
16.45 Madžarski
TVD (NS)
17.10 Pravljica iz
lutkarskega
vozička: O lažniivi
laži, za možitvev
godni
17.30 Majhna čudesa
velike prirode
17.55 Obzornik
18.10 Marksizem v teoriji
in praksi:
Uveljavljanje
minulega dela
v praksi
18.35 Odločamo
18.45 Zdravo mladi
19.10 Risanka
19.30 TV dnevnik
20.00 M. Kranjec:
V. Frantar: Sence
pod Ostrim vrhom
- TV drama, B
21.10 Kulturne diagonale
21.45 Mozaik kratkega
filma
... TV dnevnik
UHF - oddajnika
Krvavec in Pohorje
17.15 TV dnevnik
17.45 Otroški spored
18.00 TV vrtec
18.15 Branje
18.45 Zdravo mladi
19.30 TV dnevnik
20.00 Športna oddaja
20.30 Feljton
21.00 24 ur
21.20 Celovečerni film

kino

Kranj CENTER

30. decembra amer. barv. vojni NAVARON-
SKA TOPOVA ob 16. in 19. uri
31. decembra amer. barv. vester VRT ZLA
ob 16. uri, amer. barv. vojni NAVARONSKA
TOPOVA ob 18. uri
1. januarja amer. barv. vester VRT ZLA ob
15., 17. in 19. uri, premiera amer. barv. krim.
KALIBER 20 ZA SPECIALISTA ob 21. uri
2. januarja amer. barv. risani VESELI SPO-
RED NAGAJVEGA DETLA ob 10. uri, amer.
barv. krim. KALIBER 20 ZA SPECIALISTA
ob 15., 17. in 19. uri, premiera angl. barv.
komed. KAJ POLEZUJES, RECI KAJ ob 21.
uri
3. januarja amer. barv. krim. KALIBER 20
ZA SPECIALISTA ob 16., 18. in 20. uri, pre-
miera japonsk. barv. fant. PROPAD JAPONSKE
ob 22. uri
4. januarja šved. barv. otroški PIKA NOGA-
VIČKA NA BEGU ob 10. uri, amer. barv. krim.
KALIBER 20 ZA SPECIALISTA ob 15., 17. in
19. uri, premiera amer. barv. voj. DVANAJST
ZIGOSANIH ob 21. uri
5. januarja angl. barv. komed. KAJ POLE-
ZUJES, RECI KAJ ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORŽIČ

30. decembra ital. barv. krim. POLICIJA OB-
TOŽUJE - ZAKON OSVOBAJA ob 16., 18. in
20. uri
31. decembra angl. barv. grozlj. GROF YOR-
GA VAMPIR ob 16., 18. in 20. uri
1. januarja ital. barv. krim. POLICIJA OB-
TOŽUJE - ZAKON OSVOBAJA ob 14. in 18.
uri, amer. barv. vojni NAVARONSKA TOPO-
VA ob 20. uri
2. januarja amer. barv. vester, MOŽ, KI GA
NE UBIJES LAHKO ob 14. in 18. uri, amer.
barv. vester VRT ZLA ob 16. in 20. uri
3. januarja japonsk. barv. risani OBUTI MA-
ČEK ob 10. uri, amer. barv. vojni NAVARON-
SKA TOPOVA ob 20. uri
4. januarja amer. barv. vojni NAVARON-
SKA TOPOVA ob 14. in 17. uri, premiera
japonsk. barv. voj. NEVIHTA NA PACIFIKU ob
20. uri
5. januarja japonsk. barv. vojni NEVIHTA NA
PACIFIKU ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

30. decembra angl. barv. grozlj. GROF YOR-
GA VAMPIR ob 18. in 20. uri
31. decembra amer. barv. krim. DILLINGER
ob 18. in 20. uri
1. januarja amer. barv. risani VESELI SPO-
RED NAGAJVEGA DETLA ob 15. uri, amer.
barv. krim. DILLINGER ob 17. in 19. uri
2. januarja šved. barv. otroški PIKA NOGA-
VIČKA NA BEGU ob 15. uri, amer. barv. krim.
DILLINGER ob 17. in 19. uri
3. januarja ital. barv. pust. EMIGRANT ob
16., 18. in 20. uri
4. januarja amer. ital. barv. vester MOŽ,
IMENOVAN TRINITA ob 15., 17. in 19. uri
5. januarja amer. ital. barv. vester MOŽ,
IMENOVAN TRINITA ob 18. uri

Kamnik DOM

30. decembra ital. barv. pust. EMIGRANT
ob 18. uri
31. decembra ital. barv. pust. EMIGRANT
ob 18. in 20. uri
1. januarja šved. barv. otroški PIKA NOGA-
VIČKA NA BEGU ob 15. uri, amer. barv. akcij.
MODRI ANGELI ob 17. in 19. uri
2. januarja japonsk. barv. risani OBUTI MA-
ČEK ob 15. uri, amer. barv. akcij. MODRI
ANGELI ob 17. in 19. uri
3. januarja amer. barv. krim. DILLINGER
ob 16., 18. in 20. uri
4. januarja amer. barv. krim. DILLINGER
ob 15. in 19. uri, amer. barv. vester MOŽ, KI
GA NE UBIJES LAHKO ob 17. uri
5. januarja amer. barv. vester MOŽ, KI GA
NE UBIJES LAHKO ob 18. in 20. uri

Cerklje KRVAVEC

4. januarja amer. barv. vester DOC HOLLY-
DAY ob 16. uri

Radovljica

30. decembra amer. barv. VELIKI DIKTA-
TOR ob 20. uri
31. decembra danski barv. komed. AVTO-
CESTA V POSTELJI ob 20. uri
1. januarja amer. barv. VELIKI DIKTA-
TOR ob 16. uri, danski barv. komed. AVTO-
CESTA V POSTELJI ob 18. uri, špan. barv.
PET BLAZIN ZA ENO NOČ ob 20. uri
2. januarja amer. barv. krim. MORILCI IN
PRICE ob 16. in 20. uri, ital. barv. vojni OD
ARDENOV DO PEKLA ob 18. uri
3. januarja špan. barv. PET BLAZIN ZA
ENO NOČ ob 18. uri, danski barv. komed.
AVTOCESTA V POSTELJI ob 20. uri
4. januarja slov. barv. NE JOCI, PETER ob
10. uri, ital. barv. vojni OD ARDENOV DO
PEKLA ob 16. uri, amer. barv. VELIKI DIK-
TATOR ob 18. uri, špan. barv. PET BLAZIN
ZA ENO NOČ ob 20. uri
5. januarja amer. barv. krim. MORILCI IN
PRICE ob 20. uri

Bled

30. decembra danski barv. komed. AVTO-
CESTA V POSTELJI ob 20. uri
31. decembra amer. barv. VELIKI DIKTA-
TOR ob 20. uri
1. januarja ital. barv. vojni OD ARDENOV
DO PEKLA ob 16. in 18. uri, amer. barv. krim.
MORILCI IN PRICE ob 20. uri
2. januarja špan. barv. PET BLAZIN ZA
ENO NOČ ob 18. in 20. uri, danski barv. komed.
AVTOCESTA V POSTELJI ob 16. uri
3. januarja amer. barv. VELIKI DIKTA-
TOR ob 18. in 20. uri
4. januarja slov. barv. NE JOCI PETER ob
14. uri, špan. barv. PET BLAZIN ZA ENO
NOČ ob 16. uri, danski barv. komed. AVTO-
CESTA V POSTELJI ob 18. uri, ital. barv.
vojni OD ARDENOV DO PEKLA ob 20. uri
5. januarja jug. barv. DECEK IN VIOLINA
ob 20. uri

Jesenice RADIO

30. decembra amer. barv. pust. TRADER
HORN
31. decembra ital. barv. krim. ONEMOGO-
ČITE INŠPEKTORJA STERLINGA
1. in 2. januarja amer. barv. ljub. ZAPELJIV-
EC
3. in 4. januarja amer. barv. krim. SUPER
POLICIJA
5. januarja amer. barv. akcij. TEXAS
EXPRES

Jesenice P LAVŽ

30. decembra amer. barv. krim. VOHUN, KI
JE UNIČIL SVOJE ZVEZE
31. decembra amer. barv. pust. SIMBADO-
VO ZLATO POTOVANJE
1. januarja ital. barv. krim. ONEMOGOČI-
TE INŠPEKTORJA STERLINGA
2. januarja amer. barv. pust. SIMBADOVO
ZLATO POTOVANJE
3. in 4. januarja amer. barv. akcij. TEXAS
EXPRES
5. januarja amer. barv. krim. SUPER POLI-
CLIA

dežurni veterinarji

OD 2. DO 9. JANUARJA 1976:
TERAN Janez, Kranj Vrečkova 5,
telefon 21-798 za območje občine
Kranj;
PLESTENJAK Tone, Bled, Prešer-
nova 34 telefon 77-828 ali 77-740 za
območje občine Radovljica in Jesen-
ice;
HABJAN Janko, Žiri 114 tel. 69-280
za območje občine Škofja Loka.

V primeru odsotnosti področnega
dežurnega veterinarja in v nujnih
primerih kličite centralno veteri-
narsko dežurno službo: tel. 25-779
na ŽVZG Kranj, Iva Slavca 1 (na-
sproti hotela Jelen).

Dovje Mojstrana

1. januarja amer. barv. pust. SIMBADOVO
ZLATO POTOVANJE
3. januarja amer. barv. pust. TRADER
HORN
4. januarja amer. barv. krim. VOHUN, KI JE
UNIČIL SVOJE ZVEZE

Kranjska gora

31. decembra amer. barv. pust. TRADER
HORN
1. januarja jug. film NASE POTI SE RAZ-
HAJAJO
2. januarja ital. barv. krim. ONEMOGOČI-
TE INŠPEKTORJA STERLINGA
3. januarja amer. barv. krim. VOHUN, KI JE
UNIČIL SVOJE ZVEZE
4. januarja amer. barv. ljub. ZAPELJIVEC

Škofja Loka SORA

30. decembra amer. barv. risani MIKLJEV
ROJSTNI DAN ob 18. uri, ital. barv. vester
SERIF, IMENOVAN ČUTARA ob 20. uri
31. decembra ital. barv. vester SERIF,
IMENOVAN ČUTARA ob 18. in 20. uri

Podjetje Žito Ljubljana - TOZD Triglav Lesce bo jutri odprla v Lescah pri
Magušarju novo slaščičarno. V njej bodo vsak dan od 7. do 20. ure (razen ob
nedeljah, ko bo lokal zaprt) obiskovalci lahko dobili vse slaščičarske oziroma
konditorske izdelke podjetja Žito. Postrežli jih bodo tudi s kavo, čajem in
brezalkoholnimi pijačami. Lepo urejen lokal ima 24 sedežev. - A. Ž. - Foto:
F. Perdan

Nagrade kupcem zamrzovalnih
skrinj

V Loških tovarnah hladilnikov je v petek, 26. decembra, posebna
komisija izžrebala 10 kupcev, ki so v tem letu kupili njihove zamrzoval-
ne skrinje. Srečni nagrajenci so:
1. prof. Ristovski Mihailo, Bitola, Solunska 216/b
2. Franjo Čretni, Zagreb, Sopnička 18
3. Ksenja Udicki, Melenci, V. Nazora 37
4. Marinšek Ivan, Limbuš, Laznica 1
5. Janez Cepeljnik, Ljubljana - Šentvid, V Kladeh 10
6. Marko Jeraj, Vodice (nad Ljubljano) 100
7. Radislav Stanič, Elemir, Z. Jovina 24
8. Pejič Jovan, Crvenka, Leninova 28
9. Kapič Marija, Sisak, Zeleni breg 42
10. Marinkov Tihomir, Kumane, M. Tomiča 14
In nagrade? Vsak dobi strojček za varjenje PVC vrečk.

metalka

prodajalna Kamnik,
Ulica Borisa Kidriča 35 a

prodajalna Kamnik vam nudi:

kompletne instalcijske material, gradbeni material, orodje
in stroje, gospodinske potrebščine, vse vrste profilnega
železa in pločevin, stavbno pohištvo.

Vsem cenjenim strankam se zahvaljujemo
za dosedanje zaupanje in želimo srečno in
uspeha polno novo leto 1976

Tudi v Tržiču drsanje

Tržič - V Tržiču so lani uredili
za Virjem naravno drsališče. Ledena
ploskev je bila na tem mestu sicer
tudi že prejšnja leta, vendar so lani
objekt s pomočjo telesnokulturne
skupnosti, TVD Partizan Tržič in
občinskih sveta Zveze sindikatov
modernizirali in ga prilagodili prav-
ilom in zahtevam hokejske igre.
Zanj je v Tržiču veliko zanimanje,
prav tako pa tudi za drsanje, ki je
bilo lani zaradi s snegom pičle zime
v najbolj mrzlih dneh edina oblika
zimске rekreacije in zabave.
Člani hokejske sekcije TVD Part-
izan in ljubitelji hokeja ter drsanja,
posebno tisti, ki stanujejo v nepo-
sredni bližini drsališča, so želeli že
ob prvi letošnji ohladitvi usposobiti
ledeno ploskev. Vendar jim je
otoplitev zadnji hip preprečila načrt.
Pretekli teden pa jim je načrt zaradi
ohladitve uspel. Ledena ploskev je
nared že od pretekle nedelje dalje.
Hokejistom je bil omogočen trening
na domačem ledu, razen njih pa se je
vsako popoldne zbralo na drsališču
po več sto drsalcev, od starejših do
najmlajših. Za odrasle je vstopnina
6, za mladino pa 4 dinarjev. V Tržiču
upajo, da bo led »držal« tudi med
novoletnimi prazniki.
-jk

Novoletno darilo
prijatelju:
enoletna
naročnina
GLASA

BRUXELLES 1974
AMSTERDAM 1975
POZNATE OKUS
PIVA MED PIVI?
HP TALIS

V Innsbrucku dva olimpijska ognja

Rekordna udeležba na XII. zimski olimpiadi od 4. do 15. februarja - Naša ekipa še ni določena, nastopili pa bodo zanesljivo hokejisti, ter največ dvanajst smučarjev

15. Franc Smolej (tek 50 km) 1948
16. Matevž Kordež (tek 50 km) 1948
16. Angela Kordež (tek 10 km) 1952
16. Janez Poldaj (skoki) 1952
18. Saša Molnar (slalom) 1948
20. Lovro Zemva (tek 50 km) 1936

štafete

9. 4x10 km (Tone Razinger, Tone Pogačnik, Matevž Kordež, Jože Knific) 1948
9. 3x5 km (Amalija Belaj, Blaženka Vodenlič, Nada Birko) 1952
10. 4x10 km (Ivo Knap, Avgust Jakopič, Alojz Klančnik, Franc Smolej) 1936
12. 4x10 km (Roman Seljak, Mirko Bavče, Janko Kobentar, Cveto Pavčič) 1964
13. 4x10 km (Zdravko Hlebanja, Cveto Pavčič, Matevž Kordež, Janez Pavčič) 1956

hokejska ekipa

9. mesto 1968
11. mesto 1972
14. mesto 1964

Največkrat, to je na vseh treh nastopih, so igrali za našo vrsto Anton Gale, Viktor Ravnik, Ivo Rataj, Ivo Jan, Boris Renaut, Albin Felc, Viktor Tišler in Bogo Jan.

SE BO PONOVILO VSAJ SAPPORO?

Kako je z vrednotenjem zimskih iger pri nas nasploh? Zdi se, da je okoliščina, da so zimski športi zares razviti le v Sloveniji, usodna za dvoje: za kvalitetno zaostajanje za svetovnim vrhom v primerjavi z mnogimi letnimi panogami, v katerih igrajo naši predstavniki mnogo pomembnejšo vlogo v svetu, in drugič: za nekoliko manjše jugoslovansko zanimanje zanje (to ne velja za Gorenjsko!), kar posredno seveda tudi vpliva na razširjanje zimskih športov.

Zimski šport igra torej vlogo »nezadostno razvitega«. Če ga gledamo s te strani, bi moral biti deležen še posebne skrbi in podpore. Zimski športniki - hokejisti in smučarji - pa se morajo seveda zavedati, da je skok navzgor vendarle odvisen tudi od njih samih. Sapporo je prinesel doslej največji uspeh. Če bomo prihodnje leto ponovili v Innsbrucku takšne uvrstitve, bomo lahko povsem zadovoljni, čeprav nekateri iz vrst prijateljev alpskega smučanja računajo na odlično uvrstitev Bojana Križaja v slalomu.

DOSEDANJE ZIMSKE OLIMPIJSKE IGRE

Leto	Kraj	Države	Tekmovalci
1924	Chamonix, Francija	16	294
1928	St. Moritz, Švica	25	494
1932	Lake Placid, ZDA	17	306
1936	Garmisch-Partehkirchen, ZRN	28	755
1948	St. Moritz, Švica	28	713
1952	Oslo, Norveška	30	732
1956	Cortina d'Ampezzo, Italija	32	912
1960	Squaw Valley, ZDA	30	665
1964	Innsbruck, Avstrija	36	1186
1968	Grenoble, Francija	35	1296
1972	Sapporo, Japonska	35	1128

NORVEŽANOM DOSLEJ NAJVEČ KOLAJNI

Na dosedanjih zimskih olimpijskih igrah so osvojili največ kolajn Norvežani, saj so jih zbrali skupaj 135. Njihova številka pa gre na ra-

čun predvsem na predvojne olimpiade in na prva srečanja po II. svetovni vojni. V zadnjih letih pa so se zelo popravili tekmovalci Sovjetske zveze, ki so trenutno na drugem mestu. Sicer pa je pregled po državah naslednji:

Država	Zlata	Srebrna	Bronasta	Skupaj
Norveška	47	47	41	135
Sovjetska zveza	38	26	27	91
ZDA	27	33	23	83
Avstrija	20	29	25	74
Finska	21	29	23	73
Švedska	22	21	23	66
Švica	14	14	15	43
ZRN	15	10	13	38
Francija	12	9	11	32
Kanada	10	6	12	28
NDR	9	8	10	27
Nizozemska	8	11	6	25
Italija	9	5	6	20
Velika Britanija	3	2	6	11
Čehoslovaška	2	4	5	11
Japonska	1	2	1	4
Poljska	1	1	2	4
Madžarska	-	-	4	4
Belgija	-	1	2	3
Španija	1	-	-	1
Koreja	-	1	-	1
Romunija	-	-	1	1

INNSBRUCK ŽE DRUGIČ GOSTITELJ

Avstrijci so prvič organizirali zimске olimpijske igre leta 1964, torej pred 12 leti. 4. februarja 1976 pa bo

slovesen začetek XII. zimskih olimpijskih iger. Čeprav so bili objekti v glavnem že zgrajeni, so jih za novo olimpiado le modernizirali. Kljub vsemu pa so vložili v to delo skoraj 500 milijonov šilingov.

Združenje samostojnih obrnitnikov v občini Kranj

želi svojim članom in občanom Kranja srečno in uspeha polno novo leto 1976

Na olimpijskem stadionu bodo tekmovali umetnostni drsalci, hokejisti A skupine in hitrostni drsalci. Tukaj bo tudi zaključek iger. Jugoslovanski hokejisti, ki bodo nastopali v B skupini, bodo igrali v sejemski dvorani, ki so jo organizatorji uporabili že leta 1964. Skoki na 90-metrski skakalnici na Bergislu nad mestom bo zadnji dan iger nedvomno najbolj obiskana prireditev. Na tem objektu pa bo 4. februarja tudi slovesen začetek iger. Skakalnico so prenovili in povečali. Umetni nalet je sedaj iz betona. Dopusčala bo skoje do 105 m, čeprav je po vesteh iz Avstrije evropski mladinski prvak Inauer že letos skočil 107 m.

Začetna slovesnost iger bo tokrat nekoliko drugačna. Prvič bodo prizgali kar dva olimpijska ognja. S tem bodo manifestirali dvakratno izvedbo iger v Innsbrucku.

V Lizumu bodo tekmovali alpinisti. Proge so nekoliko izboljšali v primerjavi z zadnjo olimpiado. Največ dela so imeli organizatorji v Inglsu ob vznožju Patscherhofa. Namesto dveh umetnih prog za bob in sankanje so tukaj zgradili eno samo umetno progo za dve vrsti.

V Zeefeldu bodo tekmovali v klasičnih disciplinah. Tu bodo tudi solo skoki na srednji skakalnici in skoki za kombinacijo. V Innsbrucku pa so zgradili tudi novo olimpijsko vas s skupaj 35 stanovanjskimi bloki s skupno 642 stanovanji. Novo je tudi tiskovno središče.

PROGRAM IGER

sreda, 4. februar: bob - sankanje, umetnostno drsanje,

četrtek, 5. februar: tek na 30 km, moški smuk, hitrostno drsanje na 1500 m ženske, bob, sankanje, umetnostno drsanje, hokej

petek, 6. februar: biatlon, hitrostno drsanje 500 m ženske, bob, sankanje, hokej

sobota, 7. februar: solo skoki na srednji skakalnici, tek 5 km ženske, hitrostno drsanje 1000 m ženske, bob, sankanje, umetnostno drsanje, hokej

nedelja, 8. februar: umetnostno drsanje, hokej, skoki za kombinacijo, hitrostno drsanje

ponedeljek, 9. februar: tek za kombinacijo, veleslalom moški, umetnostno drsanje, hokej

torek, 10. februar: tek 10 km ženske, veleslalom moški (2. tek), hitrostno drsanje, 500 m moški, bob, sankanje, umetnostno drsanje, hokej

sreda, 11. februar: štafetni teki 4x10 km, slalom ženske, hitrostno drsanje 500 m moški, umetnostno drsanje, hokej

četrtek, 12. februar: štafetni teki 4x5 km, hitrostno drsanje 1000 m moški, hokej

petek, 13. februar: biatlon, veleslalom ženske, hitrostno drsanje 1500 m moški, bob, sankanje, umetnostno drsanje, hokej

sobota, 14. februar: tek 50 km, slalom moški, hitrostno drsanje, bob, sankanje, hokej

nedelja, 15. februar: skoki na veliki skakalnici, hokej, zaključek iger

VRATA ZA INNSBRUCK SO ŠE ODPRTA

Res, le dober mesec nas loči od največjega dogodka nove zimske sezone, olimpijskih iger v Innsbrucku. Nič čudnega torej ni, da so vse dežele, posebej pa še tiste, ki imajo možnosti za osvojitve kakšne medalje, povečale svoje napore do maksimuma. Za zdaj je določeno, da potuje na XII. olimpiado iz naše države pet smučarjev (trije alpinisti in dva skakalca) ter hokejska reprezentanca. Ta številka smučarskega zastopstva pa se bo bržkone povečala po predlogu smučarske zveze Jugoslavije na največ 12 tekmovalcev. Prav bi bilo, da bi nastopali s štirimi skakalci, enim kombinatorcem, dvema tekačema, štirimi alpskimi smučarji ter eno alpsko smučarko. Pri tem pa bodo morali posamezniki do 16. januarja to z rezultati še dokazati, da sodijo na tako veliko prireditev kot je olimpiada. Olimpijske norme, ki naj bi bile eden najodločilnejših faktorjev za odhod oziroma neodhod na olimpijske igre, v Innsbruck, so vsem kandidatom znane. Glede na solidne priprave na letošnjo zimo določene norme niso nedosegljive. Jugoslovanska reprezentanca smučarjev bo dokončno imenovana 16. januarja na seji olimpijskega komiteja v Beogradu. Udeležencem tekmovalcem želimo, da bi se čimbolje pripravili in da bi v prvi polovici februarja iz Innsbrucka prihajale v domovino čimbolj razveseljive novice.

J. Javornik

Peter Štefančič

Bogdan Norčič

Milena Kordež

Miran Gašperšič

Barbara Pikon

Filip Kalan

Bojan Križaj

Leto 1976 je spet olimpijsko. Čas nedvomno hitro beži, z njim pa tudi spomini. Komaj štiri leta je od enajstih zimskih olimpijskih iger v Sapporu na Japonskem in letnih v Münchnu. Človek mora že kar pošteno pobrskati po spominu, da se spomni številnih zanimivosti, ki jih na svetovnem srečanju športne mladine nikdar ne manjka. Bela olimpiada bo spet pri naših sosedih Avstrijih v Innsbrucku, letna pa prvič v Kanadi v Montrealu. Na obeh bodo startali gorenjski športniki in športnice. Jedro zimske odprave (hokejisti in smučarji) bodo tudi tokrat sestavljali člani gorenjskih telesnokulturnih organizacij. Prav zaradi tega smo se odločili, da v naši novoletni številki posvetimo nekoliko več besed največjemu zimskošportnemu dogodku nove zime - XII. zimski olimpiadi v Innsbrucku od 4. do 15. februarja.

SKAKALCI DOSLEJ NAJUSPEŠNEJŠI

Desetih bodo Jugoslovani nastopili v Innsbrucku v zimski olimpijski areni. Na dveh olimpiadah (ZDA) naši zimski športniki niso sodelovali. Prvič so startali pred štirimi leti tudi v deželi zunaj Evrope in prav v Sapporu dosegli največji uspeh. Skupaj je doslej nastopalo na zimskih olimpiadah 83 smučarjev in 34 hokejistov. Najboljšo uvrstitev je doslej dosegel skakalec Danilo Pudgar, ki je bil 8. na veliki skakalnici v Sapporu. Najbolj uspešni, ki so se uvrstili do 20. mesta na olimpiadah, pa so bili naslednji:

8. Danilo Pudgar (velika skakalnica) 1972
9. Ludvik Zajc (velika skakalnica) 1968
10. Franc Smolej (tek 50 km) 1936
10. Peter Štefančič (srednja skakalnica) 1972
12. Majda Ankele (slalom) 1968
13. Janko Štefe (smuk) 1952
14. Jože Knific (tek 50 km) 1948
14. Nada Birko-Kustec (tek 20 km) 1952
14. Ludvik Zajc (srednja skakalnica) 1968
15. Ciril Praček (alpska kombinacija) 1936

Parket vam dobavim, položim, zbrusim in polakiram. Ravno tako brusim in lakiram star parket, položim topli pod, tapisom ter obložim stopnice.

Vsem strankam želim v novem letu 1976 mnogo sreče in se še nadalje priporočam.

Mirko Florjančič,

PARKETARSTVO
Zasavska 24 (Orehok)
Kranj
telefon 24-412

Bivic Ernest
zlatar in juvelir
Kranj, Cankarjeva 5

želi cenjenim
strankam srečno
novo leto
in se priporoča

